

Prin noi, iubita Românie Liberă-n veci va înflori!

flacara

Săptămânal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

anul XXXVII
33 (1 730)
VINERI
19 august
1988

Ziua în
care s-au
îvit zorile
noii lumi

pag. 16 - 17

Cu poporul, pentru popor

**Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU și tovarășa ELENA CEAUȘESCU
au făcut o vizită de lucru la Întreprinderea de autocamioane din Brașov**

În atmosfera fierbinte de muncă intensă, de remarcabile eforturi și realizări în toate domeniile de activitate, caracteristică acestor zile apropiate lui 23 August, miezul de foc al istoriei noastre contemporane, în spiritul profundului democratism al societății noastre, al preocupării permanente a secretarului general al partidului de a asigura o largă și constructivă consultare cu făuritorii de bunuri materiale și spirituale, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a făcut, vineri, 12 august, o vizită de lucru la Întreprinderea de autocamioane din Brașov.

Ca pretutindeni pe cuprinsul patriei, dînd glas hotărîrii lor de a acționa în strînsă unitate în jurul partidului, al secretarului său general, pentru realizarea unor produse de cea mai bună calitate, pentru îndeplinirea ritmică a planului, oamenii muncii din Brașov i-au înconjurat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarășa Elena Ceaușescu cu sentimente de aleasă dragoste și înaltă prețuire.

Noul dialog de lucru al secretarului general al partidului s-a axat pe analiza cuprinzătoare, aprofundată a modului în care se acționează în direcția valorificării depline a importantului potențial tehnic și uman de care dispune această unitate industrială, în vederea îndeplinirii integrale a sarcinilor de plan pe anul 1988 și pe întregul cincinal.

România în anii libertății

«O țară cu totul nouă»

Nu e azi oraș al țării care să nu cunoască spectaculoase prefaceri

Anul acesta, momentul aniversar al marii noastre sărbători naționale ne găsește mai bogați în fapte și împliniri, mai puternic uniți în jurul gloriului nostru partid comunist, al secretarului său general, însuflețiti pe mai departe de mîndria de a ne ști, prin toate țelurile și năzuințele noastre, prin tot ce este mai înalt și demn în gîndirea și munca noastră, contemporani și participanți direcți la opera de înălțare a României moderne. O Românie care, așa cum sublinia secretarul general al partidului, în Cuvîntarea la Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., din 23 iulie 1988, este o țară cu totul nouă în ce privește concepția revoluționară, democrația, precum și baza tehnico-materială, științifică, unitatea poporului în jurul partidului.

Așa cum încearcă și paginile noastre să ilustreze.

Totul e rodul muncii poporului

Insule de oțel cu tricolor

Inginerul Septimiu Seiceanu este unul din pionierii forajului marin românesc. În cel mai adevărat sens al cuvintului. A venit aici, la tărâmul mării, în urmă cu mai bine de 10 ani aducând experiența celui care a lucrat mult timp, și cu folos, în bazinele petroliere „clasice”, de la „uscat”. De altfel, dintre actualii angajați ai întreprinderii „Petromar” Constanța, numeroși au venit din Oțenita sau Moldova, dar cei mai mulți sînt din perimetrul petrolier al Ploieștiului, unde mai fac și astăzi naveta.

La începuturi, sediul acestei întreprinderi era într-o baracă, așezată pe molul 34 al portului, iar în biroul inginerului Seiceanu, două lucruri îi atrăgeau atenția: o hartă a platoului continental al Mării Negre, pe care era marcată poziția platformei Gloria și o sticlă cu un conținut lichid cafeniu: primele sute de grame de țitei românesc extras din zăcămintul de foraj marin, cu tricolor arborat în virful celei mai înalte schele.

În noianul de „presunții” și „estimări” ce însoțeau la început, orice apreciere privind noua bogăție a țării, sticla aceea cafenie reprezenta o certitudine, o dovadă palpabilă, indubitabilă că acolo, undeva, la sute, poate mii de metri sub albastrul apelor sărate, un lac negru așteaptă, din ere terțiare, ca cineva să-i deschidă drum spre lumină.

Și, cu toate că, era limpede de-acum, țiteiul — de foarte bună calitate, cu o cifră octanică ridicată — se găsea în cantități care să justifice investițiile mari, presupuse de începerea exploatarei, aceasta nu se putea face niciunul imediat.

Mărturisesc, printre cei care „se grăbeau” m-am aflat adesea în toți acești ani ce au trecut pînă la data, nu gresesc dacă spun istorică, de 7 mai 1987, — cînd a început efectiv exploatarea, eu neînțelegînd că „aurul negru” din adîncuri nu putea fi adus rapid la suprafață, ignorînd condițiile necesare de siguranță și eficiență depline.

Neîntuind că, aici, în acest domeniu, nu este loc de niciun rabat, de nici-o substituție a vreunei din măsurile premergătoare actului pornirii suvoielui de hidrocarburi spre suprafață, „Scăpate de sub control” — ne releva inginerul Septimiu Seiceanu — gazele în amestec cu țitei, reprezintă o forță uriașă, cu o putere de distrugere de neimaginat. Așa cum s-a întâmplat recent cu „Piper Alpha” — o platformă britanică din Marea Nordului, în greutate de 12.000 tone și avînd înălțimea unui bloc cu 30 de etaje, care a fost pur și simplu despicată în două, de o explozie incendiară în care și-au pierdut viața 166 de oameni. Nu, firește, nu era loc de grabă. Între timp, în toți acești ani, Gloriei i s-au alăturat ritmic, aproape anual cîte o nouă platformă: Orizont, Prometeu, Jupiter, Fortuna, Atlas — toate construite la Galați, dar reprezentînd în fapt, rodul conlucrării fructuoase între numeroase ramuri industriale de vîrf ale economiei noastre. Chiar și întreprinderea „Petromar” și-a construit între timp un nou sediu, amplasat în aceeași zonă a portului, de nerecunoscut azi. Este o clădire modernă și funcțională cu mai multe etaje, racordată prin mii de fire invizibile cu insulele de oțel din largul mării, pentru care reprezintă o inimă mereu pulsînd.

Ce s-a întâmplat din anul trecut, din acea sărbătorească zi de început de mai cînd țiteiul viscos a debutat în tancul de stocaj „Bușteniari”, iar „gazele” au fost îndreptate, prin conducta submarină în lungimea de 60 km, spre Combinatul

petrochimic de la Midia?

— S-a întâmplat — ne răspunde cu amabilitate același interlocutor — că, în acest răstimp producția de țitei pe care am extras-o la început, acum s-a dublat. Fără ca presiunea din zăcămint — specialiștii în domeniu știu ce importanță este aceasta — să scadă mai mult decît este normal. Prin injecția cu apă de mare tratată

facerea fizică și psihică a lucrătorilor noștri care, după 15 zile lucrate pe platforme, beneficiază de 15 zile libere. Se află în curs de amenajare, la Eforie Nord, un centru de instrucție recuperare și odihnă, care reprezintă o nouă expresie a grijii partidului și statului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru cei care își desfășoară activitatea în condiții deosebite.

Continuăm în ritm susținut și activitatea de cercetare și delimitare a unui nou zăcămint de hidrocarburi în platoul continental românesc al Mării Negre și, vă mai pot informa că, în aceste zile, pre-

bine. Noi punem eticheta întreprinderii pe produsul finit.

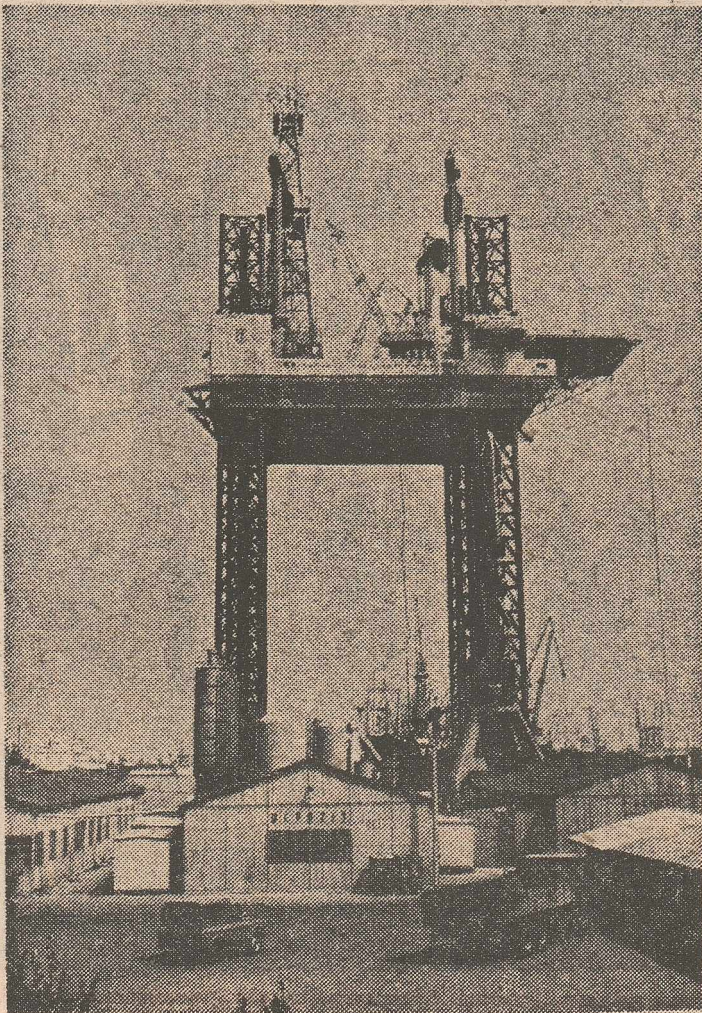
— În ce constă dificultatea cea mai mare?

— În trecerea rapidă de pe un cîmbu pe altul, de la o grosime la alta. Am trecut repede la acțiune. Am selectat o parte dintre oamenii cei mai buni, pentru două linii de export pe care le-am pregătit într-un timp record. Aceeași mobilizare s-a făcut și în secția laminor-continuu, premergătoare ajustajului. Formațiile conduse de maistrul Iosif Torcoș și Iulian Sandor, cu experiență în prelucrarea țevilor după STASS DIN, au preluat sarcina din mers, toate celelalte comenzi lansate în fabricație, urmîndu-și cursul normal. Și am reușit nu doar să introducem produsul în fabricație mai devreme, dar și mai mult, să devansăm livrarea a 1.600 tone țevi.

Da, asta este totul. Sau aproape totul. Pentru că în aceeași zi oamenii de la secția ajustaj au reușit să bată toate recordurile de pînă atunci, realizînd în

24 de ore 600 tone țevi. Și pentru că la realizarea de excepție despre care vorbim au contribuit și cei de la atelierele de pregătire a sculelor și dispozitivelor necesare fabricației, reglării etc. Efectul acestei mobilizări a oamenilor de la Tevi? Comanda a fost onorată operativ, mulțumiri pentru această operativitate, dar și pentru calitate din partea aceluiași partener, precum și o nouă comandă de 4.400 tone țevi. Este doar o secvență — ilustrativă însă, credem noi — privind spiritul de angajare, capacitatea de mobilizare, competența profesională a colectivului de aici, care, în întîmpinarea zilei de 23 August, și-a realizat și depășit principalii indicatori de plan, livrînd de la începutul anului pînă în prezent, economiei naționale, peste prevederi, produse în valoare de 25 milioane lei, iar la export, pe de-vize convertibile, tot peste prevederi, produse în valoare de aproape 11 milioane lei.

EUGEN TEGLAS ■

realizăm o exploatare rațională a zăcămintului, obținînd randamente superioare.

S-a mai întîmplat că oamenii noștri, cei cu care lucrăm — oameni noi într-o profesiune care pînă acum nu figura în nici un nomenclator, au deprins de-acum o experiență absolut necesară, iar în ceea ce privește utilajele pe care le folosim, ca și metodele de exploatare, foraj și transfer la care am recurs — acestea și-au probat pe deplin fiabilitatea și „viabilitatea”.

Sîntem preocupați continuu de întărirea măsurilor de siguranță în exploatare, respectarea strictă a normelor de protecția muncii, asigurarea condițiilor optime pentru re-

mergătoare marii sărbători naționale de la 23 August, am încheiat pregătirile pentru ca, a 7-a platformă românească de foraj marin, Saturn, să fie amplasată pe locația stabilită și să înceapă activitatea de foraj.

Deci 7 platforme marine! Să recunoaștem, fără falsă modestie, că nu multe țări din lume dispun astăzi de capacitatea tehnică și de cadrele necesare desfășurării unei asemenea activități.

O recunoaștem, stimată tovarășe Septimiu Seiceanu și sîntem și noi alături de dvs., mîndri de această realitate românească.

CONSTANTIN ISMAILEANU ■

Repede și bine

Un telex sosit pe adresa întreprinderii de țevi din municipiul Zalău anunță laconic că trebuie onorată într-un termen foarte scurt o comandă fermă a unui partener străin. Pe fluxul de fabricație se aflau, firesc, alte produse. Nu era prima urgență de acest fel. Totuși, dată fiind diversitatea sortotipodimensiunilor de țevi cerute, pentru onorarea comenzii, se impunea o mobilizare exemplară pe toate fazele procesului tehnolo-

gic, dar în mod deosebit în secția ajustaj.

— De ce tocmai la ajustaj?, îl întrebăm pe șeful secției, inginerul Dorin Mălăieș.

— Executăm concomitent alte cinci comenzi pentru export. Or în secția noastră trebuie luată fiecare țevă, bucată cu bucată, sortarea făcîndu-se pe sortotipodimensiuni. Lucrăm pe grosimi de perete, care diferă de la caz la caz. Ni se cerea un lucru care trebuia făcut și repede și

Oameni de nota zece

Zilele trecute am intrat pe poarta întreprinderii mecanice de mașini și utilaj minier din Baia Mare, la o oră mai calmă, ne-am zis. Aparent calmă, după aspectul incintei, deosebit, în secții, fiecare ridică temperatura muncii la cea de-afară. Adică undeva sus pe termometru. Întrebăm de inginerul Ovidiu Man, directorul întreprinderii. La birou ni se spune că e prin secții. Așteptăm. În răstimpul acesta legăm două-trei vorbe cu unul, cu altul. Oamenii n-au timp de taifas dar între două stringeri de mînă mai adresăm întrebarea, de acum arhicunoscută, la care de multe ori îi cunoști și răspunsul: ce mai e nou pe la dvs.? De data aceasta întrebarea a primit un răspuns care ne-a pus în mișcare: „Cum, nu știți?” se miră cineva care-l căuta tot pe directorul Man. Recunoaștem, nu. Omul mă lasă stîrnit de curiozitate cum lași o ușă întredeschisă. Nu după mult timp, la un telefon era chiar directorul Man care lăsa vorbă la secretariat că dacă cineva are nevoie de el poate să-l găsească în atelierul de prototipuri de la sculărie. N-am pierdut ocazia să solicit un ghid pentru a mă conduce într-acolo. Pe drum caut să-l descop pe in-

soșitorul meu. Zimbește cu subînțeles întrebîndu-mă dacă știu ceva despre manipulatorul de 500 kg. Îi spun că da, dar să-mi încere din nou norocul cu o altă întrebare ajungem în fața unei uriașe porți metalice. Intrăm. Înăuntru văd un grup de oameni a căror fețe trăda o mare emoție. Mă apropii respectînd starea sufletească. Directorul Man, în șoaptă, îmi spune că e vorba de o încercare. Cu timpul ne lămurim: robotul portal de sudură era în probe de tip pe care le-a trecut fără dificultate. Atunci am văzut cu adevărat oamenii fericiți. Ei se numesc inginer Cornel Raț, care l-a proiectat, inginer Cornel Roman, șeful secției sculărie, unde de altfel s-a executat robotul, și ceilalți pe lîngă ei, că doar era o bucurie colectivă. Dacă sudura automată sub strat de flux era o noutate pînă nu demult, acum, iată, la întreprinderea băimăreană, a trecut cu bine examenul primul robot portal de sudură din țară. În aceste zile fierbinți de august, în cinstea marii noastre sărbători naționale, oamenii, pentru muncă, pricepere și hărnicie, au primit nota maximă.

GHEORGHE PARJA ■

Gînd pentru marele ctitor

Sînt 44 de ani de cînd, pe aceste pămînturi, omul a devenit propriul său stăpîn, făurar de civilizație și istorie într-o țară cum nu se află alta în lume prin varietatea și armonia reliefului, prin marea zestre a bogățiilor naturale, prin înțelepciunea, omenia și hărnicia celor care au prins vreodată trup și suflare din lutul ei. O împlinire tîrzie la capătul a două milenii de suferințe și privațiuni, dar grandoarea și elocvența ultimelor cuceriri asimilează și sintetizează în chip magistral întreaga bogăție de valori acumulată de veacuri.

Se vor împlini curînd mai bine de patru decenii de cînd, pentru întreaga suflare a României, partidul reprezintă autoritatea supremă, forța socială și politică cea mai înaintată, tezaurul înțelepciunii colective, trup din trupul clasei muncitoare, al țărănimii și intelectualității poporului nostru. Pentru înființarea în istoria multimilenară a pămîntului românesc, îndrumările-cheie ale unui partid de guvernămînt au devenit propriile noastre opțiuni, pentru prima dată oamenii muncii s-au putut convinge că aspirațiile și viața lor de fiecare zi se realizează într-o concordanță strictă cu programul elaborat de partid, că toate transformările prin care a trecut țara sînt o reflectare a justiției politicii partidului nostru, a caracterului ei realist, științific. Dar în același timp, pentru întregul nostru popor, este limpede ca lumina zilei, că în tot ce s-a înfăptuit mai de preț în această epocă de glorie, este întruchipat spiritul novator, gîndirea originală, suplă, cutezătoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, omul, bărbatul și comunistul de omenie, creator demiurgic și politician de geniu, neîmpăcarea sa cu orice tendință de închistare, stagnare, automulțumire, energia sa revoluționară a cărei combustie o constituie patriotismul fierbinte, devotamentul nemărginit față de cauza socialismului și comunismului în țara noastră, în lumea întreagă.

Tocmai de aceea, în aceste zile premergătoare marii sărbători naționale a României, gîndurile noastre, încărcate de stimă și aleasă prețuire, se îndreaptă spre iubitul fiu al națiunii noastre, știut fiind faptul că, dacă la 23 August 1944, poporul, condus de partid, a des-

chis drum larg afirmării multilaterale, libertății naționale și sociale, tot el avea să găsească, mai apoi, în personalitatea marcantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu pe omul care a știut, cu energie și activ spirit patriotic și revoluționar, în toate împrejurările, prin cuvîntul înaripat și faptele sale exemplare, să ne insufle și să ne cultive conștiința că sîntem un popor care ne merităm cu prisosință un loc de frunte

mai pilduitoare.

Arhitect, constructor, muncitor, primul în toate, primul între primii, secretarul general al partidului nostru ne-a făcut și ne face mereu să înțelegem că vremea, aici lîngă Dunăre și Carpați, curge impetuos, curge spre viitor, curge pe albia marii istorii. Ca arhitect și ctitor de țară el a adus și a impus conștiinței noastre o idee-program, potrivit căreia în con-

viitorul se naște clipă de clipă, însuflețitor, creator, pe șantierele ideii și ale faptelor de fiecare zi : „În fața unei națiuni, a ținut să sublinieze președintele României, **apar momente unice, hotărîtoare pentru destinul și viitorul său. Astăzi trăim momente de care depinde locul pe care îl va avea România socialistă în marea familie a țărilor socialiste, a tuturor națiunilor lumii**“. Sînt cuvintele omului, bărbatului, comunistului de omenie pe umerii căruia stă marea povară, stă marea răspundere a devenirii noastre. Sînt cuvintele celui care, mereu în avanposturile noului, ale progresului, ale luptei pentru mai bine, ni le spune deschis, muncitorește, chemîndu-ne să trudim nu numai pentru azi, ci și pentru mîine, nu numai cu gîndul la noi, ci și la copiii noștri.

Iată-ne deci cu toții în acest August una mie nouă sute optzeci și opt, al 44-lea August al libertății și demnității noastre, iată-ne ajunși într-un punct din care, întorcînd capul în urmă, trăim mai profund ca oricînd sentimentul de a fi străbătut nu niște ani, ci niște ani-lumină, ani-fortă, cei mai eroici din toți anii eroici, din toate veacurile eroice ale istoriei neamului nostru. Sînt patruzeci și patru de ani, de cînd, sub conducerea Partidului Comunist Român, am pornit să înfăptuim revoluția și construcția socialismului, corelînd și integrînd, firesc și legitim, un fenomen al dezvoltării sociale în istoria națională a poporului nostru, prin fructificarea maximă a tradițiilor revoluționare preexistente, împlinind un gînd străvechi despre o Românie a progresului multilateral, visată și anticipată de atîția precursori de seamă, de atîția patrioți înflăcărați.

Ca în fiecare an, **ziua de 23 August** va fi o mare sărbătoare a poporului nostru. Dar ea se va impune inimilor noastre nu numai prin solemnitatea momentului și larga retrospectivă a istoriei naționale. Pentru fiecare om al acestor pămînturi, ea va însemna deopotrivă angajare lucidă și fermă într-o operă social-umană de vaste proporții, ce se va desfășura în continuare sub conducerea Partidului Comunist Român, a secretarului său general, sub semnul realizării unei noi calități a vieții, a omului.

Lumina lui august

**Dacă astăzi urcă Țara spre-nălțimile visate
De acei care prin vreme vor rămîne-n veci eroi,
Este pentru că în August, corolar de libertate,
Peste fruntea României am țesut tipare noi ;**

**Dacă liber, azi, poporul își clădește-o nouă viață
Înflorînd pămîntul giei cum n-a fost el niciodat ;
Este pentru că în August ne-am deschis o dimineață -
Curcubeu de libertate peste Țară ridicat ;**

**Dacă libere, izvoare de conștiință și de sensuri
Au desferecat trecutul moștenit de la străbuni
Cuprînzîndu-ne în cîntec și în luminoase versuri
Gîndul cel mai pur al nostru, strălucînd în noi cununi,**

**Și dacă Planeta-ntreagă în speranță se prefăce,
Deschizînd între popoare largi ferestre de iubiri,
Să trăim într-o lumină și într-o nestînsă pace,
Într-o demnă simbioză, fără ură și jertfiri,**

**Este pentru că în August România milenară
S-a-nălțat în focul luptei ca pe-o culme carpatină.
Azi, cînd flutură drapelul liber pentru noi și Țară,
AUGUST ne îmbracă ființa în curata lui lumină.**

GEO CIOLCAN ■

între popoarele lumii de azi. De numele acestui ilustru bărbat se leagă astăzi, în țara nouă, toate izbinzile politice, economice și culturale ale acestui sfîrșit de veac, sub conducerea sa înțeleaptă, națiunea noastră va transmite peste veacuri mesajul unei epoci glorioase, argumentele și dovezile că noi cei de azi am fost capabili, într-un timp scurt, să îmbogățim marele tezaur al spiritualității universale cu dimensiunile românești, din ce în ce mai pregnante,

strucția unei țări, ca în orice zidire, esențial este urcușul, urcușul neîntre-rup, chiar dacă acest lucru ne cere eforturi și sacrificii, fiindcă numai astfel putem recupera timpul pierdut în condiții istorice vitrege, numai astfel România va ajunge să ocupe locul pe care îl merită, intrînd în rîndul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic. Cît adevăr, înțelepciune și forță prospectivă se află în aceste cuvinte de o simplitate cuceritoare, dar din care

O țară cu totul nouă

Avem industrie, avem viitor

Numeroase sînt faptele acestui august care atestă nobila ambiție a colectivelor de oameni ai muncii din întreaga țară de a întâmpina marea sărbătoare cu rezultate de excepție menite să întregască „zestrea” lui 1988, anul hotărîtor al unui cincinal — cincinalul opt — care, prin caracterul și amploarea felurilor sale, confirmă în chipul cel mai elocvent saltul imens făcut de economia românească în cei 44 de ani petrecuți de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și anti-imperialistă.

O scurtă retrospectivă, în aceste momente aniversare, ilustrează, cu ajutorul citorva cifre, dezvoltarea fermă a industriei românești în acești ani, și îndeosebi în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului. A industriei, în primul rînd, pentru că aceasta reprezintă, fără îndoială, sectorul care a făcut posibilă întreaga dezvoltare a României socialiste, potrivit concepției partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a văzut în industrializare singura cale de urmat pentru scoaterea țării din starea de înapoiere și dependență în care se afla. Această decizie politică, salvatoare pentru România acelor ani, determinantă pentru întreaga dezvoltare de azi a țării, pentru independența sa, a fost subliniată de Congresul al IX-lea al partidului, excepțional moment istoric care a deschis o epocă de profunde transformări revoluționare, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, menționînd în raportul prezentat că „și în viitor, în centrul politicii parti-

dului nostru rămîne industrializarea țării, dezvoltarea cu precădere a industriei grele, în special a industriei constructoare de mașini — fără de care nu sînt posibile ridicarea patriei noastre la un grad înalt de civilizație și bunăstare, înaintarea spre comunism”.

Astfel, într-o perioadă istorică scurtă, România a parcurs mai multe etape istorice, transformîndu-se dintr-o țară cu o industrie slab dezvoltată într-o țară cu o industrie puternică, modernă, cu produse competitive. Așa cum arătam, în ansamblul procesului de construcție socialistă din țara noastră, un loc de excepțională însemnătate îl ocupă Congresul al IX-lea, cînd la cîrma partidului și a țării a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel ce, acționînd ca un mare patriot și gîndind ca un luminat strateg viitorul României, a adus o contribuție fundamentală la dezvoltarea și adîncirea, la așezarea pe o treaptă nouă, superior calitativă, a procesului industrializării. În cei 23 de ani care au trecut de la istoricul Congres, industria românească a cunoscut împliniri fără egal în trecutul țării, justetea opțiunii partidului fiind strălucit confirmată de noua geografie economică a patriei, de zonele și platformele industriale amplasate echilibrat pe întreg cuprinsul țării, de miile de unități moderne, capabile de adevărate performanțe tehnice, ale căror produse s-au impus din ce în ce mai mult pe piața mondială. Iată cîteva din cifrele promise. Comparativ cu anul naționalizării, potențialul industrial a crescut de 85 de ori, 80 la sută din întregul spor realizîndu-

du-se în ultimii 23 de ani. În comparație cu anul 1965, producția industrială a crescut de 6,6 ori, în timp ce numărul locurilor de muncă s-a dublat. Aportul industriei la crearea venitului național a crescut de la 36 la sută, în 1948, la 66 la sută, în prezent. Azi, întreaga producție a anului naționalizării se realizează în mai puțin de cinci zile. Menționînd și ritmul de dezvoltare a industriei, în medie, anual, de 12 la sută — printre cele mai înalte din lume — se impune remarcă, referitoare la căile de realizare a acestui progres, că întreaga strategie de dezvoltare economico-socială a patriei este concepută și realizată de partidul nostru pe temeiul forțelor proprii, printr-un susținut efort de acumulări și investiții.

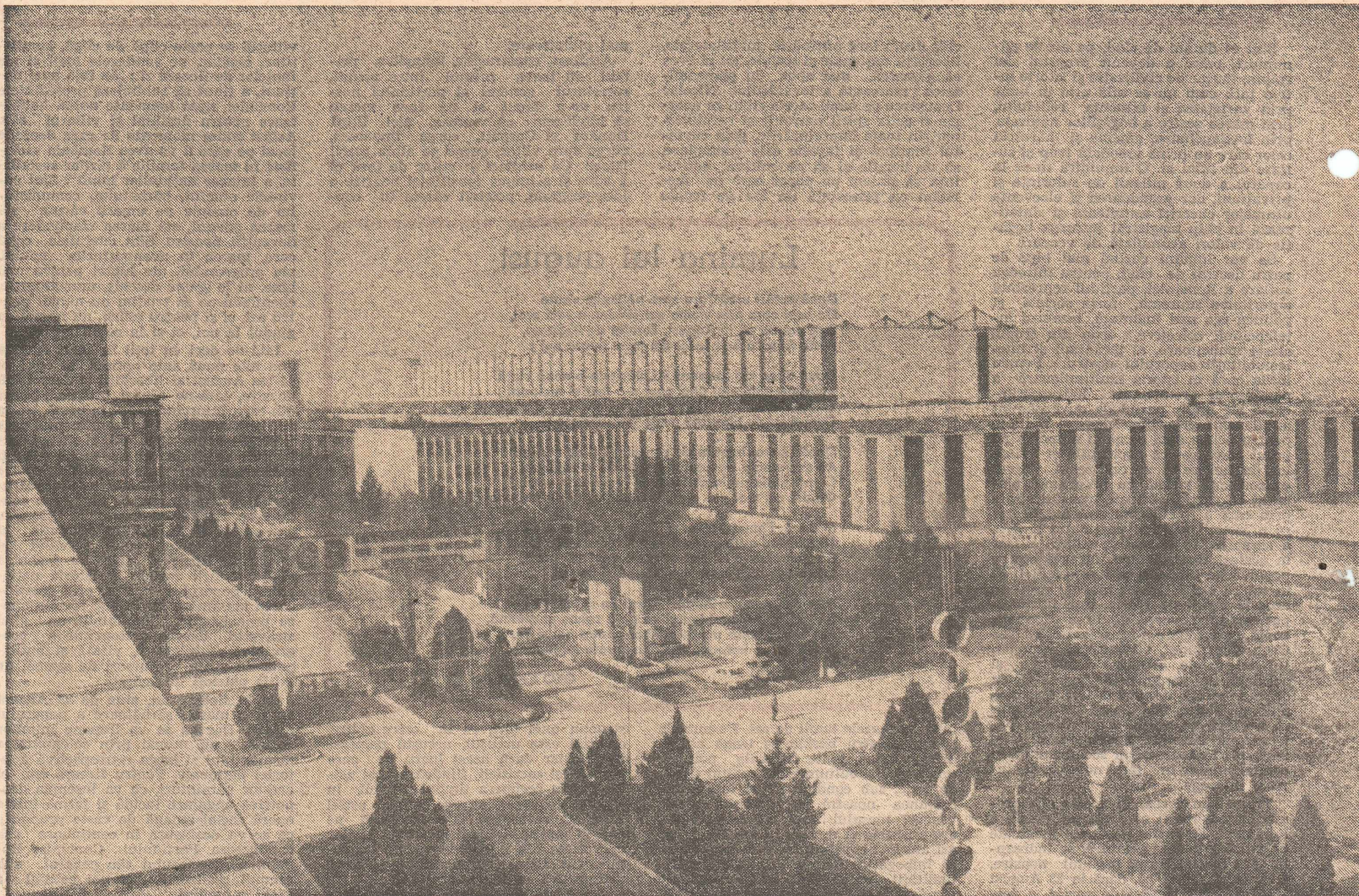
Cincinalul al optulea marchează etapa hotărîtoare a industrializării, pe primul plan trecînd laturile calitative. Definitivă pentru spiritul modern al gîndirii economice a partidului nostru este orientarea fermă a dezvoltării economico-sociale a țării pe baza noilor cuceriri ale revoluției tehnico-științifice. Pentru industria românească, programele pentru dezvoltarea științei și ingineriei tehnologice, elaborate într-o perspectivă îndelungată, din inițiativa și sub conducerea nemijlocită a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se dovedesc a fi decisive. Sub îndrumarea de înaltă competență a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, cercetarea științifică și învățămîntul, organic legate de producție, aduc o însemnată contribuție la dezvoltarea și

modernizarea mijloacelor de producție. Se adîncește, astfel, procesul de modernizare a industriei, crescînd cu prioritate subramurile și sectoarele de înaltă tehnicitate, care valorifică cu un grad de eficiență sporit materia primă, și realizîndu-se produse de înalt nivel tehnic și calitativ.

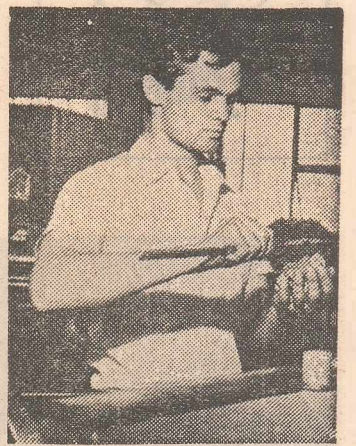
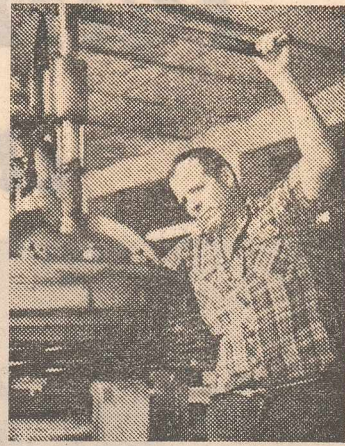
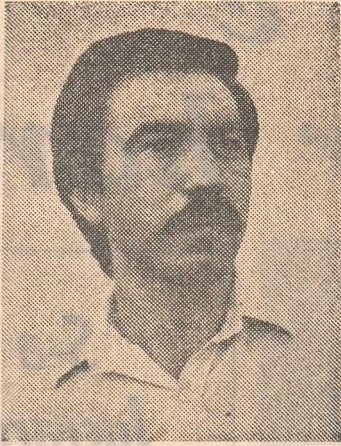
Această nouă etapă pe care o parcurgem așază pe primul plan perfecționarea organizării și modernizarea proceselor de producție, introducerea cît mai rapidă a noilor tehnologii, creșterea mai pronunțată a productivității muncii, reducerea consumurilor de materii prime și energie.

Au trecut de la Eliberare 44 de ani. După o perioadă istorică scurtă, România socialistă înfățișează lumii imaginea unei țări în plină dezvoltare, stăpînă pe soarta sa, puternică, demnă, independentă. Producem azi utilaje energetice de mare complexitate, petroliere gigant, autoturisme, autocamioane, utilaj agricol de înaltă tehnicitate, instalații petroliere de extracție, excavatoare, televizoare color, aparatură electronică industrială, roboți industriali și multe alte produse de vîrf pe care puține țări din lume le fabrică. Totul datorită unei industrii solide, capabilă să producă întregul necesar de echipamente, instalații și bunuri pe care le reclamă o societate, dezvoltarea ei. Totul, grație politicii juste a partidului, a eforturilor unui popor care, cu mintea și brațele sale a făurit o industrie a ridicat o țară.

RAZVAN BARBULESCU ■

Ce spun proprietarii • Ce spun producătorii • Ce spun beneficiarii

Înalta competență presupune, după opinia mea, o bună școală și o inteligență capabilă să asimileze rapid noul. Aici, unde muncesc, la Întreprinderea de utilaj chimic Grivița Roșie, înalta competență constituie de multă vreme motorul dezvoltării. Continua perfecționare profesională ne-a permis, în timp, ca de la simple ateliere de reparat vagoane, să fabricăm astăzi produse unicate în proporție de 90 la sută. Secția a doua, unde sint șef de brigadă, realizează astfel de produse. Unica este piesa care-ți solicită, în întâi, priceperea, măiestria profesională, știința de a produce. De pildă, utilajele produse de noi pentru export au parametrii atât de înalți încât au reușit să înlocuiască perfect piese care se fabricau în țări cu tradiție. Întreprinderea de utilaj chimic „Grivița Roșie” exportă azi utilaj chimic în 15 țări, firma noastră fiind căutată chiar de țări cu tradiție în domeniu.

ION PETRE,
Întreprinderea de Utilaj Chimic „Grivița Roșie” — București

Trăiesc și muncesc într-un oraș pentru care ideile de unire, libertate, independență au semnificații deosebite. Marea Unire a fost un prim pas spre cistigarea independenței întregii națiuni, independență care a fost cucerită prin actul de la 23 August 1944. Prin politica sa, prin întreaga dezvoltare a țării partidul nostru a demonstrat că un stat nu-și poate păstra însă independența fără o industrie puternică. În acest sens argumentul meu, de muncitor în municipiul Alba Iulia, este Întreprinderea Mecanică. Producem aici piese turnate din fontă pentru mașini-unelte, unelte și scule de mină, întreprinderea fiind de mare importanță pentru industria țării. Dintre performanțele noastre, amintesc colaborarea cu Întreprinderea de Mașini Grele București la realizarea primului strung carusel de 16 metri, precum și realizarea unei matrițe deosebit de complexe pentru Combinatul minier Roșia Poieni.

CONSTANTIN MORARU,
muncitor modelor
I.M. Alba Iulia

Telul suprem al politicii partidului nostru este bunăstarea. O bunăstare izvorită din munca, din strădaniile noastre de a ridica, de a dezvolta o industrie puternică, eficientă. Despre industria Constanței ce aș putea să mai spun eu? Șantierul naval, unul din marile șantiere ale Europei, platforme marine, Combinatul de la Midia, Canalul Dunăre-Marea Neagră — repere emblematice ale „Epocii Nicolae Ceaușescu” — sint câteva dintre obiectivele gigant ale județului, ale țării. Cum spuneam, bunăstarea este o consecință și a acestor realizări. Înfațișarea Constanței, a litoralului, această formidabilă industrie de turism, magazinele moderne, creșele, grădinițele, apartamentul meu confortabil aflat într-un nou cartier, pe Bd. 1 Decembrie 1918, sint câteva dintre lucrurile care dau conținut afirmației mele. Ca să nu mai vorbim de un argument al oricărui cetățean din România — om al muncii sau pensionar — recenta sporire a retribuițiilor și a pensiilor, cu începere din acest august aniversar.

ANA DUMITRESCU,
maistru la Întreprinderea de industria laptelui Constanța

M-am născut la Gottlob, o comună din județul Timiș, și sint cloșar pălărier la Fabrica de pălării „Lux” din Periam. Este o meserie frumoasă și o fac cu pasiune. În fabrică sint considerat un adevărat veteran. Am o gospodărie încheagată și muncesc alături de colegii mei și la fabrică și la cîmp, în timpul campaniei. Cresc animale, le contractez cu statul. Copiii au crescut mari, au terminat liceul. Cred că am o viață împlinită. Ce vreau să spun din toate acestea? Că dezvoltarea înseamnă în primul rînd egalitate. Egalitatea se regăsește în fiecare din momentele noastre esențiale, în muncă, în viață. Este o egalitate garantată de lege, reală, confirmată de fapte. Ea nu se explică, nu se povestește, ci pur și simplu, există. Există datorită politicii partidului din care fac și eu parte, partid care a așezat între principiile de căpătîi ale politicii sale și pe acela al egalității depline între toți cetățenii României.

FRANCISC RICHTER
muncitor la Fabrica de pălării Periam, jud. Timiș

Pentru mine, dezvoltarea este sinonimă cu viitorul. Am să mă explic. M-am născut în urmă cu 24 de ani într-o comună din județul Olt. Am terminat liceul din Codlea și apoi am devenit muncitor la una dintre marile întreprinderi ale Brașovului, la Hidromecanica, fiind și secretar U.T.C. la organizația nr. 2. Am făcut armata, am un copil, soția este muncitoare la Fabrica de mobilă din Codlea. Biografia mea este simplă. Aparent, n-are nimic spectaculos. Și, totuși, mi se pare extraordinară această simplitate, această stare de viață normală. N-am ratat nimic pînă acum din ce mi-am propus. Hidromecanica este o întreprindere cu înalt nivel tehnic, prin dotare, prin produsele sale, prin nivelul de competență al fiecărui muncitor. Și asta te obligă: să înveți mereu, să gîndești. Lucrez acum la o raționalizare care va îmbunătăți tehnologia echilibrării rotorilor turbină ce echipează turbosuflantele. După cum se observă, despre trecut nu prea am ce spune, despre prezent și viitor sint, destule de povestit.

DUMITRU MARIA,
strungar la Hidromecanica Brașov

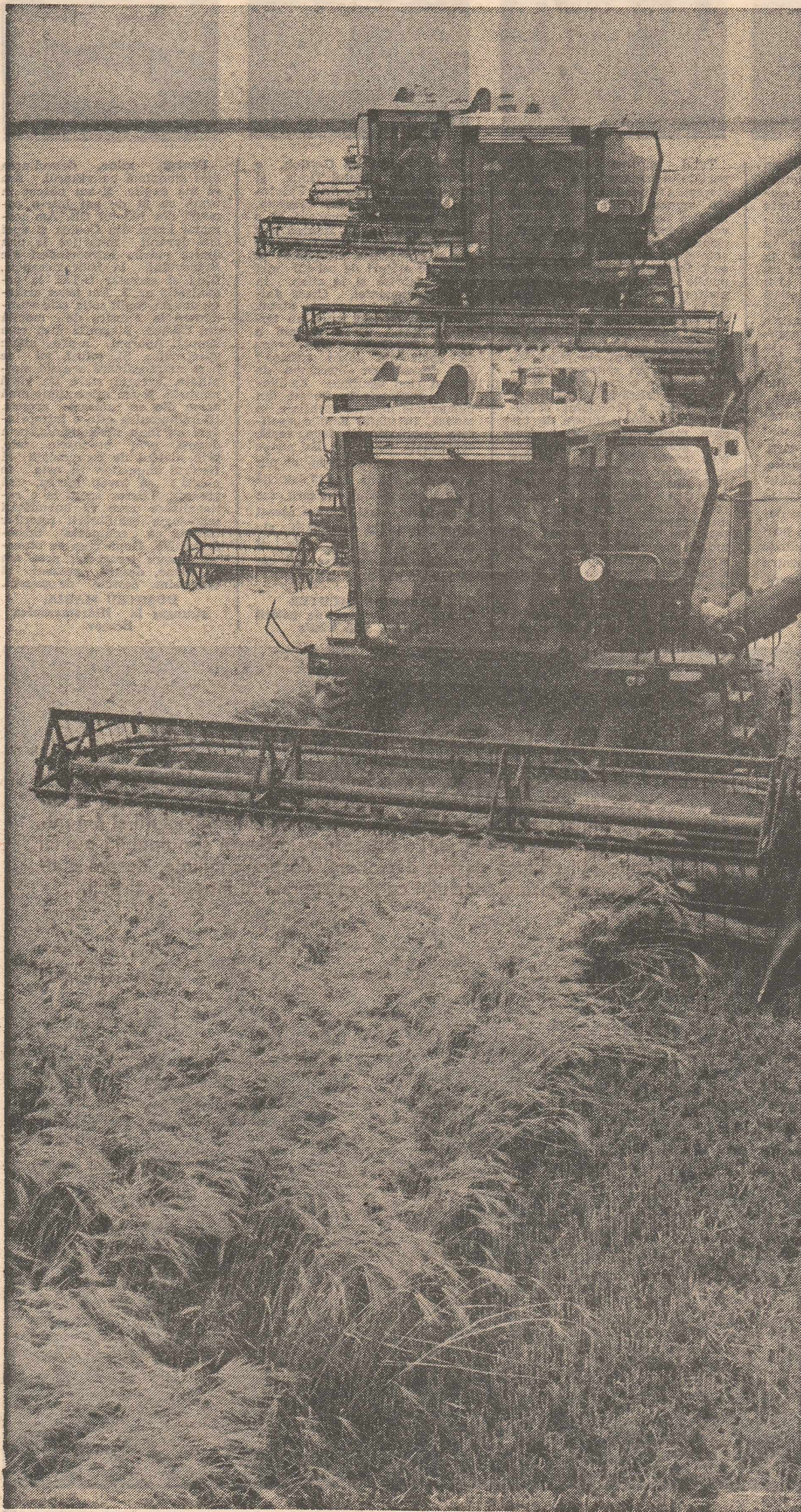
PLATFORMA INDUSTRIALĂ

Sintagma aceasta, care a îmbogățit dictionarul limbii române și vorbirea noastră de toate zilele în anii rodnici ai construcției socialiste, nu-și limitează semnificațiile la domeniul arhitecturii și organizării tehnico-economice. Ea este expresia densă și palpabilă a unei concepții politice despre dezvoltare, despre egalitate, despre consecvența așezare a omului ca scop suprem al întregii activități.

O țară cu totul nouă

Pământul e al celor harnici

S-a schimbat lucrarea cîmpului

Agricultura este a doua ramură fundamentală a economiei naționale. Este meritul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a vedea locul exact al agriculturii în dezvoltarea societății, contribuția hotărîtoare pe care aceasta o are la dezvoltarea economiei, la satisfacerea cerințelor de consum ale populației. „Fără o agricultură intensivă, modernă, de înaltă productivitate, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, nu se poate asigura nici făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, nici edificarea comunismului în patria noastră”.

O agricultură de înaltă productivitate, adică acea agricultură capabilă să asigure producții sigure, stabile, indiferent de condițiile de climă. O agricultură modernă, care să fie rodul celor mai avansate cercetări în domeniu, rodul unor soluții științifice de organizare. Și, fără îndoială, agriculturii românești de astăzi îi sînt proprii aceste caracteristici, recoltele obținute în cei 44 de ani, cîți au trecut de la victoria Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, fiind grăitoare în ceea ce privește progresul continuu al acestei ramuri.

De la o producție de cereale de 9 677 000 tone, în 1962 (producția anului 1945 reprezentînd cam o treime din cifra de mai sus), la o producție de 31,7 milioane în 1987 — iată un salt semnificativ pentru o politică a faptelor, cum este cea a partidului nostru, care într-o perioadă istorică scurtă a transformat o țară eminentă agrară într-o țară industrial-agrară, cu o industrie puternică și o agricultură socialistă în plin progres. Întregul drum al acestei dezvoltări este imposibil de imaginat însă fără edificarea industriei moderne a României de azi. În acest sens doar două cifre sînt elocvente: peste 180 000 de tractoare intră în dotarea agriculturii noastre în 1987, față de aproape 14 000 în 1950 și 53 000 combine auto-propulsate pentru recoltatul cerealelor, față de 44 în 1950.

Ritmul înalt de dezvoltare este, în primul rînd, urmare a uriașului volum de investiții destinate înzestrării tehnico-materiale a acestei ramuri. Din cele peste 540 miliarde lei investite în anii construcției socialiste, pentru sporirea capacității productive a agriculturii, majoritatea covîrșitoare a fost alocată după Congresul al IX-lea al partidului. Numai în 1987, fondurile de investiții au depășit de patru ori pe cele din întreaga perioadă 1951—1965. Din inițiativa secretarului general al partidului a fost elaborat și se află în plină înfăptuire un amplu și complex program de îmbunătățiri funciare, suprafețele amenajate pentru irigații sporind de la 222,6 mii ha, în 1965, la 3 500 mii ha în 1987.

O agricultură modernă, științifică, eficientă, care dispune astăzi de o largă rețea de institute și stațiuni de cercetare, de 16 facultăți cu profil agricol, de 154 de licee agroindustriale, de peste 60 000 de cadre cu pregătire superioară și medie agricolă. Dacă adăugăm la toate acestea și faptul că, în fiecare an, peste 1 500 000 de țărani cooperatori urmează cursurile învățămîntului agrozootehnic de masă, avem o imagine semnificativă a potențialului științific din agricultură, a nivelului profesional al lucrătorilor din agricultură, condiție esențială pentru înfăptuirea obiectivelor majore ale noii revoluții agrare, prevăzute în Programul național pentru asigurarea unor producții agricole sigure și stabile.

Constituie toate acestea doar cîteva dintre realitățile noii agriculturi românești, care, prin performanțele sale din cei 44 de ani și îndeosebi de după Congresul al IX-lea al partidului demonstrează un adevăr de esență al dezvoltării noastre: superioritatea orînduirii socialiste care se întemeiază pe proprietatea comună asupra mijloacelor de producție, și, în acest context, superioritatea proprietății socialiste în agricultură care a făcut posibilă transformarea satului de astăzi, înflorirea sa fără precedent.

S-a schimbat viața țăranilor

Satul românesc de azi confirmă cu strălucire o politică a binelui, un bine care nu înseamnă doar bunăstare, dar și temeinicie, durată, liniște, tihnă. Este, evident, un sat care n-a putut, care n-a trebuit să rămână în urma orașului, apropiindu-se de el prin datele unui confort propriu acestui sfârșit de secol, realitate ce ține de dialectica dezvoltării, așa cum o concepem noi astăzi, dar și de un adevăr valabil peste tot în lume, potrivit căruia confortul nu este incompatibil cu tradiția, în sensul ei curat, adică atunci când nu se confundă cu pitorescul izvorit din sărăcie. Afirmatia are în vedere o stare de lucruri care a existat în țara noastră și care mai există astăzi pe planetă. Deși emina-mente agricole, România din urmă cu o jumătate de secol nu era capabilă să ofere țăranilor un minimum de trai civilizat, analfabetismul, bolile, sărăcia, însoțindu-le existența ca un coșmar. „Cumin-tenia” și hărnicia celui ce trudea pentru pîinea tuturor erau alăturate tradițiilor ale căror purtător era, imagine care se străduia să îndulcească traiul rău, nesfârșitele lipsuri.

Lichidarea rapidă a stării de înapoiere a întregii economii prin realizarea unei industrii puternice și a unei agriculturi eficiente au schimbat înfățișarea orașelor și satelor României. În numai 44 de ani, dar mai ales începând de la Congresul al IX-lea al partidului, România, grație unei politici ferme de dezvoltare, a unei politici raționale, lucide și a unui conducător vizionar și patriot, grație unor eforturi continue și adeseori eroice a uitat o lume prin performanțele sale economice. S-au construit în acești ani, în mediul rural, îndeosebi după momentul crucial al dezvoltării noastre — Congresul al IX-lea al partidului —, 2,2 milioane locuințe, numai în acest cincinal fiind planificate 100 000 de apartamente. Cifrele statisticilor nu spun mai nimic însă de schimbarea unei mentalități. Nu poți să construiești undeva peste două milioane de case și acest lucru să nu se regăsească în sufletul oamenilor. Nu trebuie să ne fie jenă să apelăm la comparații. În primul rînd, dintr-o necesitate morală, să nu uiti niciodată de unde ai plecat. Și apoi, fiindcă mai există destulă sărăcie azi, în satele lumii. Și încă în state considerate dezvoltate economic. Și analfabetism, și mizerie, și mijloace de producție arhaice, altfel spus cam tot ce moștenise și România după revoluția de eliberare so-

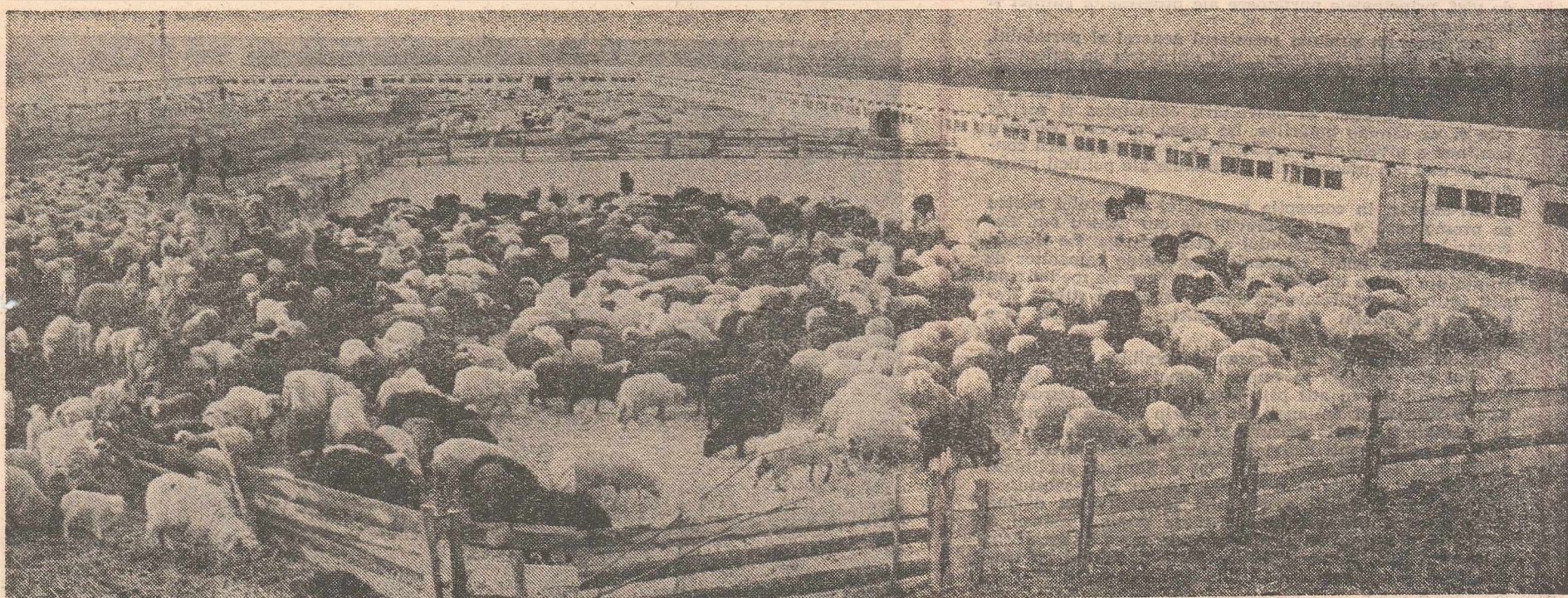
cială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944.

Țăranul român trăiește altfel astăzi. Învață, face agricultură științific pentru că este școlit, are unde să-și îngrijească sănătatea, primește indemnizații și ajutoare, concedii plătite, are la dispoziție creșe, grădinițe. Satul cunoaște o dezvoltare edilitară într-o concepție unitară pe temeiul unor principii de sistematizare raționale, științifice.

Pentru refacerea sănătății și capacității de muncă ale cooperativelor, din fondurile cooperativelor agricole de producție, au fost construite, în anii din urmă, 12 complexe sanatoriale, în cele mai importante stațiuni balneoclimaterice ale țării. În 1987, peste 42 000 de țărani cooperatori au beneficiat de excelente condiții de tratament și odihnă. Magazinele moderne, radioul, televizorul, autoturismul și toate celelalte cite țin de civilizație fac parte din imaginea satului românesc, sint cuprinse în acel bine care-i caracterizează viața. Bine la scara omului, dar și a întregii colectivități. Funcționează în mediul rural din România, la ora actuală, 2 700 de universități culturale-științifice. Cifra în sine poate să nu spună foarte multe, dar ea va câștiga, cu siguranță, în semnificații dacă amintim că, de pildă, în urmă cu 50 de ani, din totalul populației trecute de 7 ani, „știutori de carte erau 57 la sută, procentul cel mai scăzut cu știință de carte este printre femeile din mediul rural — 38,7 la sută.

Dacă astăzi agricultura românească se prezintă ca o ramură economică modernă, cu recolte la care puțini au cutezat să gîndească în acei ani de început, în acei ani în care foamea teroriza întreaga țară — urmare a dezastrelor războiului, a prețului plătit de România, a secetei cumplite dar și a exploatarei, a practicării unei agriculturi fără viitor — faptul se datorează, fără nici o îndoială, politicii partidului comunist, schimbărilor determinate de Congresul al IX-lea al partidului, concepției secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, despre locul agriculturii în dezvoltarea societății, înaltului său patriotism, convingerii ferme că dezvoltarea fiecărei comune, a fiecărui oraș înseamnă o țară mai puternică, mai bogată, mai demnă.

RAZVAN BARBULESCU

Țăranii trăiesc altfel astăzi. Învață, se mută în apartamente confortabile, se îmbracă după cum le e poftă sau moda, dar nu uită să facă agricultură după toate legile științei

O țară cu totul nouă

Piloni pe care se întemeiază progresul

Știința și cultura

În concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, știința și tehnica, progresul lor revoluționar și rolul lor revoluționarizator, se constituie în factori hotărâtori, determinanți ai progresului general, în lipsa cărora sarcina istorică de făurire a societății socialiste, multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism ar fi de nesoluționat. Istoria ultimilor 44 de ani, în mod deosebit cea a ultimelor două decenii, demonstrează în același timp, la scara realității, că socialismul este singurul în măsură să ofere progresului revoluționar al științei și tehnicii baza socială adecvată, posibilitatea desfășurării ei fără opreliști, gîtuiri, distorsiuni. Partidul Comunist Român promovind în permanență o politică de integrare a revoluției științifice și tehnice în viața economico-socială, ca parte organică și esențială a eforturilor creatoare ale unui întreg popor. Precum bine se știe, în țara noastră știința și ingineria tehnologică sînt incluse în planurile naționale de perspectivă, în interdependentă și concordanță proporțională cu celelalte componente ale lor, cu dezvoltarea economiei, a societății în general. Pe această bază, prin contribuția determinantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, știința românească a fost ridicată la rangul de politică de stat. „Aplicarea cuceririlor științei, a ținut să precizeze președintele României, a devenit o condiție sine quo non pentru progresul fiecărei națiuni, pentru ridicarea nivelului de trai al popoarelor, pentru ameliorarea condițiilor de viață ale întregii omeniri. Odată cu progresul științei, omul se transformă în făuritor al propriului său destin, al vieții și al naturii înconjurătoare. Orice societate — cu atît mai mult societatea socialistă — are nevoie a-și organiza întreaga viață pe baza celor mai noi cuceriri ale științei.”

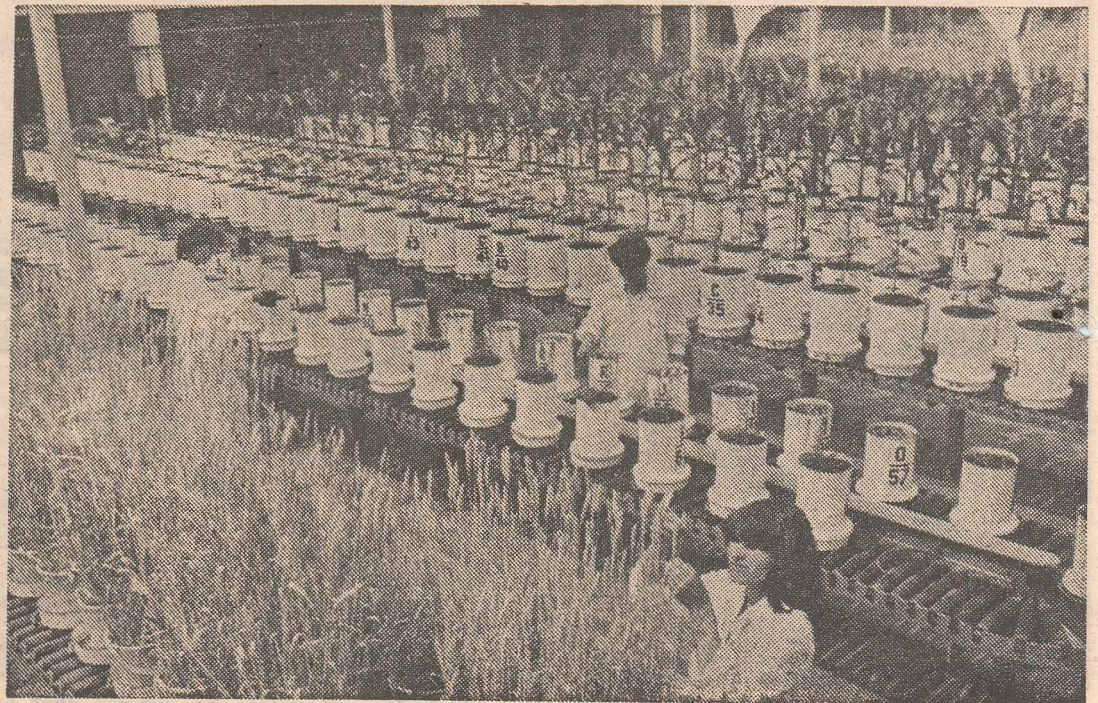
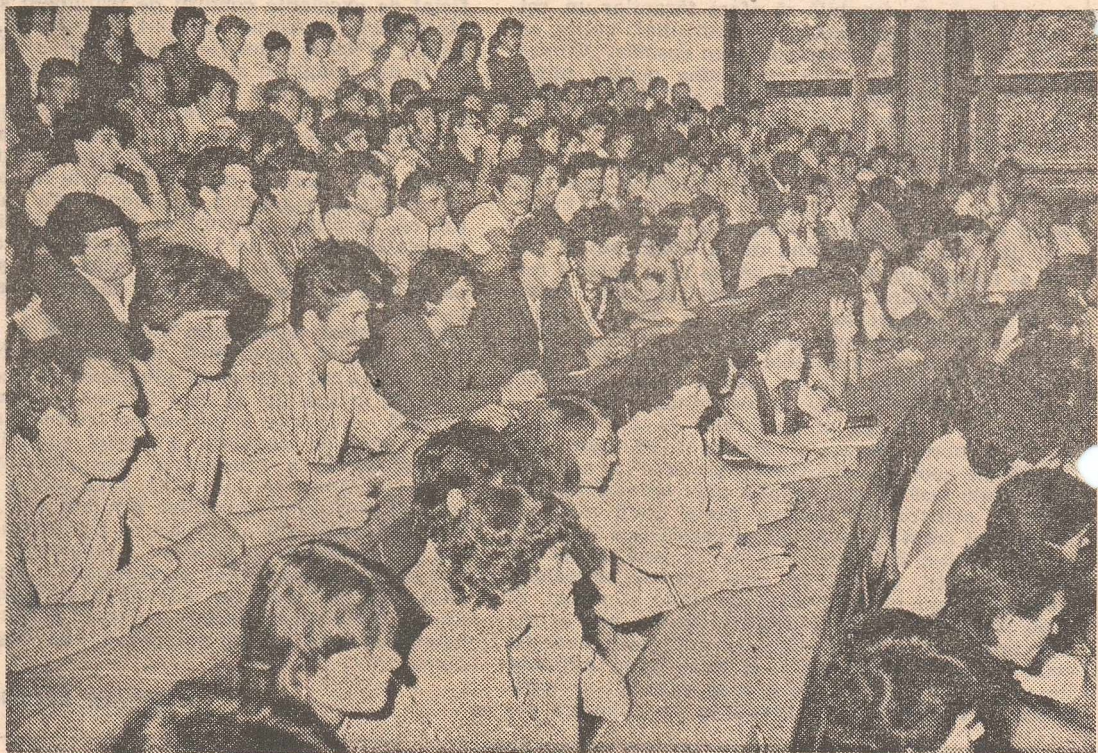
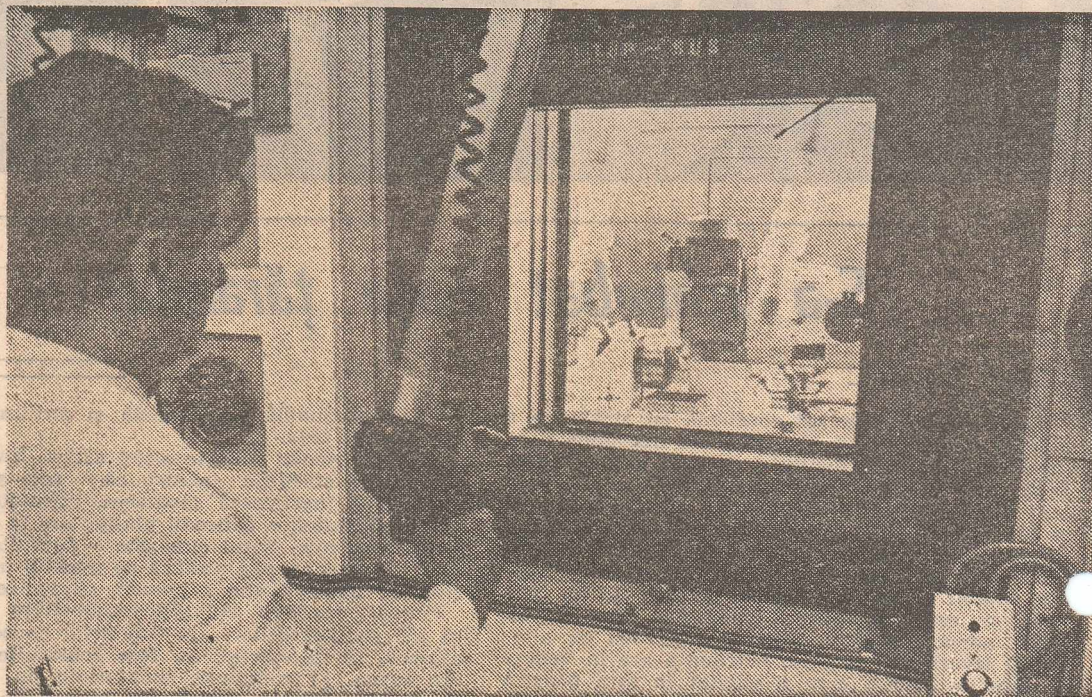
Aceste principii se reflectă concret în documentele celui de-al IX-lea Congres al partidului, acest prag de conștiință al națiunii noastre, care a marcat și în ceea ce privește politica în domeniul cercetării științifice o cotitură radicală. În 1965, prin directa contribuție a secretarului general al partidului, a fost creat Consiliul Național al Cercetării Științifice, transformat ulterior în Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, iar în 1987 în comitet național în cadrul Consiliului Național al Științei și Învățămîntului. Conducerea acestui organ de partid și de stat a fost încredințată tovarășei academiciene doctor inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al Guvernului. Întreaga cercetare științifică a fost organizată, astfel, pe baze noi. Folosindu-se experiența pozitivă acumulată de Institutul Central de Chimie, sub conducerea tovarășei Elena Ceaușescu au fost organizate institute centrale de cercetare și în alte domenii de activitate: matematică, fizică, biologie, în diferite ramuri ale științelor tehnice, academii de profil prin a căror activitate complexă și de înalt nivel sînt coordonate institutele de cercetare, centrele de cercetare, catedrele din învățămîntul superior, laboratoarele uzinale, situație care a făcut posibilă, între altele, accelerarea vitezei de parcurgere a ciclului cercetare-proiectare-producție. În prezent, în țara noastră există peste 200 de unități de cercetare, la care trebuie adăugate cele peste 100 de stațiuni de cercetare științifică din domeniul agriculturii. În aceste veritabile laboratoare ale inteligenței creatoare, peste 250 000 de oameni ai muncii aduc o contribuție hotărîtoare în soluționarea problemelor concrete actuale și de perspectivă ale dezvoltării țării, o atenție deosebită acordîndu-se domeniilor de vîrf, principalele purtătoare ale progresului științei și tehnologiei.

Dar, așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, nici un proces de automatizare, robotizare, cibernetizare, modernizare nu poate înlocui factorul uman al cărui rol în înfăptuirea progresului și civilizației, al dezvoltării economice și sociale este și va rămîne hotărîtor. De aceea, procesul ridicării continue a nivelului de calificare a forței de muncă constituie una din preocupările dominante ale politicii partidului nostru.

Într-adevăr, în concepția partidului și statului nostru se promovează o știință făurită de om pentru om. Secretarul general al partidului a atras în repetate rînduri atenția asupra marii răspunderi ce revine oamenilor de știință din lumea întreagă în ceea ce privește modul cum sînt utilizate rezultatele cercetării. Omul de știință trebuie să fie dublat de un om politic, trebuie să ia o atitudine, trebuie să acționeze.

Cei 44 de ani de la intrarea ireversibilă a României în evul său socialist se impun tocmai de aceea inimii și cugetului nostru atît prin lărgă și vibranta retrospectivă a trecutului național, cît și prin marile îndatoriri ce ne revin, în egală măsură, și nouă, oamenilor de știință, ca participanți activi în marea bătălie pentru cunoaștere și adevăr. Căci, așa cum a ținut să sublinieze conducătorul partidului și statului nostru, în ascensiunea spre treapta supremă a evoluției sociale, omul devine într-o măsură din ce în ce mai mare stăpînul naturii, a legilor ei și a propriei sale istorii, deoarece în socialism se îngemînează strîns gigantica forță a științei cu rînduilele cele mai înalte ale demnității umane.

Acad. RADU VOINEA ■
Președintele Academiei R.S.R.

Ei se pregătesc să ia în stăpînire viitorul

Cîntarea României

CREATORI ȘI BENEFICIARI

Cu un întreg sistem de forme și modalități de exprimare, de referință în cîmpul creației tehnico-științifice și al mișcării cultural-artistice (unele dintre acestea deja instituționalizate), marele Festival al muncii și al creației ne apare acum, după derularea a șase ediții, ca un fenomen cit se poate de complex, în care se regăsesc cu pregnanță aproape toate laturile formativ-educative. Dincolo de desfășurarea propriu-zisă a actului de cultură în sine, dincolo de formele și modalitățile tradiționale ori nou create, Festivalul național „Cîntarea României” este, la o adevărată evaluare, ca un adevărat „creuzet” educațional și de cultură. Cu o forță impresionantă de cuprindere, cu un puternic impact asupra masei largi de participanți — iată, după 10 ani de la debutul său — se impune ca o manifestare vie, dinamizatoare, atotcuprinzătoare, menită să stimuleze în mod corespunzător creația, să realizeze în chip lămurit o circulație corectă a valorilor, spre folosul culturii, al nostru și al fenomenului civilizației înseși.

Din datele pe care le deținem de la Direcția culturii de masă din cadrul C.C.E.S., rezultă cu claritate că în ediția a VI-a a festivalului, numai acțiunea de creație științifică și tehnică de masă a cuprins 2 322 000 participanți. Și si-au propus rezolvarea unui număr de 640 000 teme de cercetare, aflate în planurile de creație ale ministerelor, centralelor, întreprinderilor. Rezultatul? Asimilarea în fabricație a 6 781 de mașini și utilaje, a 1 835 materiale noi și a peste 980 bunuri de larg consum; ca și aplicarea în producție a 93 599 de tehnologii noi sau cărora li s-au adus înnoiri substanțiale. Eficiența? Se estimează, valoric, la un cantum depășind 8 miliarde de lei.

În același context vorbind, nici cercurile tehnico-aplicative și de creație tehnică ale elevilor și studenților nu au fost cu nimic mai prejos. Au existat 135 000 astfel de cercuri specializate, cuprinzând 2 900 000 elevi și studenți. Nu e mai puțin adevărat că aceste cercuri de creație tehnico-productivă, conduse în cele mai bune cazuri de consiliile inginerilor și tehnicienilor, cînd elevii și stu-

denții s-au aflat în cîmpul practicii productive, au avut în vedere și popularizarea progresului tehnic, lărgirea orizontului tehnico-științific, în-deobște la tineret, formarea unei gândiri economice la cel mai înalt nivel, cit și stimularea aptitudinilor de a crea pentru țară și semenii noștri întru rațiune.

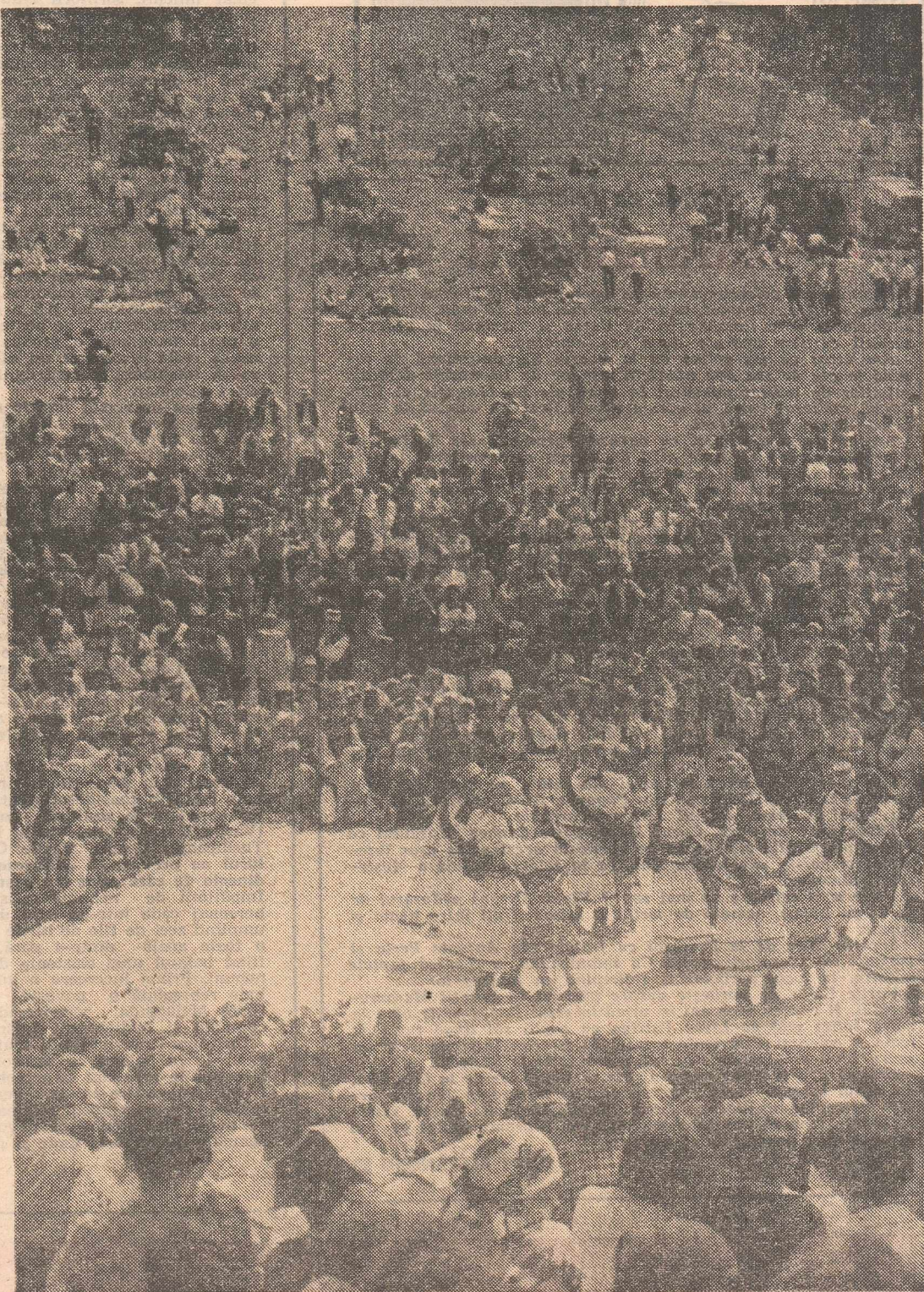
O privire de ansamblu asupra marelui festival și, în-deosebi, asupra cercurilor cultural-artistice din toate sectoarele, ne face să adoptăm de moment un sistem bilanțier: 225 000 de formații diverse, cu peste 5 milioane de membri participanți. Deci, o dublare față de acum 10 ani, cînd s-a desfășurat cea dintîi ediție. Este îmbucurător faptul că s-a lărgit simțitor sfera de cuprindere a maselor de muncitori, țărani, intelectuali, elevi, studenți, ostași. În dreptul cîștigului artistic vom nota creșterea potențialului artistic, înnoirea repertoriilor, mai buna circulație a valorilor artei contemporane și a aceleia tradiționale. Un bun cîștigat este, de asemenea, valorificarea artei noastre populare, a folclorului, a datinilor și obiceiurilor strămoșesti.

Instituțiile profesionale de spectacol și concerte, prin stațiuni permanente ori microstațiuni, s-au implicat consecvent, făcînd descenderi pe marile șantiere naționale, pe platformele industriale, în centrele muncitorești, în stațiunile balneoclimaterice. Demn de relevat este și sprijinul profesionist acordat în îndrumarea efectivă a formațiilor de amatori. De semnalat, creația literar-artistică, editorială și expozițională a adus iubitorilor de artă și frumos noi opere literare, plastice, cinematografice. De un real succes s-au bucurat în acest interval de timp manifestările cu publicul: spectacole și concerte educative, expoziții și gale de filme, dezbateri publice, colocvii, simpozioane, mese rotunde, întâlniri cu oameni de artă și cultură.

Dacă marele festival a produs o adevărată emulație științifică și culturală, dacă a avut un rol benefic în stimularea creației și

(Continuare în pag. 15)

DORIN SALAJAN

Mărturii din arhive

Este o constantă a vocației poporului nostru, receptată de multă vreme în plan european mai ales, de a se face părtaş la toate evenimentele istorice cruciale în desfășurarea lor, ca și în evocarea lor, ce au curs în sensul ființării lui în integralitate.

Ca și alte toponime ce presără harta devenirii noastre în istorie, Mărășeștiul este simbolul sacrificiului suprem pentru unitate și neatințare. „Guvernul francez — se spune într-o mărturie a vremii —, dînd crucea de război acestui oraș, îl scria pe vecie în cartea de aur a omenirii”.

În iunie 1919, întrunită în congresul ei, Societatea Națională a Femeilor Române ia inițiativa organizării și conducerii acțiunii de ridicare a unui monument în memoria eroilor din primul război mondial — Mausoleul de la Mărășești, pe platoul situat la vest de șoseaua Focșani-Bacău. Constituind atracția în concurență a ingineriei arhitecturale românești, monumentul era prevăzut cu galerii, în care urma să se amenajeze racle pentru osemintele eroilor, iar în jurul mausoleului, ridicat deasupra subasmentului cu esplanade (terase) de unde oamenii urmau să ia parte în hîmăr cit mai mare la evocările comemora-

tative.

Reușind să antreneze în această operă factorii cei mai autorizați, printre care Comisia Monumentelor Isto-

te a soldatului român care, unul în contra zece, a zdrobit aici, cu puterea sufletului său, lîflele străine, care, cu trufia lor, se pregăteau să cotopească

„mata noastră scumpă, intruparea vie a Patriei române”.

„Măreția Monumentului trebuia dată, s-a considerat apoi, nu numai de arta arhitectura-

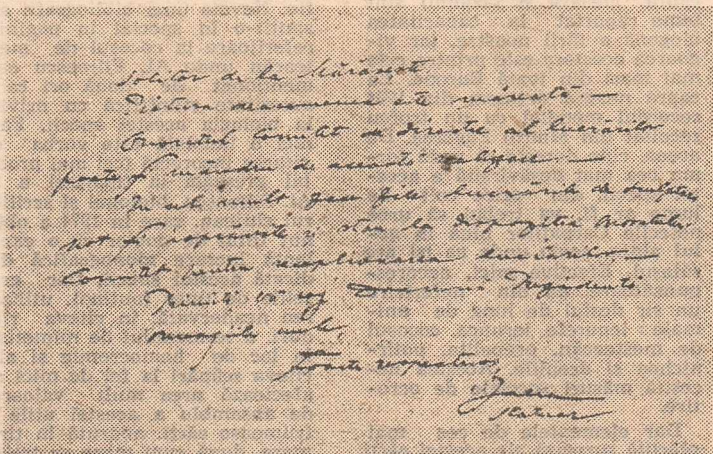
adecvat. Destinul parcă a hărăzit ca elaborarea acestei lucrări sculpturale să revină celui ce participase direct la luptele de la Mărășești, unde fusese și rănit, celui ce executase în Franța, după război, Monumentul soldaților români morți în captivitate în Germania, iar în Austria, Monumentul în amintirea ostașilor români căzuți aici, — sculptorului Ion Jalea, care l-a avut alături și pe confratele său Corneliu Medrea.

Zbuciumul creativ al marelui artist, pasiunea și grija cu care s-a dăruit realizării acestei opere grandioase le aflăm din corespondența lui cu Comitetul de acțiune al Monumentului. „Vom executa o machetă a acestei frize — scria el în 6 august 1937 — care va fi supusă aprobării onoratului Comitet. După aprobare vom începe executarea modelajului acestei frize în mărime naturală, adică în dimensiunile necesare pentru a fi punctată de pietrari. Modelele se vor elibera treptat, pe măsură ce vor fi terminate”.

Abia revenit în București de la Mărășești, sculptorul comunică la 5 iunie 1938: „Am constatat că lucrările de cioplire a frizei sculpturale sînt pe stîr-

(Continuare în pag. 15)

MARIN RADU MOCANU

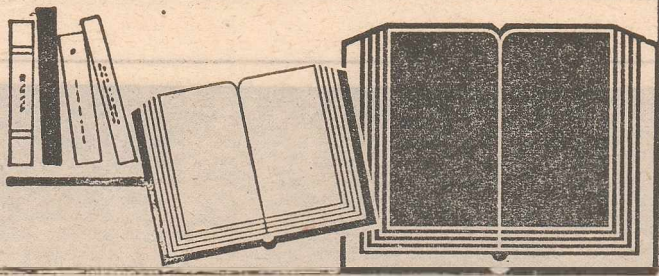
rice și Ministerul de Război, Societatea și-a argumentat inițiativa astfel: „Mărășeștiul rămîn deasupra-ne mărturia vie a vitejiei neasemăna-

și Moldova”. Mausoleul trebuia să constituie „simbolul de recunoștință al poporului către vitejii țării... legăturile nepieritoare ce unesc poporul de ar-

lă în sine, ci și de arta plastică. Așa s-a ajuns la împrejurarea de a se executa pe friza ce înconjoară domul Monumentului un basorelief reprezentativ,

Nepieritor simbol de eroism

VITRINA CĂRȚILOR

Iubirea de frumos

Maramureș II

Noaptea am petrecut-o în casa poetului de la Rohia, ridicată pe Imnele Transilvaniei, unde n-am mai fost de mult, plecat în Moldova și Tara Românească la Putna și Tismana în vederea scrierii cărților apărute după cea amintită.

Am urcat pe jos colina de la Pcarla Maramureșană de jos pînă la cea de sus nouă, o minune de frumusețe datorată mîinilor de meșter adevărat în lemn ale lui Grigorie al Bărsanei, atelierul vatră al căruia l-am călcat nu demult în satul vestit de pe valea Izei.

Același drum anevinos, cu popasuri prin pădurea de fagi ce au mai crescut: cărăruța albă de pietriș calcaros urcă într-acolo în luminișul iuțit unde se află una dintre cele mai importante biblioteci din toată Transilvania, cărți rare dar și aproape toată literatura română de la origini pînă astăzi.

Mina de cărturar a lui Justinian Chira, cititor aici, fecior de țărani maramureșeni de la Plopiș, a adus cu decențele din anticariate și librării cu sacul și spatele aceste cărți ce stau aici în rafturi de stejar numerotate de alba mină harnică și iubitoare cea a scriitorului Nicolae Steinhardt.

Urc în pridvorul ce stăpînește pînă departe ținutul de dealuri blinde împădurite. Se văd poiene și stîne cu turme albind. Se aud clopotele liniștii eterne. Îți spui: Ce-i făcut, e bun făcut! Îți amintești clipele fericite petrecute aici cu un deceniu în urmă, chipul mamei în acest pridvor al prietenilor veniți de departe, cînd unul din copii cit o lacrimă taie panglica inaugurînd casa Poetului. Auzi cuvintele lui Constantin Noica din scrisoarea trimeasă, cîntecul lui Harry Brauner: Unde sunt cei care nu mai sunt, cuvintele lui Edgar Papu și ale lui Ion Lăncrăjan, ale lui Al. Oprea plecat prea curînd și ciți au mai fost veniți în pădurea maramureșană.

Intr-un ungher, lîngă stergarul alb întins pe masa de lemn venit de la Cluj, Dumitru Radu Popescu, Al. Căprariu și el plecat prea devreme, poetul Miron Scorobete.

Răsar stele de vară, Carul Mare peste Crucea Nordului ce birue proporțiile și fixează pe verticală acest sălaș ușor întemeiat pe jertfa unei copile Ana, ca în celebra baladă a Meșterului Manole.

Unde sunt cei care nu mai sunt? Victor Drașoș pădurarul de la Tîrgu Lăpuș, oameni de jertfă și iubire, frați întru neam și poezie.

Serafim Nan de la Boiereni cu fratele său Antonie Perța și părinții săi lucrători onești. Ca întotdeauna, vorbească faptele noastre, în locul vorbeilor te întîmpină cu iubirea lor

Vasile Labiș ne vorbește despre păstorii în munții Maramureșului. Îl văd cu zece ani în urmă în satul Rogoz unde vine la vatră soției sale pe Liviu Petrina cu copiii săi lîngă turla de lemn a celebrei Bisericiuțe intrată în istorie. Intru în casa cu patru copii a lui Mihai Cosma, cititor și el la Stoiceni.

Au apărut alți tineri rîvnici din satele văilor de la Rozovlea, de vîrsta copiilor mei; și prunci astăzi intrînd în jugul libertății datorîndu-le slujitoare: Justin, Vasile, Manolă de pe satele maramureșene să poarte chipul evlaviei Maramureșului pe mai departe către generațiile ce vor veni.

IOAN ALEXANDRU ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Între verosimil și neverosimil

Secole de-a rîndul, ba poate am putea spune chiar milenii, scriitorii s-au străduit să mențină creația literară între frontierele verosimilului. De la Aristotel pînă la Boileau, adevărul beneficia de o atenție mai redusă decît verosimilul, modul acesta de gîndire fiind împins pînă la afirmația, cel puțin ciudată, că nu tot ce este adevărat, adică se poate întîmpla la modul real, este și verosimil. Pînă și literatura utopică de genul celei realizate de Cyrano de Bergerac și alții, eluda adevărul în numele proiecției într-un univers imaginar posibil. Dar peste cîteva secole, multe fenomene utopice anunțate de Cyrano de Bergerac s-au transformat în adevăruri viabile.

Apariția fantasticului în literatură ca și a relației absurde dintre conștiință și existență au zdruncinat multe din regulile aparent eterne ale poeziei clasice sau realiste, ambele bazate în feluri diferite pe raportul cauză-efect.

Literatura secolului XX a evoluat în maniere atît de diferite încît se poate spune că adeseori o cauză imaginară a produs un efect real, o cauză reală a generat un efect imaginar sau o cauză imaginară a contribuit la nașterea unui efect imaginar.

De fapt universul imaginar din creația artistică a sporit într-o măsură atît de mare încît adeseori ficțiunile din literatură nu mai pot fi separate de indicii reali, supuși unor metamorfoze extrem de profunde. Proza românească actuală poartă semne extrem de elocvente ale acestui mod de reprezentare a unei existențe posibile. De la D. R. Popescu pînă la Bedros Harasangian, Nicolae Prelipceanu, Mircea Nedelciu, Ștefan Agopian, modul acesta de gîndire a imaginarii ca posibil este extrem de frecvent la scriitorii noștri actuali. Dar nu este mai puțin adevărat că adeseori imaginarul convertit într-un scenariu narativ posibil poate fi anulat de scriitor după epuizarea sa ca text.

Experimentele realizate de Ion Cristoiu în volumul *Povestitorii* (Ed. „Cartea Românească”, 1988) evoluează și ele în mare măsură în această direcție. Faptul că autorul și-a intitulat această culegere de proză în sensul arătat trimite spre mai multe explicații posibile. *Povestitorii* din volumul său sînt de mai multe feluri. Din această cauză și micronarațiunile sale au fost structurate în mod diferit. În primul rînd trebuie luată în considerație categoria povestitorilor obsedați de scriitură ca de o boală grea (Vasile Capucchea, Vasile Dumitrascu, Aurel Tucmeanu). Despre Vasile Capucchea scriitorul ne previne că „atînsese ael punct critic dincolo de care orice om pasnic devine turbat”. Împătimit de nebunia scrisului, acest ciudat personaj cade într-un fel de stare de transă umplînd zeci de file de hîrtie acasă, în clasă, pe o foaie goală dintr-o gară, ultima tentativă fiind halatul unei asistente de la un spital de nebuni. Prima încercare a lui Vasile Capucchea reprezintă o poveste de iubire dintre Culai Malatenda, vicepreședintele unui sfat comunal și bibliotecara Lucreția Păun.

Dar Ion Cristoiu nu-și mai construiește povestirile în paliere ca scriitorii de altă dată. Naratiunile sale sînt imperecheate sau încheiate cu o povestire-epilog, generată de primele texte în care scriitorul relatează ce se întîmplă cu personajul bolnav de nevoia povestirii consemnate nu importă unde și pe ce.

Ion Cristoiu nu scrie o proză de identificare în personajele sale, ci una de evidentă distanțare față de acestea. Efectele de distanțare sînt realizate prin ironie și umor. Acestea se obțin prin imaginarea unor situații aberante prezentate ca evenimente verosimile.

În *Iubire*, povestirea-epilog cu care se încheie *Proza* este concentrată în acele episoade menite să releve imposibilul ca posibil. Cînd Lucreția schimbă cite o privire dragăstoașă cu trăsăturile lui Culai Malatenda se sparg stilourile și se aprind hîrtiile. Într-un sat obișnuit apare astfel un curent misterios. El face să eșueze și manevrele militare din localitate. Tîntașii nu mai nimeresc panourile, iar aparatele telefonice sînt invadate de o muzică tainică, oftături, risete etc. Inserțiile realului sînt diseminate în aceste povestiri în cele mai diverse forme. Ironia capătă astfel scurte jeturi satirice ce trimit spre viața noastră cotidiană, mai îndepărtată sau mai apropiată. Un lucru devine din ce în ce mai evident. Ion Cristoiu explozează cu precădere stări maniacale, explozii ale absurdului în existența aparent monotonă a oamenilor. Aurel Tucmeanu este cuprins subit de accese de violență; spărgînd cam tot ce se poate din casă. Doctorul îl îndeamnă să se apuce de scris. Dar stările colerice revin după puțină vreme. Atunci medicul îl sfătuiește să copieze de mai multe ori o povestire. Nici leacul acesta nu este însă de durată. Aurel Tucmeanu se tîmăduiește numai după ce scrie povestirea *Căsătorie*, ca pandant la *Furie*, istorisirea iubirii dintre Culai Hărăbor și Lucreția Ghiniță avînd efecte terapeutice totale.

Chiar povestirile aparent mai puternic centrate pe un subiect (*Ursul*) se compun din mai multe micronarațiuni integrate. Demontarea citorva enunțuri ce deschid alte capete de povestiri ni se pare elocventă. „Simbătă, 15 septembrie 196... pe la amiază, a intrat în sat ursul...” „Zece ani mai tîrziu, Tudorică Cotoarba, proaspăt absolvent al Liceului Vicol Dobroanțu, se va îndrăgosti nebunește de o asistentă medicală”. Urmează episodul cu Tudorică așezat pe linia ferată, trenul oprit și refuzul tînarului de-a se ridica. Menționăm încă un episod eterogen, grefat pe povestea celor doi tineri care vin în fiecare dimineață la sfat să se căsătorească, apoi povestea bătrînului despre fata îndrăgostită, vraja cu pămîntul de sub piciorul iubitelui (al ursului) și venirea ursului.

Ion Cristoiu nu distruge deci subiectul, cum fac textualiștii; el îl descompune într-o suită de episoade ce nu au legătură între ele. Măniera lui Marin Sorescu de-a face o astfel de literatură este evidentă. Relația dintre cauze și efecte poate fi și ea absurdizată: „Și din tăcerea lăsată țîșni un marș atît de agresiv încît, brusc, copacilor din jur le căzură frunzele, iar în grădini legumele, rădăcinioasele indeosebi, prinseseră să se usuce” (*Avionul*). Un om sapă un puț de apă și dă de o linie de tramvai. Un alt țaran vrea să-și construiască o casă, dar arheologii descoperă dedesubt un palat oriental (*Ursul*). Ion Cristoiu are o fantezie debordantă a faptelor mărunte, reale sau imaginare. Literatura sa rămîne însă prea stăruitor grefată pe mărunțișuri, unele povestiri ale sale riscînd să capete un caracter prea amorf.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Știința privirii

Există, desigur, și o artă a privirii. Dar în rîndurile care urmează va fi vorba despre știința privirii. Chiar dacă „știință” este, poate, prea mult spus despre un domeniu interdisciplinar al cărui primă monografie o avem în față. Înaintea apariției acestei cărți n-am fi știut că există o preocupare constantă și serioasă, de peste o jumătate de secol, cu rezultate cit se poate de notabile, cu congrese și conferințe internaționale de specialitate, al cărei subiect și obiect să fie privirea. Nimic nu ne-ar fi dat de bănuț că un organ atît de important ca ochiul mai poate avea secrete pe care să nu le fi cunoscut oftalmologia. „Explorarea vizuală. Cercetări fundamentale și aplicative” de Vasile Preda, apărută la Editura Științifică și Enciclopedică, redactată de Aurel Dicu, este un studiu științific al mișcărilor oculare. Așa cum sîntem alcătuiți în proporție de peste 90 la sută din apă, într-un procent la fel de mare primim informațiile despre mediul înconjurător prin analizatorii vizuali. Importanța cunoașterii mișcărilor oculare este de netăgăduit pentru înțelegerea mai

profundă a unor procese psihice ca percepția, atenția, memoria, gîndirea, diferitele reprezentări spațiale și ale unor activități umane ca învățarea și citirea rapidă, proiectarea și construirea tablourilor de comandă și semnalizare în industria automatizată, programarea calculatoarelor care joacă șah, psihologia reclamei și receptarea tablourilor de artă, securitatea rutieră sau navigația aeriană. O întregă tehnică foarte bine pusă la punct, atît pe plan internațional cit și pe plan național, a înregistrării mișcărilor oculare, contribuie la acumularea de noi date și observații care interesează nu numai psihologia, ci și fiziologia, ergonomia, psihofiziologia, psihopatologia, neurologia.

ADRIAN MITIȘ ■

Cinegetică...

O nouă carte inspirată din lumea animalelor, *Pagini despre vinatul românesc*, semnată de un colectiv de autori — St. Ivănescu, M. Olteanu și St. Bărbulescu —, a apărut la Editura Sport Turism. Paginile ei, nu prea multe (143), cuprind o mare bogăție de informații științifice cu privire la arealul de răspîndire, biotopul prefe-

rat, variabilitatea caracterelor morfologice, gradul de dezvoltare a simțurilor, comportament (de procurare a hranei, de împerechere, de apărare) dar și despre complexitatea relațiilor trofice și mărimea populațiilor.

Printre altele reiese că efectivele citorva specii (căpriorul, mistrețul, cerbul, ursul, risul, capra neagră și fazanul) sînt bune raportat la capacitatea biogenă a țării noastre, iar vigoarea acestora este printre cele mai mari din toată Europa. La capra neagră deținem din 1934 recordul mondial cu un trofeu recoltat din Munții Făgăraș. De aceea, cînd dorește să vadă forma cea mîi desăvîrșită a acestei specii, din orice colț de lume ar fi, va trebui să urce potecile Carpaților pînă în golul alpin, acolo unde ea își are sălașul. Efective mici, necorespunzătoare, au din nefericire un sir destul de lung de animale: iepurele, ierunca, cocoșul de mesteacăn, prepelița, potîrnichea și drobiile. Acestea necesită măsuri speciale de ocrotire.

Dar elementele de cea mai plăcută surpriză ale acestei cărți le constituie evocările literare care preced textele științifice, dedicate citorva dintre aceste specii (cerb, capra neagră, căprioră, iepure, urs, vulpe, prepeliță, cocoș de munte și drobie). Această carte confirmă

că vremea povestilor frumoase despre animale nu a trecut, numai că ele se nasc oel mai adesea din înțînirea cu omul care în loc de „armă ucigătoare” poartă „binoclul cu lentile măritoare”.

Cartea ar fi dobîndit o și mai mare valoare dacă ar fi fost însoțită de ilustrații și bibliografie. Nevoia unei bibliografii am simțit-o în special în paginile referitoare la cocoșul de mesteacăn unde Al. Filipescu este menționat de două ori ca o autoritate științifică cu privire la biologia acestei specii. Fără nici o îndoială este vorba de citarea incorectă (cel mai probabil greșeală la tipărire) a lui Al. Filipescu, biologul și scriitorul clujean, care în 1974 a obținut titlul de doctor cu o excelentă lucrare monografică dedicată acestei specii. Dar greșelile de tipar (puține), utilizarea neadecvată, în citeva rînduri, a termenului de mimetism în loc de homocromie și alte citeva scăpări la fel de mici nu afectează prea mult valoarea de ansamblu a acestei utile și frumoase cărți, apărută în tiraj mare, după cum mare ar trebui să fie și numărul acelor ce se vor pătrunde adînc de principiul ei mesaj, necesitatea protecției animalelor, a naturii în general.

PANTE GHERGHEL ■

Cercetări incitante

„Autorii volumului *Dezvoltare și modernizare în România interbelică 1919—1939* acordă conceptului de dezvoltare valoarea unor acumulări istorico-economice, sociale, politice, culturale — iar celui de modernizare, accepțiunea de racordare și integrare la nou, în ritmul și direcția de evoluție globală a civilizației umane” precizează coordonatorii — Vasile Pușcas și Vasile Vesa — ai amintitului volum, o culegere de studii (București, Ed. Politică, 1988, 298 p.), realizată de un colectiv de istorici sub egida Universității din Cluj-Napoca (alcătuit, pe lîngă cei doi coordonatori, din Marcel Știrban, Gheorghe Ianu, Nicolae Păun, Gheorghe Hristodol, Ludovic Băthory, Ioan Saizu).

Problemele abordate de autori — dezvoltarea și modernizarea României în anii 1919—1939 — sînt pe cit de importante pe atît de actuale. La curent cu discuțiile din istoriografia străină privind atît definirea conceptelor cit și aplicarea lor, autorii au desfrășat, pe temeiul unei bogate documentații, o anchetă sagace și sigură. Sistemul politic, cel administrativ, politica economică, agricultura, sistemul industrial-bancar, cultura și politica externă sînt analizate

SEMNAL

● Sub auspiciile Editurii Academiei Republicii Socialiste România și ale Muzeului Literaturii Române, la Editura Academiei a apărut volumul VIII din cadrul ediției de Opere de Mihai Eminescu (ediție critică întemeiată de Perpessicius), ceea ce ne apropie și mai mult de momentul în care vom avea la dispoziție creația integrală a marelui nostru poet. Volumul recent intrat în librării conține Teatrul original și tradus, Traducerile de proză literară și Dicționarul de rime. Ediția critică a fost îngrijită de un colectiv al Muzeului Literaturii Române din care au făcut parte Aurelia Creția Dumitrescu, Oxana Busuioceanu, D. Vatamaniuc și Petru Creția — coordonatori. Acesta din urmă semnează și un util și bogat documentat studiu introductiv în care se evidențiază cu limpezime că Eminescu a scris teatru „atit din senti-

mental că are a contribui la creșterea culturii naționale cit și din dragoste intrinsecă pentru această formă de expresie. Și, de bună seamă, dintr-o înzestrare nativă, imanență formei sale interioare care facea atita din opera sa poetică să aibe caracter dacă nu scenic măcar înalt declamabil și că multe dintre poeme sunt construite dintr-un număr de glasuri, care se întinsec nu numai în urechea unui ascultător ci și în ochiul unui spectator virtual. Cel care a scris Memento mori, avind un acut sentiment al istoriei, evocă în dramaturgia sa personaje ale trecutului nostru cum ar fi Decebal, Bogdan, Dragoș, Gruiescu, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Tânăr, Petru Rareș, Alexandru Lăpușneanu, Andrei Mureșanu etc. înconjurată de un nimf de legendă, și proiectate pe fundalul unor epoci pline de frământări și neliniști care cer din partea celor angrenați în mecanismul puterii răspunsuri fără echivoc.

● O ediție bilingvă din poeziile lui G. Bacovia a apărut din inițiativa Editurii Dacia. Poemă în oglindă — Poeme dans le miroir este un volum tradus în limba franceză de Emanoil Marcu și are o prefață

datorată criticului literar Nicolae Manolescu: „G. Bacovia (1881—1957) a făcut contemporanilor săi o impresie mult deosebită de aceea pe care ne-o face acum nouă. De altfel, destinul acestui important poet român din secolul XX, care este și unul din marii poeți ai lumii, a constat într-o creștere lentă și neoprită a prestigiului său literar. De puțină vreme în seamă la debut (1916), „descoperit“ în anii dintre cele două războaie mondiale, este considerat de mulți astăzi drept cel mai original poet român. Deși opera lui este de o sută de ori mai restrinsă decât aceea a lui Tudor Arghezi, celălalt monstru sacru al poeziei române moderne, numărul studiilor critice și al cărților care li s-au consacrat este aproximativ același.”

● Un volum de „Noi poezii noi“ publică poetul Adrian Păunescu la editura „Albatros“ (coperta aparține autorului iar desenele sunt semnate de Andrei Păunescu). Intitulată Într-adevăr și structurată în 9 cicluri, cartea conturează mai pregnant un univers poetic în continuă expansiune, într-o înaintare spectaculoasă pe cit mai multe fronturi, o cucerire în ritmurile unui marș triumfal a unor teritorii amănunțite prin vastitatea lor, pe care alți poeți ar fi trudit în comun vreme îndelungată ca să le supună. Autorul volumului n-are nici o prejudecată în ceea ce privește alegerea ținuturilor sortite să cadă sub suzeranitatea sa. Dar această poezie a unui biruitor în toate disputele în care se angajează nu este o acumulare de

imnuri de slavă. Volumul acesta transcrie tentativă dramatică a autorului de a ajunge la o împăcare cu ceea ce îl înconjoară, dezvăluie aventura pasionantă a unei conștiințe care caută în real un sprijin, e contrariată în demersul ei, dar găsește totuși puterea de a nu abdica de la încercarea de a ajunge la o înțelegere luminoasă, așa cum transpare și din acest superb Descinde de viață și moarte din care cităm câteva strofe: „Să fie de dulce, să fie de vară, / Să fie de iarbă ajunsă la briu, / Să fie de dragoste, ultima oară, / Să fie de pietre spălate de-un riu. // Să fie de mine, să fie de tine, / Să fie cumva și de noi amândoi, / Să fie de rău și să fie de bine, / Să fie de miere de ascunsă-ntr-un roi. // Să fie de cer și să fie de munte, / Să fie de mîine, să fie de azi, / Să fie de timpurile mele cărunte, / Să fie de ceață ieșită din brazi, / Să fie de zi și să fie de noapte, / Să fie de clipa cînd vrei să și mori, / Să fie de gustul cireselor coapte, / Să fie de drumul spre Malu cu Flori...”

● Un eveniment cultural de primă mărime este astfel anunțat de Vasile Sav într-o notă

asupra ediției la volumul Elegii de Tibul (Editura „Univers“): „Offerim cititorilor, pentru prima oară în cultura noastră, ediția bilingvă integrală a operei unuia dintre cei mai de seamă poeți elegiaci nu numai ai antichității greco-latine, ci ai tuturor timpurilor, Albius Tibullus, alături de scrierile altor poeți care au făcut parte din cercul literar patronat de Marcus Valerius Messala Corvinus: Lygdamus, panegiristul anonim al lui Mesalla și Sulpicia, și ale căror opere au fost editate împreună în celebra culegere Corpus Tibullianum“. Cităm din prima elegie a lui Tibul, un elogiu adus vieții departe de lumea dezlănțuită: „Strîngă-și un altul grămadă averile-n aur roș-galben / Si-aibă-n ogor roditor iugare multe; pe el / Să-l îngrozească o trudă-nădîrjită cu dușmanu-n coastă / Si să alunge-al său somn goarna de luptă sunind / Iară pe mine mă dea sărăcia vieții tihnite...”

GEORGE ARION

● Cap limpede ● Cap limpede ●

Extrem de interesante ni se par convorbirile pe care le poartă Eva Sirbu în revista Cinema cu diverse personalități ale cinematografiei noastre. În numărul 7 al acestei reviste Eva Sirbu are ca interlocutori pe actrița Rodica Mandache („Orice actor sau actriță care se simte în stare să joace un rol anume ar trebui să se scoale în fiecare dimineață cu gîndul la acel rol. Și să încerce să-i convingă pe cei din jur că el trebuie făcut. În asemenea grad e nevoie să-ți iubești profesia“, pe Vasilica Istrate (care dezvăluie amănunțit în legătură cu colaborarea sa cu Elisabeta Bostan la realizarea unor filme pentru copii „Ce încercăm noi este o așezare a copilăriei la locul ei. Nu printre jucării, ci într-un început de viață conștientă“), și cu Dan Pița („Ca să poți improviza, trebuie să ai ceva, foarte bine construit. Altfel, discutăm dilematism, nu profesie...”

● În numărul 33 la revista România literară — un excelent grupaj de poeme datorat lui Cezar Baltag. Cităm, spre edificare, Zina a treia: „Zina a ceea o știu / ea vine din spate mereu / basmul ei pămîntiu / îl ascultă cu singele meu // Zboru-i înțrețiat / crește bezmetic și crud / foșnetul lui vinovat / din tinerețe-l aud // Pustiitoarea aripă / filifiie-n zări de noroi / în urmă și clipă de clipă / scade distanța-n tre noi // Și-acum înserarea se lasă. Umbra crește-n adînc. / Unde e peria deasă / și gresia să le arunce?”

● În Luceafărul

nr. 33 — multe articole semnate de M. Ungheanu, Vasile Rebreanu, Edgar Papu, Mircea Vaida, Zaharia Sângeorzan sint consacrate scrierilor lui Ion Lăncrăjan, despre care, în același număr, Paul Anghel afirmă: „Cărțile lui Ion Lăncrăjan sint foarte căutate. De ce? Fiindcă în ele se istoricesc suferințe, pătimiri. O sete de a înțelege suferința proprie, de a o testa exterior prin suferința altcuiva, o suferință obiectivă, face ca cititorul, asemenea cititorului medieval, să caute cu nesățiu această literatură a martiriului, patimilor și pătimirilor” ● În ultimul număr al Contemporanului — două interesante pagini despre promoția artistică '88: O investiție ce poate fi pe deplin transformată în valori. Semnează Cornel Radu Constantinescu, Edgar Elian, Dinu Kivu, Luminița Vartolomei, Virgil Mihailu, Tudor Laurențiu ● În Convingeri comuniste, organ al Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din Centrul Universitar București, în numerele 4-5 este inclusă și prima ediție specială literar-artistică ●

● Continuă, în Magazin, un incitant serial (traducere și adaptare de George Cusnărenu) intitulat Călatorie (aproape fantastică) spre originea Universului. În cel de-al patrulea episod al său, apărut simbata trecută, se descrie în astfel de termeni comportamentul tahionilor: „Noi, oamenii, putem oricînd spune dacă un fenomen sau o acțiune a avut loc înaintea altei acțiuni sau după ea. Tahionii pulverizează această idee. Pentru a înțelege,

să ne imaginăm o armă care ar trage proiectile (tahionii) cu o viteză mai mare decît cea a luminii, înspre o țintă. Dacă am urmări acest spectacol am vedea cum proiectilul lovește ținta, trece prin ea și intră înapoi pe țeava armei care l-a tras”.

● În revista Vatra nr. 7/1988 apare o interesantă anchetă în care zece critici ne prezintă zece cărți pentru vacanță. Reținem din articolul lui Eugen Simion următoarea doleanță: „Ei bine, după ce am citit, în ultimul timp, atîtea romane inteligente și complicate, texte parabolice și textualizate, autoreferențiale, mi-e dor de un roman simplu și tradițional, scris de un om care are conștiința stilurilor și, după ce a experimentat ani în șir aventura scriiturii, s-au întors decîs la scriitura aventurii. Romanul ar trebui să debuteze cu aceste propoziții: „La ora nouă și jumătate, într-o dimineață călduroasă de iulie, Ana-Maria ieși precipitată din blocul de pe strada Apolodor și se îndreaptă cu pași hotărîți spre cheul Dimboviței. În vremea aceasta, cineva o urmărea discret cu privirea de la o fereastră prăfuită de la etajul al III-lea...”. Celelalte intervenții aparțin lui Mircea Iorgulescu, Laurențiu Ulici, Alex. Ștefănescu, Cornel Moraru, Valeriu Cristea, Al. Dobrescu, Cornel Ungheanu, Ion Simuț, Al. Cistelean. Toți recomandă cărți bune și serioase. Ceea ce înseamnă că, și în vacanță, criticul preferă tot lecturile fundamentale. (G.A.)

în cadrul studiilor incluse în volum, din perspectiva dezvoltării și modernizării societății românești, de-a lungul a două decenii de remarcabil progres. Implinirea idealului desăvîrșirii unității naționale în 1918 a permis energilor acestei societăți să se manifeste viguros și să asigure într-un răstimp scurt importante realizări. Fapte și date abundă în studiile culegerii pentru a ilustra această dezvoltare din care nu au lipsit însă contradicțiile. Ceea ce se cuvine subliniat la acest volum este evitarea descriptivismului în beneficiul analizei. Autorii nu relatează, ci problematizează, faptele fiind înfățișate în funcție de cuprinderea lor într-o structură sau paradigmă. Cititorul este astfel permanent invitat la reflecție, invitat la un incitant dialog asupra unor probleme care, deși aparțin trecutului apropiat, nu se lasă atît de lesne deslușite, cum s-ar putea crede înainte de abordarea lor.

Colectivul de autori nu și-a propus să analizeze toate aspectele modernizării, dar investigația și rezultatele lor fixează de pe acum o cale sigură și fecundă pentru viitoarele cercetări consacrate acestei probleme fundamentale a istoriei românești. O dezbatere în jurul acestei cărți de înaltă ținută, ar contribui, desigur, la realizarea unuia din obiectivele autorilor: de a continua fructuosul lor efort.

FLORIN CONSTANTINIU

„În septembrie 1519 pornită spre mirabilele Insule ale Mirodenilor, escadra portughezului Fernando Magellan ieșea din golful gurilor de vărsare ale Guadalquivirului spre a intra în Atlantic. Traversindu-l spre sud, la 18 octombrie 1521 Magellan a ajuns în (botezată de el) Patagonia iar cîteva zile mai tîrziu a aflat „calea de acces“ între Atlantic și Pacific după care a urcat spre Polinezia de sud și Micronezia spre a poposi în Filipine unde, în noaptea de 26 spre 27 martie 1521 și-a aflat moartea într-o absurdă încăierare cu băștinaii.

Călătoria sa, devenită prin accident „în jurul lumii“ s-a încheiat după 19 luni de peregrinare.

Desigur, Magellan n-a fost uitat dar uluitoarele descoperiri geografice înfăptuite de la tragica lui dispariție și relativ recenta cucerire a Lumii s-ar zice că au așezat o oarecare penumbra asupra urmelor sale în istorie chiar dacă au pus din nou la mare preț cîtezanța, visarea aventuroasă, dorul de nou.

În prima și ultima-i călătorie în jurul lumii Magellan a fost slujit de cinci corăbii cîntărind per total 480 tone și de un echipaj de 239 de oameni cărora li s-au mai adăugat alți 26 cu preocupări varii, nemarinărești.

Dar de ce toate aceste date de lexicon?

Ce întimplare mi le iese din memorie ca în anii adolescenței?

O știre, o mărunță știre citită de curînd într-un cotidian, potrivit căreia o expediție românească urmează să refacă drumul de himeră al lui Magellan

în condiții înfînt mai modeste și cu ambiții măsurate, și ele. Înconjurul lumii va fi încercat cu un... iaht („Dacia“ pe numele lui) navă de tip trimaran, de concepție românească, avînd doar 19,70 metri lungime, 7,80 metri lățime, 2,30 pescaj, 480 metri pătrați suprafață la velaturi și 18 metri înălțime la catarg. Propulsia: un motor Diesel de numai 65 cai putere! Echipajul e de pe acum alcătuit și el din 8 (opt) bărbați. Durata estimată a călătoriei: doi ani!

La această oră „Dacia“ se află

Desene pe asfalt

„Dacia“ și... Magellan

în portul turistic Tomis, ales a fi punctul de plecare în ambițioasă încercare. Pînă la clipa solemnă se fac probe, ultime revizii tehnice, operațiuni de aprovizionare și e definitivat programul de cercetări. Echipajul trăiește din plin febra acestor pregătiri cu o modestie fără egal, făcîndu-mă, cel puțin pe mine, să zîmbesc la obișnuitul tam-tam publicitar ce precede îndeobște similarele voiajii ale lui Thor Heyerdhal, iubitul și mult lăudatul.

Dar cine sînt cei opt?

Emil Braharu, comandantul expediției, maestru mecanic la întreprinderea de materiale de construcții din Iași (ca să vezi la ce visează... Bahluiul!), 43 de ani; Florentin Raizi, căpitan secund maritim din Constanța, 31 de ani; Vasile Antip, scafandru din Brăila, 33 de ani; Horia

Bolboceanu, operator la studioul de filme documentare „Alexandru Sahia“ din București, 46 de ani; Anton Căpățînă, electronist din Galați, 34 de ani; Mircea Roibu, subinginer mecanic din Tulcea, 30 de ani; Victor Izvoranu, cercetător la Institutul de cercetări biologice din București, 42 de ani; Ilarion Pulpe, medic din Iași, 36 de ani.

Veștile senzaționale ne-au cam blăzat. Cînd Armstrong punea piciorul pe Lună, milioane de telespectatori au mișcat butoanele aparatelor lor de pe trans-

misia pe viu, selenară pe alte canale ce ofereau meciuri de baseball sau filme cu vampiri! Există performeri ai drumurilor solitare. Numărul celor ce-au încălecat Everest crește, an după an. Cunoaștem campioni mondiali ai claustrării în peșteri sau în stîmpe guri de vulcan. Se trece peste Atlantic cu baloane julesverniene. E căutat cu înfrigurare yety, prințul zăpezilor...

Cu ce poate deveni remarcabil visul băieților de pe „Dacia“? Și ce rost are să-și suprimă, vîntur, din vîrstă cite doi ani de viață terestră micșorînd biografia totdeauna prea scurte? Cine are de cîștigat? Știința? Tehnica marinărească? Sportul?

Întrebări cu totul firești. Cum firesc e și răspunsul pe care mi-l dau: dacii făloși și în cîrînd bărbos! asemeni străbunilor lor de pe Columna Traiană

sint aserviți puterilor... Poeziei. În cea mai nobilă acceptare a sa. De ce ne cățărăm pe munți? Fiindcă există! s-a spus cu inspirare. Și-atunci de ce n-am produce un foșnet pur în Camera Hărlilor? De ce n-am reface Drumul Dintii? Băieții (bărbații) vor plăti cu sudoare și însingurare și dor temerară lor credință că trebuie să reateste impulsul magellanic. Vor pluti pe ape, dar și în vis. Peste vîș. Vor redescoperi nu doar meandrele unui parcurs legendar ci vor „restaura“, ușor fisurată de prea crudele „realisme“ ale timpului, amfora Romantismului. Da, trebuie să reactivăm valorile romantismului, să-i iubim pe romanticii izgoniți absurd dintr-o viață (viețuire) excesiv „programată“, fastidios pragmatică. Să încurajăm încrederea în om și omenie. În copilărie și copilărie. Va fi o călătorie „naivă“? (trimitere la arta așa zis naivă), ei și?

Poate așa vom uita (nu va mai fi nevoie) să batem război. Poate așa (și așa) vom așeza pe chipurile noastre frăgezimile surisului. Să nu uităm să ne bucurăm. Să nu uităm să ne aminăm bătrînețea, de n-o putem suprima. Să-l așezăm pe om ca mirabilitate cosmică înaintea tuturor, de el create, mașinării.

Drum bun, dragii mei daci! Vă voi însoți cu inima și versul în expediția voastră magellanică (V-aș fi fost un bunicel Pigafetta...) și vă urez să vă întoarceți sănătoși, mai tineri cu doi ani și mai-mari peste Arhipelaguri de Mirodenii!

GHEORGHE TOMOZEI

Romanticii de la Trustul 1

Dintotdeauna istoria acestui pământ a avut eroi. I-a cinstit ridicându-le monumente și scriindu-le ode de preamărire. Au apărat granițele de cotropitori, au visat și au împlinit unirea, au luptat pentru libertate și au cucerit-o. Au intrat în legendă. Alături de ei — câteva chipuri de baladă, însemne ale vitejiei, generozității, statorniciei, sacrificiului, vibrând în inima omului modern pe coarda vie și veșnic fremătătoare a patriotismului.

Nu mai participăm azi decît la pasnice bătălii pentru pline și lumina, pentru mai bine și mai frumos, bătălii tăcute, dar nu mai puțin dure atîta vreme cît prețul lor rămîne viața. O viață în demnitate. O viață ai cărei eroi nu mai poartă sabie și coif, ci salopetă și calculator în buzunar. E viața noastră. E bătălia noastră cotidiană, reluată permanent, la nesfîrșit, pentru că ceea ce clădim azi nu este decît o nouă treaptă către mine, după care va urma un alt mine, și tot așa zile după zile, ani după ani, în care nelinește

noastră se va împlini în creație. Mesterul Manole este mai aproape de noi ca oricînd. Sînt, aproape de noi, sute de mii de meșteri care asemeni lui trăiesc pentru a clădi fără a măsura nici o secundă mărul prețului acestui destin asumat conștient. Inginerul Radu Suman este, bineînțeles, constructor. „Eu nu știu să vorbesc frumos, îmi spune. În munca noastră nu cuvintele te exprimă, ci ceea ce ai împlinit, așa cum nu timpul e cel care ne măsoară viața, ci cit am lăsat în urmă și cit de departe îndrăznim să privim“. Profesiunea de credință a unui singur constructor? Zeci de mii de oameni în România își măsoară viața astfel. După zece, după douăzeci, după treizeci, după patruzeci de ani de muncă timpul lor devine istorie vie — baraje și hidrocentrale, cartiere de locuințe, combinate agricole și imense cetăți industriale, teatre și stadioane, palate ale științei, universități. Sînt constructorii. Ei, eroii neștiuți ai monumentelor prezentului, contemporanii

noștri pentru care verbul a dura e cea mai proprie măsură a muncii lor.

Atunci, după Eliberare, s-a spus: „Vom construi o țară nouă!“ A fost ca și cum măsura asta străveche s-ar fi născut la două oară.

★

S-a spus „să construim“. Primul pas a fost organizarea activității în construcții. După naționalizare s-au unit mai multe întreprinderi. A luat naștere Trustul 1. Avea să devină Trustul pentru construcții industriale și agrozootehnice. Mai tîrziu, în 1984, prin unirea cu alte trusturi și întreprinderi, se va transforma în Centrala de construcții industriale — antrepriză generală București. Este numai unul din marii constructori ai României a cărei hartă se întinde azi din sute, din mii de șantiere, fiecare din ele însemnînd o nouă platformă industrială, un nou ansamblu de locuințe, o nouă hidrocentrală.

Iar toate laolaltă, o țară nouă. România modernă poartă, în fiecare din edificiile sale, încărcătura de efort, de dăruire și sacrificiu a constructorilor care vreme de patru decenii au rămas credincioși meseriei și locului de muncă, a constructorilor care au avut orgoliul de a fi, la modul cel mai propriu, cititori de țară nouă.

Șantierul devenise atunci după eliberare emblema noilor vremuri. Cînd părinții se opuneau, tinerii fugeau, pur și simplu fugeau de acasă ca să se angajeze pe șantier. Inflăcărarea virstei nu îi lăsa să stea deoparte. Trebuiau să fie acolo, în inima lucrurilor, în inima faptelor, acolo unde spațiul apt să primească ideile noi era nelimitat. Prima revoluție a fost eliminarea cobilei și samarului pentru căratul cărămizilor și al mortarului, apoi înlocuirea căruțelor pentru transport. Au fost introduse mijloace mecanizate. A fost, cu adevărat, o revoluție. Toți constructorii bătrîni cunosc utilajele existente atunci. În toată țara exista o singură macara

turn, de capacitate redusă, adusă din import. După nici trei decenii, în perioadele de vîrf s-a ajuns la o dotare cu mijloace fixe de producție de peste 600 000 lei la fiecare milion producție.

A urmat introducerea prefabricatelor. Atunci, în 1953, un tînar reporter, cunoscător al tînar inginer, Adrian Bălan, a crase în schimb de noaptea la construirea fabricii de prefabricate din București: le folosea acum în șantier, printre primii în țară. Reporterul a plecat convins că prefabricatele vor cîștiga teren și că Adrian Bălan le va impune în întreaga țară. Au fost mulți cei care au crezut în viitorul generalizării prefabricatelor, mulți cei ce s-au bătut ca ele să fie acceptate preutindeni. Acum sînt la fel de firești ca inșeși construcțiile. Cine te mai crede că a fost o vreme cînd oamenii au luptat pentru ele, că la sfîrșitul secolului trecut Saligny fusese un solitar fără discipoli, desi silozurile lui din elemente prefabricate revoluționau domeniul construcțiilor.

O bogată tradiție de luptă și gîndire avea să prefăceze, peste arcul de timp al ultimelor două veacuri, imaginea României de azi. Nenumărate articole risipite prin publicațiile timpului, scrieri și lucrări cu tematică variată, discursuri, memorii și moțiuni, proiecte ingineresti, tratate de economie politică ne aduc astăzi emoționante mărturii din viața și osîndia intelectuală a celor care, cu decenii și secole în urmă — istorici, politicieni, medici, economiști, oameni de știință și de literă — au visat, au întrezărit, sau au anticipat o țară a progresului, echității și democrației plenare. Sînt idei, propuneri și considerații intrupate din năzuința de bine și dreptate ale unui întreg popor, trecute în eternitate prin scrierile și lupta unor înaintași iluștri și patrioți înflăcărați. Ele fac parte din tezaurul ideatic al națiunii, din acel fond de aur al gîndirii prospective ce avea să netezească drumul devenirii noastre și în care vom recunoaște nu puține din direcțiile, programele și înfăptuirile României moderne. Partidul Comunist Român — a ținut să precizeze în repetate rînduri tovarășul Nicolae Ceaușescu — este continuatorul luptelor seculare pentru libertate socială și națională, istoria încredințînd comunistilor nobila misiune de a înfăptui revoluția și construcția socialismului, corelînd și integrînd firească și legitim fenomen al dezvoltării sociale în istoria contemporană a poporului nostru, prin fructificarea maximă a tradițiilor revoluționare preexistente, im-

plinînd un gînd străvechi despre o Românie a libertății și progresului multilateral al civilizației prospere și demnității umane.

Vă propunem să revedem în rîndurile care urmează câteva din aceste tulburătoare idei previzionare ce revin mereu în judecățile inextorabile ale timpului, cu atît mai mult în zilele premergătoare mariei sărbători naționale a poporului român, Ziua de 23 August, cînd solemnitatea momentului ne obligă deopotrivă și la o largă și vibrantă retrospectivă a trecutului național. Vom avea în vedere în mod special acele idei, propuneri și considerații ce ar fi trebuit să stea la baza unei politici constante de industrializare a României, unica modalitate prin care numeroși precursori de seamă au văzut propășirea și ridicarea gradului de civilizație al țării. Este ceea ce avea să se înfăptuiască peste decenii, în anii socialismului, cu deosebire în ultimii 23 de ani, cînd prin clarviziunea partidului nostru, și aportul decisiv, determinant, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la temelgia grandiosului edificiu al socialismului a fost materializată axioma civilizației contemporane: crearea unei economii stabile, prospere, principala garanție a progresului multilateral și avangarda suveranității și independenței naționale.

„Condiția civilizației statului — scria Mihai Eminescu — e civilizația economică. Gradul de civilizație al unui popor se măsoară după aptitudinile de a supune puterile

oare ale naturii scopului omului“. Și mai departe: „...industrie fără protecție nu se poate înființa. Protecție fără putere politică a statului nu se poate exercita“.

Om politic dar și priceput economist, Ion Ghica avea să noteze următoarele: „O națiune fără industrie nu poate fi considerată civilizată...“ Și cu alt prilej: „Dacă voiți, voi tinerii, să aveți o patrie română, puneți-vă pe industrie, deveniți producători“.

Un alt economist, P.S. Ayrelan, se arată mult mai categoric în această privință, așa cum demonstrează și unul din articolele sale, publicat în „Economia națională“ din 15 iulie 1895: „Se vorbește mult despre industrie... Toți cerem industrie. Însă puțini și foarte puțini știu ce vroiesc. Cei mai mulți cred că putem face totul; alții că chiar astăzi avem mijloace să începem cu oarecare industrie. Lucrul nu este și nu poate fi astfel. Nu se aprovizionează industria de azi pe mine, nu se încep pe nimerite cu oricare industrie; nu se croiește fără socotință planuri pentru fabrici mari și mici, așezate la munte sau la cîmp, în orașe sau în sate. Înființarea de industrii trebuie făcută după un plan în acord cu situațiunea și nevoile noastre, cu starea în care ne aflăm. De aici nevoia de a se cunoaște amănunțit starea industriei în România; a materiilor prime

de care dispunem; a brațelor ce s-ar putea întrebuința“. „În antichitate ea și pînă azi — notează B. P. Hașdeu — în trecut ca și în viitor, o națiune curat agricolă, mizeră și sclavă — înăuntrul este menită a fi înghițită de către popoarele fabricante“.

Nu ne va fi greu, desigur, să recunoaștem în acest mănunchi de idei cîteva din direcțiile fundamentale ale dezvoltării economiei socialiste românești. În afară de necesitatea creării unei industrii puternice, competitive, a fost sesizată cu o remarcabilă intuiție importanța planificării la nivel central, singura cale pentru fructificarea maximă a rezervelor de materii prime și a potențialului creator al națiunii noastre. România, s-a arătat de asemenea, va deveni numai în acest mod o țară cu adevărat suverană și independentă, deoarece un stat care vinde ieftin și cumpără scump nu se poate aștepta decît la un loc modest în arena internațională. Dar nimeni, nici chiar iluștrii economiști din deceniile veacului nostru nu au fost în stare să prevadă amploarea, grandoarea și marea diversificare a economiei românești contemporane. Realitatea a întrecut cele mai optimiste previziuni. Cine și-ar fi putut imagina, chiar călătorind pe volutele fanteziei, că la nivelul anului 1987 — așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a partidului din 14—16

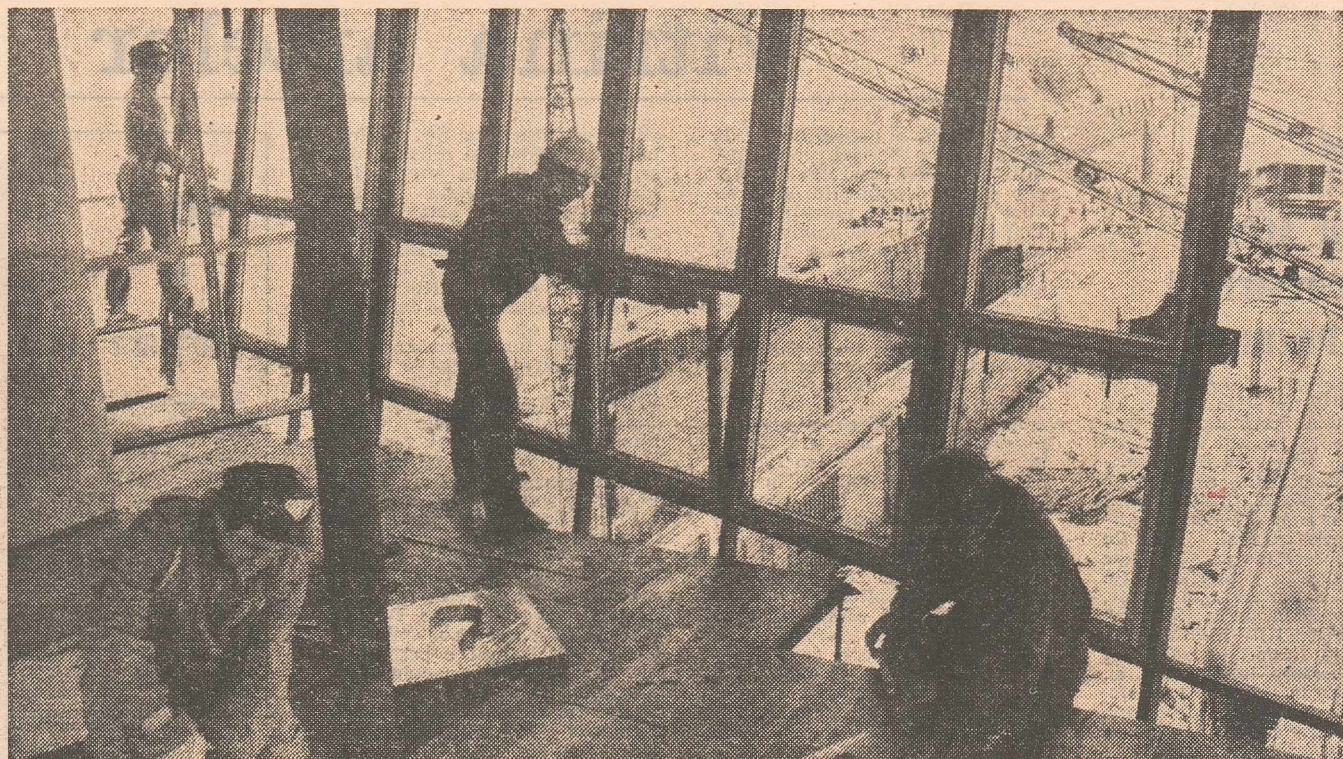
decembrie 1987 — producția industrială a fost de 120 ori mai mare decît în 1945, că în același rîstimp, industria metalurgică a crescut de 120 ori, cea constructoare de mașini de circa 500 ori, de 82 ori industria ușoară și de 32 ori industria alimentară. Că în același timp, venitul național a sporit de 33 ori, iar retribuția de 13 ori.

Cîtă dreptate avea Mihai Eminescu atunci cînd scria că „buna gospodărie constă, în adevăr, în combinarea înțeleaptă a măsurilor financiare și politice cu starea economică a țării, în prosperitatea prisosului resurselor permanente asupra cheltuielilor și într-o stare îmbelșugată sau cel puțin înlesnicioasă a claselor celor mai numeroase ale populației“.

Încă acum mai bine de un veac, economistul și statisticianul D. Pop Marțian se declara partizanul întemeierii și dezvoltării unei industrii naționale, iar profesorul Virgil Madgearu, în anii acestui început de secol, arăta că „se impune să ne îndreptăm privirile noastre cu același interes (acordat agriculturii — n.n.) și către problemele vieții industriale“.

Necesitatea transformării României într-o țară industrializată nu este evocată numai la modul general, ci și prin obiective, soluții și măsuri concrete.

Celebrul inginer Dimitrie Leonida întocmește chiar proiecte pentru captarea poten-

„A fost apoi introducerea onului precomprimat, a co-jelor glisante, a liftării ac-ișurilor. Termenii de specia-te nu spun mare lucru celui afara domeniului. El admiră structia, funcționalitatea sa, răznea liniei. Detaliile teh-nice rămân pentru specialiști. Dar, totuși, câteva dintre ele au început, pentru corecti-nea imaginii noastre despre nteratul acestei realități de-ite însemn al timpului pe e îl trăim — șantierul.

★

„Cum să crezi imaginea mun-cu neputință de măsurat, a ligenței, investite, „puse în-ă“ de către constructori alt-decât prin imaginea de azi a t? „Am participat la edifi-ia unei jumătăți de Români. acte, adaugă inginerul Su- . Vorbește despre sine, pio- al construcțiilor industriale, care își regăsește în con-ecțiile din Valea Sucevei, în

cele din centrul cetății Sucevei cea mai frumoasă parte a tine-reții, cel care a pregătit drumul cauciucului la Onești, al celu-zei și hirtiei la Brăila, al fero-aliajelor la Tulcea, a înălțat Bacăul, a construit șantiere na-vale la Constanța, platforma chi-mică la Giurgiu, rafinăria Midia Năvodari. Întreprinderea de avioane, Întreprinderea de alu-miniu de la Slatina, cel care și-a pus semnătura pe fundațiile minunatelor stațiuni ale Manga-liei. Despre sine și despre toți oamenii centralei, ale căror chipuri au dat chip țării de azi, ale căror visuri au prins contur din beton armat și sticlă, pe tot cuprinsul României, din Bucu-rești, până sus, în nord, la Bu-uceea, în sud, până la Giurgiu, iar în răsărit până la Galați, Nă-vodari, Constanța.

Mii de constructori au pre-luat și au dus mai departe o me-serie a cărei primă condiție este dragostea pentru ceea ce faci. Meseria de constructor, spun bătrînii, și tinerii li se alătură,

și ei convingși de acest adevăr, e o meserie romantică. În mo-mentul în care țara își croia o cale nouă de existență, construc-torii au fost printre cei care au marcat direcția noilor dru-muri, primii care le-au trasat contur material. Puține sînt fa-miliile de constructori în care unul dintre copii, să nu fi urmat meseria tatălui sau a bunicului. Nu îi sperie condițiile șan-tierului, nici renunțarea la con-fortul orașului. Răspunsul dăruirii lor este bucuria de a putea spu-ne: „Pe aici e numele nostru, e munca noastră, e viața noastră“.

Ca să le înțelegi drumul, tre-buie să știi să privești în jur. Veți recunoaște punctele de re-per ale devenirii noastre. Com-binalul chimic Giurgiu, Uzinele Republica, întreprinderile „A-cumulatorul, I.A.M.N., Neferal, Tractorul — Brașov, Electroapa-rataj, Platformele industriale Pipera, Militari, Șantierul naval și Întreprinderea mecanică Ga-lați, zeci de silozuri de cereale, zeci de stațiuni de mașini și tractoare, de complexe zooteh-

nice, avicole, baraje, hidrocent-rale. Constructorii nu au ne-voie de pledoarii pro domo. Vor-besc pentru ei superbe edificii social-culturale fără de care de-mulț nu mai putem concepe ca-pitala, țara: Palatul Radiodifu-ziunii, Stadionul și sala sportu-rilor „23 August“, sala sportu-rilor Floreasca, Parcul sportiv Di-namo, Centrul cinematografie Bufta, Spitalul policlinic Fun-denii, complexe de locuit din Piața Palatului și de pe Magis-trala Nord-Sud, Institutul poli-tehnic București, impresionanta cupolă a Expoziției realizărilor naționale. Dar oare poți cuprinde într-o pagină de revistă o țară? „Cuvintele, oricît ar fi de fru-moase, rămîn cuvinte. Mesteșu-gul constructorilor folosește alte materiale, mai trainice, aseme-nea voinței lor de a învinge, de a putea spune în orice clipă „ne-am făcut datoria“. Pare foarte puțin. E însă foarte mult. Este atît de mult și atît de pu-țin cît poate încăpea într-o viață de om trăită la cea mai înaltă temperatură — a dăruirii“. E nevoie de cuvinte frumoase. Cele

rostate acum de inginerul Radu Suman, directorul Centralei construcțiilor industriale antre-priză generală București sînt tot atît de frumoase pe cît sînt de adevărate.

Sigur, constructorii sînt oame-nii cifrelor. Măsura adevărată a muncii lor de patruzeci de ani se regăsește cel mai fidel în cele peste 1,5 milioane metri cub beton monolit și mortar, 1,9 mi-lioane metri cub prefabricate beton armat, 840 000 tone beton, 33 milioane tone ciment, 450 mi-lioane echivalent cărămizi pre-lucrate și puse în operă.

Sigur, măsura îndrăzneii nu poate fi înțeleasă decît privin-du-le cetățile zidite pretutindeni, cetățile în care romantismul și cutezanța au cristalizat în forme nebănuite pînă nă demult.

Nu există nici un timp fără eroi. Fiecare epocă și-i con-struiește după măsura sa. Eroii noștri sînt constructorii. Cu sa-lopete și calculator în buzunar.

ROXANA PAICU ■

ea marilor înaintași

ului hidroenergetic, și e o veritabilă campanie în scop. „Referitor la pro-na energiei, am insistat a-a folosirii apelor noastre, ind ce influență va avea struirea instalațiilor hidro-trice asupra rezolvării ce-alte probleme hidraulice: rări contra inundațiilor, i-ții, navigații interioare. te cer în primul rînd re-rea regimului apelor, care obține prin crearea lacu-e egalizatoare și de acu-are... Va trebui să urmă-mași cale (cea oferită de e țări apusene, n.n.), cău-să dăm deosebită atenție ebuintării cît mai largă a urului izvor de energie rămîne veșnic același: rile de apă“. Un gînd rit la scara realității abia mii puterii populare. De Congresul al IX-lea al idului, potențialul ener-ic al României s-a dublat iecare cinci ani prin con-iră de noi centrale ter-e și hidro, care astăzi var-n circuitul energetic na-al de 65 de ori mai multă i energetică decît toate u-le electrice aflate în func-e la sfîrșitul anului 1944. ași Dimitrie Leonida, fă-dovada unei surprinză-e intuiții, a ținut să afra-tenția și asupra utilizării ubzuite a combustibililor zi și gazoși, arătînd că a-e resurse nu alcătuesc un fără fund. „Am arătat din 1921, cînd am pus ia oră în mod public pro-na electrificării României

în revista „Energia“, care tre-buie să fie politica energetică în privința izvoarelor de e-nergie. Cărbunele, gazul me-tan și petrolul sînt averi pie-ritoare, căci odată întrebuin-țate sînt pierdute pentru tot-deauna. Generația noastră nu le poate risipi fără nici o so-coteală, trebuie să ne gîndim la datoria ce o avem față de cei ce ne vor urma“. Și cu altă ocazie: „Noi avem în ga-zul metan cea mai perfectă hidrocarbură, ce ar putea servi ca materie primă în in-dustria chimică și nu găsim nimic mai bun de făcut decît să o ardem!“.

Dar chiar și o lucrare ingi-nerească de proporții cum este canalul Dunăre—Marea Neagră, această realizare de răsuneț a ultimului deceniu de istorie națională, chiar și un asemenea proiect grandios s-a aflat în vederile unor înain-tași vizionari. S-au gîndit la el Nicolae Bălcescu, Ion Ghi-ca și agronomul Ion Ionescu de la Brad. Iată ce notează a-cesta din urmă: „... în fine, Danubiul, unul din cele mai mari fluvii ale Europei și cel mai bun mijloc de comunica-țiune între Turcia, Austria și Europa Centrală. Acest mare fluviu... se varsă în Marea Neagră prin mai multe punc-te, care oferă navigațiunii ci-teva obstacole ce vor fi facil de învins. Toate gurile Danu-biului sînt în Dobrogea, unde se sfîrșește, după cum se pre-tinde, un braț vechi ale cărui urme se pot încă urmări între Cernavodă și Constanța. Dis-

tanța de la Cernavodă la Marea Neagră e aproape de 8 mile germane sau 16 leghe franceze. Dacă s-ar reuși a se reda viața acestei vechi albi, comunicațiunea pe apă de la Viena la Constantinopol s-ar scurta cu 150 leghe franceze“.

Legarea Bucureștiului de Dunăre, prin amenajarea riu-lui Argeș această lucrare mo-numentală a cărei contempo-rani sîntem, a fost și ea întrezărită cu decenii în urmă. „Nu s-au realizat lucrări mari tehnice în țara noastră din cauza atmosferei create de luptele politice, care făceau ca unii din oamenii care ajun-geau să conducă destinele țării să fie orbiți și să nu treacă cu patriotismul dincolo de limitele partidelor lor — scrie P. Leonida... Multe înfăptuiri nu s-au realizat din cauza schimbărilor prea dese a par-tidelor politice de la noi... De pildă, tratativele pentru ca-nalul navigabil Argeș—Bucu-rești—Dunăre și electrificarea liniei ferate București — Bra-șov au durat prea multă vre-me... S-au încheiat tocmai la izbucnirea crizei mondiale fi-nanciare din 1930“.

Aceste proiecte grandioase, născute din gîndul tovarăsu-lui Nicolae Ceaușescu și în-făptuite prin munca eroică a miilor de constructori ai so-cialismului, întrezărite și an-ticipate în plan ideatic de cei ce și-au dorit o Românie a dreptății și prosperității, sînt deopotrivă și mesaje ce vor duce peste veacuri imaginea

unui timp glorios, a celei mai fecunde perioade din întreaga istorie milenară a poporului nostru, Epoca „Nicolae Ceaușescu“. „Vor trece dece-nii, secole, milenii și multe din construcțiile de astăzi — întreprinderi, și locuințe, și altele — vor fi fără îndoială refăcute pe bază nouă — spu-nea secretarul general al partidului nostru la inaugura-rea Canalului Dunăre—Marea Neagră în ziua de 26 mai 1986. Dar peste secole și milenii a-cestă magistrală va rămîne permanent o mărturie vie a forței și capacității creatoare a poporului român, a societă-ții noastre socialiste, a gene-rației noastre care va dăinui cît timp va dăinui planeta noastră“.

Epoca „Nicolae Ceaușescu a imprimat pămîntului de la Dunăre la Carpați o dinamică fără precedent. O restruc-turare geografică, demografică asupra gîndirii și acțiunii u-mane pe toate planurile au venit să ridice la cotele cele mai înalte darurile solului și ale străfundurilor acestor pă-mînturi, să prefacă însăși omul. Demersul constructiv, edificator al românilor s-a accentuat an de an, cuprin-zînd noi și noi orizonturi, con-turînd astfel cu precizia unui iscusit orfevrier cadrul noii geografii a patriei și a noii civilizații din această străbu-nă vatră de locuire. Numai în ultimele două decenii au fost construite pretutindeni în România 8 000 de noi capaci-tăți de producție — mari ce-tăți ale metalurgiei, chimiei, construcțiilor de mașini, s-au dat în funcțiune 180 de noi platforme industriale, paralel cu dezvoltarea celor existen-te. Orașele și toate localitățile

țării au cunoscut prefaceri structurale.

România este astăzi o țară care își bazează în principal exportul pe produse finite, de mare tehnicitate, cunoscute și apreciate pe toate meridianele globului. Pentru o aseme-nea valorificare a potențialu-lui creator al poporului nos-tru au militat și numeroși oa-meni de bine ai începutului de veac, dar din păcate ei au fost doar constrînși să constate că stăpînii de atunci ai bo-gățiilor țării preferau să în-cheie contracte economice cu străinătatea defavorabile țării și avantajoase străinătății.

Criticile adresate guver-nelor țării au vizat deo-potrivă și starea de îna-poiere din agricultură, asis-tența sanitară, orașele uitate, analfabetismul, situația pre-cară a învățămîntului și cer-cetării științifice. Relatarea noastră, obligată spațiului ti-pografic limitat, a avut de data aceasta în vedere doar acele scrieri prin care s-a ce-rut, s-a propus și s-a visat o țară dezvoltată din punct de vedere economic, cu o indus-trie modernă, competitivă. O țară în care să pășim cu frun-tea sus, să fim noi înșine, sau cum spunea atît de frumos cu mai bine de un veac în urmă economistul și omul politic P. S. Aurelian: „Țara noastră sîntem noi, sînt gene-rațiile care au locuit acest pămînt... Este trecutul și vii-torul nostru, este acest pă-mînt strămoșesc de la stră-bunii noștri, păstrat cu ați-tea sacrificii și transmis ge-nerațiilor din veac în veac“.

Dr. ION ILICIOIU ■

Cercetător la Institutul de studii istorice și social politice

Vitrina artelor

Plastică

În școala maestrului Paciurea

Motivele care îl determină pe un critic să nu scrie despre un anumit lucru sint, în cele mai multe cazuri, tot atât de însemnate ca și acelea ce îl îndeamnă să se manifeste, să exprime în public opinie. Cînd lucrul acesta — o expoziție, spre exemplu — e de calitate, pricinile care produc reținerea sint chiar mai interesante și merită să fie analizate. N-am scris, la vreme, despre expoziția de la „Simeza” a sculptorului ION IANCUȚ întrucît mi-a trebuit un răgaz să reflectez asupra importanței ei. O expoziție în galeriile mici durează, de regulă, trei săptămîni, timp în care e oinoscută de citeva sute ori poate mii de oameni, cei mai mulți cetățeni ai localității unde se organizează manifestarea. Dacă e comentată în presă, iau act de întelesul ei — în situația fericită în care comentatorii izbutesc să-l evidențieze — alte citeva sute sau mii de cititori. Un roman circula și e pomenit în cronici și în scrierile de sinteză și după apariție. O expoziție își epuizează aproape toate puterile și nădejile în săptămîinile ce-i sint planificate. Creatori de marcă, artiștii care luptă să rămînă în toate împrejurările autentici, datorită dificultăților de recepție pe care le prilejuește indeobște noutatea, nu pot fi cercețați și apreciați pe moment la deapanta lor importantă. Din confruntarea ce-o impune înse-

rierea egală a expozițiilor de autor, ies în avantaj cei cu ambiții mai mici, dar care se priccep să ofere publicului și criticilor prilejuri de efort intelectual în termenii agreabilului. În ce privește sculptura lui Ion Iancuț, treburile se complică deoarece, datorită plauzibilității, a viului și a ingeniozității riguros controlate de artist, ea poate să pară dacă nu lucrare de de rînd, în orice caz în categoria celei ce nu instaurează nici norme, nici simțăminte noi. Dat fiind că mă gîndesc adeseori la personajele sau, mai bine zis, la parabolele create de Ion Iancuț, că impresiile dobîndite în expoziție devin, cu trecerea timpului, obsedante, că sint stîrnit să caut mereu cheia artei acestor parabole, cu consolarea că tocmai căutatul are sens și mă emoționează, cred tot mai mult că sculptorul este o „personalitate accentuată”. Ion Iancuț concepe sculpturile oarecum în felul în care își concepe și scriitorul de povești filozofice personajele. Aproape toate operele sale — și nu am ezități numindu-le astfel, fiindcă e vorba de piese în lemn și în bronz, deci în material definitiv, realizate într-o concepție clară, după o îndelungată preparare intelectuală — pot fi povestite. În fiecare, „subiectul” referă la aventurile conștiinței, ale căutării adevărului personal în raport cu adevărurile absolute ale existenței. Puțini sculptori se încumetă să nascocescă astăzi figuri — și încă de dimensiuni ce nu reclamnă ideea de monumentalitate. Mă simt obligat să observ că atît în arta noastră cit și în sculptura din ultimele decenii din întreaga lume n-au îndrăznit să se illustreze în această direcție decît marii artiști. Pasionant e faptul că deși te simți îndemnat să narezi, să consideri

adică sculptura ca pe o parabolă, ai totodată și senzația deșertăciunii primului impuls. Ion Iancuț e sculptor, nu orator. Personajele sale sint forme sculpturale și abia în al doilea rînd antropofomizări. Ele aparțin unui mic univers, bizar și deopotrivă normal. Normalitatea lor rezultă tocmai din calitatea de a se integra în chip firesc unei lumi încărcate de griji, apăsate de vini și întrebări mari. Tulburător e încă faptul că figurile nu sint terifiante, ci pline de haz. Un haz nițel macabru, pe un fond de melancolie. Artistul își îndrăgește himerele, e solidar cu ele în tot ce sint și în tot ce semnifică. Dimitrie Paciurea are, la noi, urmași tîrzii.

Ion Iancuț a absolvit Institutul de arte plastice în 1973 și cam tot atunci a avut, la „Atelier 35” prima expoziție. Temele creației sale nu s-au schimbat, dovadă că drumul e cel potrivit. Cugetarea are acum profunzime: pe sculptor îl crezi. Destui tineri socot că experimentează și că experimentul e chiar condiția artei tinerilor. Normal ar fi ca încercările să rămînă în atelier, iar publicului să-i fie înfățișate doar concluziile sforțării creatoare. Ion Iancuț n-a expus niciodată esantioane de sculptură ci sculpturi propriu zise, obiecte cu o viață proprie și care își pot croi, singure un rost în lume, în lumea artei, fiindcă au vigoare. Ele mărturisesc o etică sigur articulată a creației, o relație complexă, în cadrul atelierului, între creator și obiectul care-l iese din mină. Din care cauză trebuie, deasemenea, să bag de seamă că problemele de etică a actului creator pot fi evocate numai la artiștii care și le pun.

TUDOR OCTAVIAN ■

Tabără de sculptură

Tradiționala tabără de sculptură organizată anual de C.C. al U.T.C. și Uniunea Artizilor Plastici a fost găzduită în vara aceasta de Casa de cultură a științei și tehnicii pentru tineret din Cluj-Napoca. Lucrările celor 9 sculptori prezenți la recenta ediție se vor integra armonios în spațiul natural și arhitectural al acestui centru de educație și recreere al tinerilor clujeni.

Teatru

Spectacol de vacanță

Pe Broadway se poate întîmpla orice, pînă și să aibă succes, de pildă, o piesă subțirică precum *Mai cîntă încă o dată Sam* (tradusă la noi de Liana Ceterchi cu titlul și mai comercial *Cum se cucerește femeile* și pusă în scenă la Teatrul de Nord din Satu Mare în acest an), și încă ce succes, a lui Woody Allen. Autorul, nedezmîințindu-se de meseria lui de „gagman” TV și nici de aceea de creator de reviste pe același incăpător (dar cit de rivnit) Broadway, face în această piesă un joc anecdotic — despre complexe erotice ale unui tînar scriitor, trăgînd însă în final și un fel de morală cu sens civic, pentru gustul spectatorului nu numai american. Subiectul piesei nu merită așadar să fie comentat. Este în schimb de remarcat rapiditatea replicilor, spiritul lor cinic și chiar auto-flagelant, cantitatea prea suficientă de teatralitate, care fac din text un bun prilej de montare. Inconsistența ideatică a textului creează spații mari de respiro, ceea ce permite mișcarea liberă a fanteziei regizorale. În acest sens regizorul Cristian Ioan nu ezită să-și pună în funcțiune toate resursele de imaginație, ba, chiar să supra-liciteze mai toate efectele posibile azi: pelicula cinematografică, videoul, disco-ul etc. Aglomerația este mare, dar, credem, necesară și nu e supărătoare decît la o judecată prea atentă a proporțiilor estetice. Dar, de fapt, spectacolul trupei de la secția română din Satu Mare nu pare a-și fi propus mai mult decît un spectacol de vacanță, un show ușor și vivace, ceea ce a și reușit. La așa ceva rezistă și scenografia excesiv de pestriță a lui Magyar F. Attila. Multă culoare, atmosferă de publicitate, destul din gustul indoielnic

al unei lumi de consum, conduc spre un decor care să nu semnifice mai mult decît funcționează. Astfel se obține, în mod neașteptat, un spațiu aerisit, în ciuda diversității, de obiecte puse în calea neîndemnatului personaj principal (cel care nu reușește să-și găsească o parteneră din cauza fisticicilor sale de artist ușor handicapat).

Nu ne-am fi exprimat despre această reprezentare estivală (am aflat că va urma un lung turneu pe litoral), dacă nu ne-ar fi reținut mai mult atenția jocul actorilor, în primul rînd cel al tînarului Corneliu Jipa (în rolul Allen). L-am văzut cîțiva ani la rînd la Gala Tinerilor Actori de la Costinești încercînd mai mult decît reușind o serie întreagă de ipostaze actricești, de la cele de tip „furios”, pînă la cele psihologice. Iată-l acum, în această comedioară cu destul gust amar, realizînd un rol deplin, cu multă mișcare, cu ingeniozitate gestică și inventivă utilizarea obiectelor. Rolul i se potrivește de minune și reușește să-l facă întru totul agreabil, simpatic. Partenera sa, Mariana Procopie, lîrică și ingenuă prin definiție, reușește în rolul Linda să se detașeze de sine și să câștige un gram de umor. Marcel Mirea (într-un rol cu valoare de obsesie pentru Allen, un Boggart cuceritor, incovoiat în momentele de timiditate) și Radu Sas (Dick) joacă amîndoi într-un mimat stil Broadway, cu lejeritate de vedete. În roluri secundare: Ecaterina Bordaș (cam ostentativă și grăbită), Amalia Savinescu (o incîntătoare tînră cu calități scenice demne de urmări), Carmen Frățilă (altă prezență scenică de decor) și Vasile Blaga (cam păsător, gros rolul lui în travesti).

Este de subliniat omogenitatea echipei, fapt la care ținem, de regulă, mai mult decît la reușita unuia sau altuia dintre actori. Datorită acesteia, mecanismul spectacolului merge „uns”, fără poticneli, fără să pună sub semnul indoielii buna dispoziție a tuturor factorilor implicați.

VALENTIN TAȘCU ■

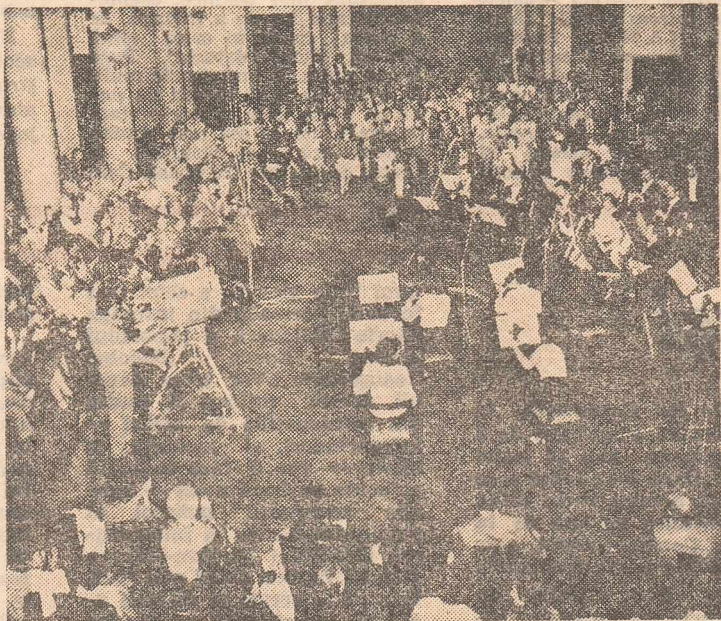
Nu peste mult timp, Nabucco de Verdi va putea fi urmărit din nou pe scena Operei române

Muzică

A nouăsprezecea

„Zilele muzicii de cameră” de la Brașov, ajunse la cea de-a XIX-a ediție, au ca mentori Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Brașov, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, Filarmonica „Gheorghe Dima” și revista „Astra”; cinci mentori care se implică serios în organizarea și desfășurarea festivalului, material și spiritual. În acest sens amintim doar citeva dintre personalitățile existente în recentul juriu: compozitorul Wilhelm Georg Berger, secretar al Uniunii Compozitorilor, profesorul universitar, compozitorul Liviu Comes, șef de secție la aceeași instituție, profesorul universitar George Manoliu, muzicologul Petre Codreanu, compozitorul și muzicologul Constantin Catrina — vicepreședinte al C.J.E.S. Brașov. Ne așteptam deci, ca deplasarea altor muzicieni în orașul de sub Tîmpa, ca și prestigiul dobîndit — în ani frumoși și trudnici — de acest festival, să fie onorat de o masivă participare atît a formațiilor consacrate, sau mai puțin cunoscute din țară, cit — mai ales — a cvartetelor studențesce ce trebuiau trimise aici de cele trei Conservatoare, căci — cum se știe — muzica de cameră este nu numai obligatorie în învățămîntul artistic superior, dar ea arată și stadiul atins în procesul interpretativ al ei, pînă la urmă, chiar calitatea muncii prestate la catedrele respective.

Este dificil să comentăm cele 19 manifestări petrecute în spațiul brașovean, așa încît ne vom mărgini să opinăm că ultima zi a festivalului a fost plină de surprize plăcute, față de restul săptămîinii. Astfel, strălucirea matinală a soarelui și-a avut corespondența în extraordinarii copii — interpreți din localitate, pianista Mihaela Ursuleasa, violonista Corina Cioinaru-Rainer, flautista Cristina Pitiș, violoncelista Giancalău Ioana, pianistii Sorin Cioinaru-Rainer, și Roxana Buga, toți, elevi la Școala generală cu profil de artă din Brașov. Lor li s-a adăugat și formația de suflători „Phocbus”, prezentată în public

pentru prima oară, alcătuită din studenți ai Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București — clasa prof. Francisc Laszlo — aflată înaintea deplasării într-un turneu important peste hotare, cu un repertoriu pe cit de interesant, pe atît de dificil. Iar după amiaza a debutat cu o primă audiere a ciclului „Minute și secunde”, creat de Mihaela Sturza, exponentul său fiind valorosul clarinetist al Filarmonicii „George Enescu”, Vasile Bărbuceanu, la pian aflîndu-se chiar compozitoarea. Apoi ne-a fermecat cvartetul de contrabași, o formație sui-generis greu de aflat în lume, rară atît în alcătuirea ei cit și prin valoarea cu totul ieșită din comun a celor patru interpreți, membri ai colectivelor simfonice din tot atîtea filarmonii: Dorin Mare, Botond Kostyák, Lucian Clorită și Alexandru Chiș, toți apreciați în țară și peste hotare, multipli laureați internaționali. Instrumentul acesta se folosește mult în orchestră și foarte puțin solistic, datorită timbrului său special, foarte grav și unecori zbîrniț. Ei bine, cei patru au făcut minuni, căldura emanată din contrabași fiind aproape unică; doar astfel, cele 6 lucrări prezentate (un întreg recital) — unele scrise pentru aceste instrumente, altele constituind transcripții reușite — au căpătat o sonoritate și mu-

zicalitate de cel mai bun gust. Pentru ca după această bucurie, Orchestra de Cameră a Filarmonicii din Brașov, dirijată de Ilarion Ionescu-Galați să incunune cea de-a XIX-a ediție a festivalului, printr-o interpretare de zile mari a două lucrări de referință: una din repertoriul clasic, Simfonia nr. 40 în Fa major, de Joseph Haydn și alta, din creația actuală românească, Simfonia a IV-a „Ritmuri contemporane”, în trei părți, de Liana Alexandru.

Altădată, concursul de cvartete din cadrul festivalului de la Brașov era asaltat de multe formații studentesce. În acest an conservatoarele au înscris doar cinci cvartete, dintre care s-au prezentat... două!

Ar mai fi de amintit și aportul citorva formații foarte cunoscute, Cvartetul „Transilvania”, din Cluj-Napoca, Trio-ul „Contraste”, din Timișoara, cvintetul de suflători „Concordia”, al RTV, Cvartetul „Seri-so” din București, ansamblul de instrumente vechi „Cantus Serenus”, Cvartetul „Pro Camera”, din Cluj-Napoca, precum și recitalurile susținute de soprana Felicia Filip și violonista Luminița Petre-Rogacev, ca și ale altora, toate contribuind la ridicarea prestigiului calității festivalului.

CLAUDIU NEGULESCU ■

File din epopeea libertății

3. Ziua în care s-au ivit zorile noii lumi

Ceea ce s-a întâmplat la 23 August 1944 trebuia să se întâmple la 26. Dintr-odată, timpul n-a mai avut răbdare.

Ziua de 23 a căzut într-o miercuri. Era o zi obișnuită de vară, senină, caldă. Și nimic nu prevestea că ea nu va fi uitată chiar în ziua următoare. Dar în ziua aceea, mulți bărbați aveau să dea vieții lor înălțimea unui destin.

Tratativele purtate cu aliații, de mai mult timp și pe diverse căi de comunicare, nu reușiseră să scoată țara din război. Ele conturaseră, în schimb, o dilemă din care nu era chiar ușor de ieșit, dar trebuia ieșit cu orice preț. Și dacă unii în fața acelei dileme s-au rătăcit în ezitări, istoria reține că — peste orice ezitare — planul politic și militar alcătuit și adoptat pe baza propunerilor Partidului Comunist Român s-a dovedit a fi chiar soluția așteptată.

La ora 17, în aceea zi, în timpul unei audiențe la palat Ion Antonescu e arestat „din înalt ordin”. Potrivit spuselor unui aghiotant, participant direct la evenimentele ce aveau să urmeze, mareșalul trebuie să fi fost extrem de surprins auzind: „Nu e timp de pierdut. În pofida tuturor protestelor mele, dumneavoastră ați adus țara într-o situație din care nu mai poate fi salvată decât cu condiția încetării imediate a ostilităților și a expulzării germanilor”. Apoi: „Eu nu v-am chemat pentru a vă cere sfatul sau pentru a cunoaște opinia dumneavoastră. V-am chemat ca să transmiteți Națiunilor Unite această telegramă privind încetarea ostilităților”. Și: „De luni de zile colaborez cu opoziția pentru a-mi salva țara. Dumneavoastră, o știu bine, mă luați drept un copil. Românii mei vor decide. Eu sunt regele țării mele și regele dumneavoastră. Eu vreau să salvez țara (strigă și bate cu pumnul în birou) și nimeni nu mă poate împiedica!”.

Aciunea începuse întocmai cum prevedea planul stabilit de comuniști împreună cu unele cercuri ale palatului și ale armatei. Atita doar, că declanșarea ei fusese grăbită cu trei zile.

Într-adevăr, timpul nu mai putea să aștepte și nici nu a mai așteptat.

O noapte în care

n-a mai dormit nimc

● Postul de radio „Ile II”, care își face auzit glasul în jurul Carpaților pe lungimea de undă de 302 metri și ale cărui emisiuni sînt alcătuite de oficiile de propagandă și informații ale armatei germane, anunță că „în spațiul aerian al României domnește liniștea”. Dar jos, pe coaja pămîntului, liniștea s-a și spulberat. ● Ora 18. Comandamentul militar al Capitalei transmite unităților din garnizoană parola de alarmare a trupelor în vederea intrării în dispozitivul de luptă: „Cu onoare se face cunoscut: Pajura”. Urmează, după o jumătate de oră, ordinul codificat de intrare a trupelor în dispozitiv: „Cu onoare se face cunoscut: Stejar extremă urgență”. ● Generalul Hansen, șeful Misiunii militare germane pentru trupele de uscat: „circulă zvonuri despre arestarea lui Antonescu”. ● În București, militarii români și formațiuni de luptă patriotice iau sub control punctele strategice ale orașului și asigură protecția sediilor guvernamentale, a instituțiilor administrative, a liniilor de comunicație și a obiectivelor de interes economic major. Sînt blocate posibilele centre de rezistență germane. ● Ministrul german la București, von Killinger, se află în dispersare la vila sa de la Snagov; joacă desigur cărți, asistat de secretara sa despre care se spune că îi este mai mult decît o secretară. Înștiințat de cele petrecute, el zice doar atît: „Aiureli!”. Însă în pragul serii ajunge, totuși, la Legația germană de pe Calea Victoriei. Nu raportase el fîhrerului că nici o frunză nu se mișcă în România fără știrea lui? ● La ultimul etaj

al palatului, într-o cameră-studio, regele a început să înregistreze pe un disc „Proclamația către țară”. În mod vădit este emoționat. Greșește și reia înregistrarea. Greșește iarăși. Apare Lucrețiu Pătrășcanu, noul ministru de justiție, și sînt semnate cele două decrete pe care el le prezintă: eliberarea deținuturilor politice și desființarea lagărelor de internare. Cooptarea unui comunist în guvern reprezenta o dovadă concludentă a recunoașterii rolului jucat de P.C.R. în mișcarea de rezistență antifascistă precum și în cursul evenimentelor ce se anunțau. ● În rîndul comuniștilor e transmis cuvîntul de ordine: „pînă la capăt”. ● Killinger și consilierul de legație vin la palat. Dintr-o reconstituire documentară: „Ținuta regelui e în contrast izbitor cu aurita tunică, de mare gală, a ambadorului. El poartă aceiași pantaloni necălcați. Ca să nu fie chiar în cămașă, însă, și-a pus bluza de vînt care-l face să semene cu un student ce dă lecții particulare. Este însă grav, poate chiar crăpat de emoție. Face semn către ministrul său de externe și acesta prezintă elementele noii situații create. Killinger spune că nu recunoaște noul guvern. I se atrage atenția, de către același ministru, că e acreditat ambasador pe lângă majestatea sa regele Mihai I al României, iar nu pe lângă guvernul revocat al mareșalului Antonescu, deci nu are nici un drept să afirme că recunoaște sau nu recunoaște noul guvern. Killinger, despre Antonescu: Din ordinul fîhrerului, vă cer să-l eliberați imediat! Răspunsul: Acestea sînt chestiuni care nu privesc decît România, iar România este un stat independent și suveran. Este chemat aghiotantul de serviciu, un colonel, căruia regele îi spune: Audiența acestor domni s-a terminat! Iar colonelul se mișcă tăcut înspre ambasador, pînă ce acesta se urnește și pleacă gestulînd violent”. ● La scurtă vreme după aceea, Killinger află că trupele franceze din interior, sub comanda generalului Koenig, au eliberat Parisul. Exclamă: „Și Parisul, și Bucureștiul în același timp...”. ● Sînt alarmate trupele românești de pe Valea Prahovei. ● Un fost combatant: „Ne oprim lin-

gă podul de cale ferată Băneasa. Lopețile Linemann ies la iveală. Săpăm aplecați deasupra gropilor, apoi intrăm în ele și le adincim pînă ajung la înălțimea umerilor. Aproape de ora 22 sîntem gata. O lună dementă a trezit toți greierii pămîntului în iarba din preajma gropilor noastre. Nu departe se află un depozit de combustibil și ne adunăm acolo, în jurul unui aparat de radio”. ● Este bine trecut de ora 21. La radio se transmite lucrarea dramatică „Jocul Apelor”, de Alfred Moșoiu. Personajul principal se numește Vasile Stălin, dar în adaptarea pentru radio s-a considerat că e mai nimerit să i se spună doar Vasile. Chiar dacă piesa s-a mai jucat pe scena Naționalului, în 1918, pe cînd nu era nici un motiv ca protagonistul să nu aibă și nume și prenume. Zice Vasile: „De atîta vreme nu lupt decît cu mine însumi”. Iar partenera lui: „Cu fiecare clipă ce trece, se sting ultimele iluzii”. Replica lui: „După ani întregi!”. Replica ei: „Și nu-ți obosești gîndurile prea degradă. Calea e lungă”. El: „Cu voința mea de fier, voi birui! Odată scăpat, îmi voi clădi din nou fericirea”. Ea: „Durerea nu se uită niciodată”. Emisiunea se întrerupe brusc. Pauză stranie, care face ca în așteptare clipele să pară mai lungi. În sfîrșit, vocea crainicului: „Atențiune, lăsați aparatele deschise. Vom transmite un comunicat important pentru țară”. Apelul se va repeta insistent. ● La ora 22,15 ar fi urmat, după programul obișnuit, „Ora Germaniei”. Dar cu trei minute înainte, la 22,12, posturile centrale de radio încep să difuzeze proclamația către țară a regelui, declarația noului guvern și primele decrete ale cabinetului Sănătescu. România rupe alianța cu Axa și se alătură Națiunilor Unite. Se anunță o eră nouă, a democrației, de garantare și respectare a drepturilor și libertăților cetățenești. Alături de armatele aliate și printr-o puternică mobilizare a tuturor forțelor națiunii, se arată, „vom trece hotarele impuse prin actul nedrept de la Viena pentru a elibera pămîntul Transilvaniei noastre de sub dominația străină”. În cursul nopții, aceste documente aveau

să fie retransmise de mai multe ori. ● Bucureștenii se îndreaptă spre centru orașului, spre marile bulevarde, întonează cîntece patriotice și un glas tot mai puternic le adună pe toate: „Țara noastră e întregită”. ● Un raport marșal din aceeași seară, despre starea de spirit din Deva: „Lumea erupe în stradă părăsind sălile de spectacol. O mare animație se observă în oraș. Oamenii circulă cu înfrigurare pe străzi și fie care caută un prieten sau un cunoscut căruia să-i transmită marea veste”. ● Marele Stat Major transmite Directivă operativă nr. 1. Atitudinea recomandată față de noii aliați: „prietenoasă fără a cădea în servilism”. ● Tot la ora 23. Radio BBC preia știrile difuzate de posturile de radio românești. ● Telegramă Hitler către generalul Hansen: „Toți rebelii trebuie judecați și împușcați potrivit legii marțiale iar regele trebuie adus prizonier în Reich”. Generalul Hansen: „Ordinul este executabil”. ● Ora 24. Marele Stat Major român ordonă concentrarea „cărui efective totale” a Batalionelor fixe regionale din Transilvania și Banat. ● Hans Friessner, comandantul Grupului de armate „Ucraina de sud”, e împușcat de Hitler să preia comanda tuturor trupelor germane din România și primește ordinul „de a zdrobi puciul de a aresta pe rege și camarila trădătoare și de a forma un nou guvern, conducerea unui general german”. Îndeplinirea acestor obiective e încredințată generalului Gerstenberg, șef Misiunii militare aeronautice din România. Dar Friessner știe prea bine că ordinul fîhrerului e nerealist. C puțin timp în urmă el vorbise la telefon cu comandantul armatelor 3 și române, aflate pe front, iar aceștia i declaraseră loialitatea față de rege față de noul guvern. Îi mărturisise apoi comandantului Grupării de armate Wöhler, din subordinea sa, că „nu poate accepta gîndul că întregul corp ofiteresc român rupe legăturile de fidelitate cu Germania”. Și ordonînd generalului Wöhler „să constate dacă generalii români și soldații lor vor lupta mai departe în rîndurile noastre”, Friessner primise răspunsul pe loc: „Nu îmi fac mari speranțe în această

privință". ● Intre 0,20 și 0,35 postul de radio american din Europa anunță într-o emisiune specială evenimentele din România. ● Ora 0,30. Insoțit de trei mașini de escortă, regele pleacă în Oltenia, în zona de nord a Gorjului. Era o măsură de prevedere, întrucât capturarea lui de către germani ar fi complicat lucrurile. Așa că, la volanul unui Bentley, el conduce ca de obicei, cu viteză, și nu prea ascultă sonoriile. Undeva pe Calea Rahovei o grupă de soldați trage o ploaie de foc asupra convoiului care oprește precipitat. Un aghiotant, în memoriile sale: „Mihai pipăie cu virfurile degetelor o zgîrlitură de glonț lângă oglinda retrovizoare, pe rama de metal a parbrizului. Răsucește cheia de contact și exclamă cuprins de mândrie: Recruți, domnilor, dar uite că pe-aici a trecut un glonț de-al lor. Dacă peste tot ostașii noștri vor opri, ca aceștia, orice mașină, înseamnă că ne păstrăm inițiativa, că simțim stăpîni pe situație". ● Ora 1,10 Armatei 3 și 4 române, de pe frontul din Moldova, li se transmite ordinul de a se desprinde din contactul cu sovieticii, de a ieși din pozițiile în care unitățile lor se aflau „încadrate” de trupe germane, de a se angaja într-o mișcare rapidă de repliere spre sud, pe linia fortificată Focșani-Nămoloasa-Brăila, și a se dispune „în apărare cu fața la nord”. Ulterior s-a renunțat la această proiectată „linie de armistițiu”, fiind retrase de acolo și batalioanele specializate în lupta de fortificații. ● După ora 2. Noul prim-ministru, C. Sănătescu, protestează împotriva ocupării de către trupele germane a unor clădiri publice din câteva orașe din țară și a blocării șoselei București-Ploiești, la Otopeni. El îi avertizează pe generali Hansen și Gerstenberg: trupele germane vor fi lăsate să se retragă și să părăsească teritoriul țării; dar dacă deschid ostilitățile, armata română va intra în acțiune. ● În acest timp, rotativa dintr-o tipografie de pe strada Sărindar trage primul număr legal al ziarului „România liberă”, care publică Declarația C.C. al P.C.R. ● Ora 3,20. Sub supravegherea unui grup de comuniști, Ion Antonescu și cîțiva dintre colaboratorii lui sînt transportați cu un autobuz al Batalionului de gardă în Vatra Luminoasă, într-o casă conspirativă a Partidului Comunist. În holul clădirii, mareșalul întreabă: „Ce faceți acum cu noi, ne împușcați?”. Răspunsul: „O să fiți judecați”. Acolo au fost ținuți sub pază, în cel mai strict secret, pînă la 3 septembrie, cînd în urma dispozițiilor primite au fost predați unui comandament militar sovietic. ● Pe zidurile Capitalei au apărut afișe cu apelul Comandamentului formațiunilor de luptă patriotice: „Din această clipă, fiecare român e un soldat al României libere”. Mulți bucureșteni se prezintă pe Alea Alexandru, la numărul 23, unde se înscriu ca voluntari. Hotărît lucru, în această noapte nimeni nu mai poate să doarmă. ● Comentariu la radio BBC, ora 5,15: „Fapta României constituie un act de mare curaj și acest act va grăbi sfîrșitul războiului”. ● Ora 5,30. Trupe germane atacă postul de emisie „Radio-România” de la Bod. Atacul e respins. ● La ora 6, postul de radio german „Ilse II” somează Radiodifuziunea română să-și înceteze emisiunile, amenințînd că în caz contrar clădirile și instalațiile ei vor fi distruse. ● Trupele germane din nordul Capitalei încearcă să pătrundă în oraș pe la podul Băneasa. Un militar român: „În față, un tun antiaerian greu, de 88 mm. A fost plasat în capătul coloanei ca element de șoc psihologic. Asta avea să-i coste însă pierderea luptei. Acum el s-a oprit lîngă baricadele noastre, imobilizînd întreaga coloană care umple drumul. Cînd servanții coboară țeava în bătaie terestră, îndreptînd-o spre pozițiile noastre, tunurile sergentului Virtosu trag și lovesc în plin, blocînd colosul și scoțîndu-l din luptă. Continuîndu-și tirul, bateria sublocotenentului Bedițeanu nimerește camionul cu proiectilele din spate, provocînd o explozie în lanț a camioanelor cu muniții. Toaca neîntreruptă a mitralierelor și a pistoalelor automate țese o plasă de plumb mișcătoare sub care răniții se zbat ca pești prinși în năvod. Ochim și tragem, ochim și tragem, ca niște automate dezlanțuite”.

Astfel începe o nouă zi.

Erol, de la soldat la general

● 24 august. Intre 10,30 și 13,30: primele formații de bombardiere germane deasupra Bucureștilor. Palatul regal e atacat cu violență. Cad mai multe clădiri de pe marile bulevarde,

corpul central al Universității. ● Ordine speciale: cu orice preț trebuie ținute sub control, de către forțele române, trecătorile Carpaților de miazăzi. ● În portul Constanța, navele militare românești și cele germane stau cu tunurile îndreptate unele împotriva altora. ● Ora 11,25. Trupe germane iau cu asalt și cuceresc stația de emisie Băneasa a postului „Radio-București”. ● Ora 12. Conferință la Cartierul General al lui Hitler. Un participant: „Toți, preocupați de România. Hitler, foarte optimist”. ● Timp de două ore, cu începere de la ora 14, noi atacuri aeriene asupra Bucureștilor. Una dintre ținte: studiourile Radiodifuziunii, din strada Berthelot 60. În aceste condiții, starea de beligeranță cu Germania e confirmată printr-o declarație oficială de război transmisă la ora 15 prin stația Bod a postului „Radio-România”. ● La porțile Capitalei. „Vin Stukasurile! În sir indian, lutoare, vin deasupra șoselei. Fac un arc de cerc peste noi și cad pe-o aripă în picaj. Le privim cum ni se însurubează în ochi, din ce în ce mai mari, pînă cînd retina nu mai înregistrează decît boturile lor de știuci, trasoarele mitralierelor și bombele ce se desprind de sub aripi. Bombele suieră scurt și explodează aruncînd trimbe de pămînt care cad peste noi ca o ploaie apocaliptică. Un fum gros acoperă soarele. Respir greu, cu bătăla la gură, ca în galeria unei mine prăbușite. Pămîntul vibrează ca pielea unei tobe dezlanțuite. Se lasă apoi noaptea. O noapte luminoasă, cu cerul copt de stele”. ● 25 august, ora 0. Postul de radio american din Europa: insurecția română e „un act senzațional, care urmează să aibă efecte imediate și de amploare”. ● După miezul nopții, spre dimineață, avioanele ger-

a fost dictată de toată tradiția veche românească”. ● 27 august. Potrivit unui reporter militar al agenției germane DNB, luptele din zona Ploiești sînt de „o cruzime nemaipomenită”. ● Întîlnire între ofițerii români și sovietici. Întrebare: „Înțelege Divizia I blindată română să acționeze alături de armata rusă pentru cucerirea Ardealului românesc?”. Răspunsul, afirmativ, se referă și la eficiența cooperării celor două armate: „ținem foarte mult să avem tot timpul situația unui prieten aliat și nu o situație inferioară ce ar dauna enorm moralului ofițerilor și al trupe”. ● Ședința Consiliului de Miniștri: „Orice primejdie asupra Capitalei este definitiv înlăturată. Azi situația este mai grea pe Valea Prahovei. În ce privește trupele noastre de pe front, ele se retrag către liniile de concentrare Ploiești-Buzău”. Replierea celor două armate române de pe frontul din Moldova — deseori pe itinerare paralele cu cele utilizate de forțe sovietice sau germane și deschizîndu-și uneori drum prin luptă fie pe cont propriu, fie angajîndu-se alături de trupele Armatei roșii — s-a desfășurat „conform exigenței prioritare de păstrare la parametri cît mai ridicați a potențialului lor combativ”. ● 28 august. Radio Moscova, în jurul orei 18,30: „Bucureștiul, capitala României, a fost complet curățat de trupele germane care încercau să pună mina pe oraș. Viața în București și-a reluat cursul normal”. ● Chiar de mai departe, din Argentina, se putea vedea tot atît de limpede ce s-a întîmplat în România: „Petrul de la Ploiești rămîne pe de-a-ntregul pierdut pentru Germania”. ● 29 august. O delegație guvernamentală română pleacă la Moscova în vederea semnării convenției de

„Pînă la capăt”

În vara anului 1944, armatele Națiunilor Unite angajate pe fronturile din Europa numărau ceva peste 10 000 000 de luptători. Totalul numeric al Wehrmachtului, la aceeași dată, era de 10 165 000 militari. Din punct de vedere numeric se observă, așadar, echilibrul forțelor aflate în luptă. Și întrebarea este: în ce măsură a clătînat acest echilibru trecerea României în rîndul Națiunilor Unite?

Încă la 28 august 1944, ziarul „New York Times” scria: „În nici un caz Reichul lui Hitler nu va fi capabil să înlocuiască diviziile românești”. Se poate da însă un răspuns chiar mai limpede întrebării de mai sus: organele specializate ale Marelui Stat Major român apreciau la 23 august 1944 că România dispune de „40 de divizii capabile a fi trimise imediat în prima linie împotriva Wehrmachtului”. Însă, în total, numărul militarilor români era de 1 100 000.

Cît privește capacitatea de luptă a armatei românești, se știe că a trebuit să fie reconsiderată radical opinia potrivit căreia ea ar fi fost secătuită material și fizic în urma campaniilor purtate. Același „New York Times” din 28 august 1944 scria, de altfel, negru pe alb: „Cu toate pierderile suferite, armata română continuă a fi cea mai puternică dintre acelea care au fost aliate Germaniei”. În plus, dincolo de factorul numeric sau al dotării armatei se impune realitatea că dacă pînă la 23 August 1944 soldatul român luptă în virtutea a ceea ce s-a numit „un tragic non-sens”, începînd din seara acelei zile s-a produs o adevărată resurrecție de ordin psihologic. Iar acest fapt a avut, incontestabil, o importanță deosebită în desfășurarea evenimentelor.

În explicarea succesului militar al insurecției din august trebuie luată în considerare, de asemenea, forța tradiției conform căreia „niciodată în istoria națiunii armata nu a fost fracționată de interese divergente, propulsatoare ale vreunui război civil, ci întotdeauna ea a acționat strîns unită”. Ca întotdeauna, și în august 1944 armata a urmat „disciplina intereselor naționale”.

În sfîrșit, faptul că insurecția română a biruit în condiții extrem de complexe și cu un grad de dificultate maxim se explică și prin împrejurarea că armatei i-a revenit misiunea de a susține principalul efort în cadrul unei înțeleștări care a avut, de fapt, caracterul unui adevărat război popular. Numeroase și emoționante fiind situațiile în care, printr-o solidarizare spontană, civilii înarmați sau neînarmați au acționat alături de militari.

Ulterior, forțele române și sovietice aveau să declanșeze în comun o puternică ofensivă pentru alungarea trupelor hitleriste și horthyste din Ardealul de Nord, continuînd apoi strălucita lor cooperare de arme pe parcursul luptelor pentru eliberarea Ungariei, a Cehoslovaciei, a unei părți din Austria.

Fără îndoială, aprecierea obiectivă a însemnătății actului de la 23 August 1944 implică evaluarea tuturor efectelor sale, din perspectiva în care ele apar însumate, indiferent dacă s-au exprimat în plan politic, militar sau economic. Și prin toate acestea, ca și prin eroismul ostașilor săi pe fronturile Europei Centrale, în general prin situarea ei pe locul al patrulea în cadrul coaliției antihitleriste, România a determinat ca Ziua Victoriei să vină mult mai devreme decît era așteptată și să aducă pacea în Europa.

În același timp, arată secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Declanșarea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antitimperialistă, a inaugurat o etapă nouă în istoria patriei, a deschis calea împlinirii idealurilor și năzuințelor de dreptate și libertate ale poporului român, a cuceririi depline a independenței și suveranității naționale, a afirmării României ca națiune liberă și demnă în rîndul națiunilor lumii”.

23 August 1944 a reprezentat începutul unei acțiuni de salvare națională, de regăsire a drumului drept, prin istorie, al poporului român. Și într-o privire retrospectivă, cuvintele unei declarații din august 1944 a Partidului Comunist Român își vădesc o semnificație aparte: „Pentru ca să existe o Românie socialistă, trebuie să existe poporul român. Idealurile politice se înfăptuiesc de oameni, pentru oameni”.

D. CONSTANTINESCU ■

mane atacă iarăși Bucureștii și avioane românești atacă trupele germane din nordul orașului. ● În cursul zilei de 25, aviatorii americani și britanici căzuți prizonieri în România cer să lupte împotriva germanilor sub comanda unor ofițeri români. Oferta lor e refuzată politicos. În treacăt fie zis, cînd fuseseră luați prizonieri se găsiseră asupra unora dintre ei un document special, destinat să le folosească drept ghid și intitulat „Note asupra României”, în care se putea citi: „Românii sînt un popor cu o mare demnitate naturală și respectă pe aceia care sînt la fel cu ei. Fîi calmi și ei vor fi la fel... Românii, în special țărani, sînt cinstiți, prietenoși, buni și ospitalieri cu străinii. Ei iubesc pe francezi, englezi și americani”. Tot în treacăt fie zis, scrisorile pe care ei le trimiseseră acasă, din prizonierat, cuprindeau astfel de revelații: „Cea ce mă miră mai mult este că deși sîntem legal în război cu acest popor, totuși nu ne poartă pică”. Iar un sergent american, relatînd pîrîntilor felul în care fusese întîmpinat: „Crede-mă, mamă, nu-mi sucește nimeni mina la spate ca să vă scriu ceea ce vă scriu!”. ● După-amiaza aceleiași zile de 25. Detașamentul de blindate de la Tirgoviște, ca și alte unități românești, se află în marș spre Capitală pentru a cădea în spatele forțelor germane din nordul orașului. ● Pe 26 august, ultimul raid al aviației germane asupra Bucureștilor. Este distrus Teatrul Național de pe Calea Victoriei, clădirea ce se ridica atît de mîndră din pămîntul pe care-l slujise cu credință aproape 100 de ani. ● Tot la 26 august, Radio Londra: „Acțiunea în care s-a angajat întregul popor român

armistițiu. La Budapesta se planifică operațiunea de ocupare a sudului Transilvaniei. ● În dimineața zilei de 30 se ordonă Armatei I române să execute imediat acțiuni ofensive dincolo de linia de demarcație impusă prin Dictatul de la Viena. ● În aceeași zi sînt întîmpinate sărbătorește de către populația Capitalei unități de avangardă ale Armatei roșii. În cîntecul lor se organizează mai multe mitinguri. La ora 13 are loc o astfel de adunare, din inițiativa P.C.R., în fața statuii lui Mihai Viteazul din Piața Universității. ● Printre vorbitori s-au aflat Nicolae Ceaușescu, din partea U.T.C., și Elena Petrescu din partea femeilor antifasciste. După terminarea mitingului, manifestanții s-au îndreptat spre sediul C.C. al P.C.R., unde a avut loc o nouă adunare. ● Raport al Oficiului american de Servicii Strategice, prilejuit de repatrierea aviatorilor eliberați din prizonierat: „Luptele desfășurate între forțele germane și române după 23 august au fost mult mai intense decît s-a putut ști din afară. Există toate dovezile că în această luptă Armata română a dat un excelent raport despre ea însăși și a impus serioase pierderi germanilor”. ● Ora 17,30. Corpul de Munte din Armata I raportează: „Astăzi, 30 august 1944, data cînd se împlinesc patru ani de la cedarea primelor orașe din Ardealul de Nord, în sectorul Brașov s-a trecut granița și prin luptă s-a ocupat primul obiectiv”. Și tot în cursul aceleiași zile, Marele Stat Major emite Directiva operativă nr. 51 prin care stabilește misiunile celor două armate române ce vor opera în Transilvania.

Basmul și calculatorul

Ne-am obișnuit să apreciem importanța problemelor de învățămînt în raport direct cu vîrsta școlarului, deși nu întotdeauna este relația cea mai justă. Nu doar pentru că „ziua bună se cunoaște de dimineață” învățămîntul preșcolar este la fel de important ca oricare altă treaptă de învățămînt și pentru că învățămîntul în genere și un învățămînt modern mai ales, reprezintă un sistem unitar, complex și strîns angrenat în scopuri unice. Dovadă este chiar noua programă analitică pentru învățămîntul preșcolar, intrată în vigoare de un an în toate grădinițele țării. Necesitatea ei s-a impus odată cu înnoirile succesive ale învățămîntului școlar la diferite nivele. În acest cadru nou, promișor, inițiativele locale și individuale aduc același suflu proaspăt ca pretutindeni. Sugestiile informatice în legătură cu vîrsta preșcolară reprezintă în țara noastră o premieră. Vă prezentăm, în cele ce urmează un „stop-cadru” și o abordare de principiu, ambele cu valoare de propuneri pentru viitorul imediat.

O grădiniță ca toate celelalte. Poate doar ceva mai nouă: tocmai și-a încheiat cel de-al patrulea an de existență. Se ascunde în spatele blocurilor, undeva în cartierul Militar, poartă pe frontispiciu un număr — 197 și inițialele întreprinderii patronatoare: Întreprinderea antrepriză montaj service automatizări pentru telecomunicații (IAMSAT). În fiecare toamnă — mi se spune, ca o poveste și ca un argument — cîțiva copii cu ghiozdanele în spate și degetele pătate de chinul albastru al scrisului taie prin curtea școlii și intră agale, puțin străini, în curtea grădiniței. Vin la „tovarășele” lor. Privesc înțelepți, deodată foarte cuminți și un pic triști, pupitele minuscule, dulăpioarele ou desene colorate, costumele de gimnastică în culori vii și scurtimea relaxată a „orelor” de grădiniță. „Nu se pot desprinde de noi o vreme. Învățămîntul preșcolar presupune o mare doză de afectivitate, greu de păstrat la aceleași proporții în ciclul primar și a cărei diminuare este resimțită un timp de copii”. Nu spune educatoarea Conona Petrescu.

O grădiniță ca toate celelalte. Dar mult mai ambițioasă.

De trei ani, în dotarea grădiniței se află un calculator tip LB 881 (calculator din specia „personalelor”) și care a devenit demult nu numai un punct de atracție pentru cei mici, ci și un instrument de lucru curent. Pentru prima dată, deci, calculatorul mijlocoste un experiment deosebit în cadrul unei instituții de învățămînt preșcolar. „Ceea ce urmărim în primul rînd este familiarizarea copiilor cu calculatorul. La vîrstele mici, implantarea lui în firescul de toate zilele se face extrem de ușor. Copiii noștri — lucrăm mai ales cu grupele mari — cunosc bine tastatura calculatorului, pe care îl tratează amical, ca pe o jucărie mai sofisticată, agreabilă, dar față de care trebuie mai multă grijă. O mare satisfacție a fost pentru noi nu atît reacția celor prezenți la demonstrațiile pe care le-am făcut de-a lungul timpului în fața delegațiilor străine care ne-au vizitat, în fața colegilor noștri

la ceroul pedagogic pe sector, cît reacția părinților. Au fost literalmente uimiți și incințați. Calculatorul a devenit astfel un mijloc de instruire a copiilor, dar și, de ce să n-o spunem, de educare a părinților. Trebuie luptat cu mentalitatea unora care socotesc grădinița doar un loc unde copilul poate fi lăsat un număr de ore în siguranță și care întreabă, în drum spre casă, invariabil: „Ce-ai mîncat astăzi?” „Sperăm ca realizările noastre în instruirea și educarea copiilor să cîștige treptat interesul și încrederea tuturor părinților.”

Educatoarea Conona Petrescu pare foarte tină. Am plasat, fără să vreau, un compliment întrebînd-o dacă lucrează aici de la absolvire. Am aflat însă că are o vechime de unsprezece ani în învățămînt și că se pregătește să fie pentru a doua oară mamă. Nu e fără importanță sentimentul că unui om i se potrivește meseria ca o mînușă. Această tină femeie are o seninătate și un confort lăuntric care iradiază în întreaga sa personalitate. Glasul cald, melodios la modul japonez aproape, pare făcut pentru a îmblîzi sufletele fragede. Îmi vorbește despre nevoia de a fi curios în această meserie: „Am vrut să știu cum se minuieste un calculator. Nu ne-am știut să luăm

„lecții” de la soții unora dintre noi, care lucrează în domeniul informaticii”.

LB 881, un calculator ușor de minuit, după cum am aflat, este folosit aici cu precădere în activitățile matematice — se pot realiza programe privind formarea de grupe de obiecte, raportarea numărului la cantitate, sau chiar privind operații aritmetice de adunare și scădere cu o unitate. În exercițiile grafice, calculatorul este un excelent instrument de redare a tehnicii grafismului care urmează a fi învățat. Un interesant concurs de cultură generală pentru copii s-a desfășurat nu demult la Grădinița 197. Calculatorul a fost atît arbitru, așînd punctajul fiecărei echipe după probele respective, cît și probă de concurs. Activitatea a stîrnit în chip aparte interesul copiilor și, desigur, al asistenței.

Copiii de aici sînt parcă mai frumoși. Miinile lor mărunele pe clapele tăcute ale calculatorului, chipurile trandafirii care sorb cu încordare imaginea construită pe ecran fac un spectacol cu totul aparte.

Altfel, o grădiniță ca și oricare alta. Un calculator ca și altele, pentru copii ca toți copiii. Departe de a fi un experiment pentru copii supradotați sau doar o mizanscenă menită să adune aplauze și citări elogioase în plenum organismelor didactice, munca educatoarelor de aici e un semn de tinerețe a minții și a spiritului, un semn de bun augur al unui prezent care se hrănește și din viitor. Adriana Ciupagea, Silvia Borțeanu, Mihaela Ionescu și toate celelalte, pînă la 14, cite educatoarele sînt în Grădinița nr. 197, au învățat, cu siguranță, să tindă foarte sus de la direcția lor, Elena Roman, a cărei experiență de peste treizeci de ani a mai ridicat cîteva asemenea instituții la nivelul performanțelor.

„În metrou, la sfîrșitul programului, cu educatoarea Conona Petrescu. Undeva în mulțime, glasuri de copii. O vîd că tresare. Îi caută cu privirea. „Îi recunosc după voce. Sînt al mei!”

TANIA RADU ■

„Jucărie infinită și inteligentă”

Așa cum radioul, cinematograful, televiziunea au constituit, la vremea apariției lor, mari promisiuni pentru școală, fiecare soluționînd unele probleme legate de activare, motivație, eficiență (fără a se acoperi în întregime speranțele inițiale, supradimensionate poate), la fel calculatoarele promit să revoluționeze învățămîntul, existînd de data aceasta garanții că schimbările induse de ele vor fi cu adevărat profunde, importante, un veritabil pas înainte.

Aceasta este concluzia a numeroase studii, cărți și articole dedicate subiectului. „Folosirea microcalculatoarelor în învățămînt va face ca învățarea prin-a-face să devină principala cale de predare și învățare. Ca o consecință, elevii nu vor dobindi doar cunoștințe și deprinderi, ci vor învăța și cum să învețe, dezvoltîndu-și în același timp priceperea de a rezolva probleme.” Afirmatia încheie optimist un volum colectiv cu titlul *Folosirea microcalculatoarelor în predare și învățare*, editat de UNESCO în 1988 și conținînd rezultate obținute în cadrul unui proiect internațional asupra acestei probleme. Întreaga lucrare merită a fi parcursă, pentru a vedea amplitudinea preocupărilor privind informatica în școală, începînd cu primele clase, ba chiar cu grădinițele și cu școlile pentru copii handicapați, și, mai ales, privind informatica pentru școală. Pentru că relația dintre școală și informatică este dublă. Înșiși apariția noii științe, cea a informaticii, face necesară — urgentă chiar — introducerea ei printre obiectele de studiu. „O instruire minimă în informatică va fi curînd indispensabilă fiecărui cetățean, tînar sau bătrîn, dacă vrea să-și poată exercita activitatea cotidiană fără asistență și fără restricții. A folosi o claviatură conectată la o imprimantă (...) va fi la fel de indispensabil ca a ști să folosești telefonul sau cartea de telefon.” (T. Vámos, într-un articol apărut în revista *Perspectives*, UNESCO, 3/1987; numărul conține un amplu „dosar”: *Informatica în educație — cîteva puncte cheie*).

Publicațiile amintite desprînd din contribuțiile incluse, trei schimbări majore care sînt de așteptat să se producă în educație prin introducerea tehnologiilor informaționale: 1) în procesul de predare și învățare, 2) în rolul profesorului și elevului, 3) în programă. Aceste schimbări sînt legate de următoarele caracteristici ale calculatoarelor, în mare măsură pen-

tru prima dată prezente la mijloacele de învățămînt:

— posibilitatea proiectării și realizării unor „medii de învățare” bogate în informații, dinamice, adaptate vîrstei, permițînd elevilor (ghidați de profesor) o explorare activă, dezvoltarea unor priceperi generale de învățare, de rezolvare a problemelor, de manipulare a informației (selecție, analiză, corelare, sinteză etc.);

— posibilitatea feed-back-ului permanent și imediat, aspect cu totul inedit; calculatorul este o „mașină inteligentă”, în limitele programelor pe care le are, el dialoghează, întreabă și răspunde, evaluează, recompensează sonor și vizual, permite reluări, se comportă deci „uman”;

— aspectele anterioare conduc la o a treia mare calitate a calculatorului: inepuizabilitatea, atractivitatea continuă: „Jucărie infinită și inteligentă”, idealul oricărei jucării. Iar numărul programelor (jocuri, programe didactice, utilitare etc.) aflate în circulație pentru calculatoarele de tip „personal” este realmente impresionant. În plus utilizatorul poate să-și realizeze propriile programe existente, ceea ce presupune o bună cunoaștere a calculatorului, a limbajelor de programare, a „teoriei” pe care dorim s-o incorporăm într-un program. Condiții extreme de benefice și, să notăm, realizarea lor este, în acest cadru, nu un scop în sine, ci un mijloc. Motivația învățării elementelor respective devine astfel evidentă, neîmpușă, un pas într-un mare joc, adică exact ceea ce copiilor le este specific. Premise deci pentru o învățare de bună calitate.

GHEORGHE PAUN ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

O viață dedicată neurologiei, o moarte de erou al științei

Printre oamenii de știință români care și-au jertfit viața pentru știință — asemenea chimistului Aurel Craișăleanu și a pionierilor radiologiei la noi, în frunte cu dr. Dimitrie Gerotă — se numără și medicul neurolog **Nicolae Ionescu-Sișești** (1888—1954). Pentru marele public — nu și pentru minuișii istorici ai medicinei — personalitatea sa este mai puțin cunoscută, poate și datorită faptului că, la auzul numelui său de familie, cei mai mulți se gîndesc la fratele său mai mare, Gheorghe Ionescu-Sișești, fondatorul școlii românești contemporane de agronomie. Cum anul acesta s-au împlinit însă o sută de ani de la nașterea lui Nicolae Ionescu-Sișești, continuatorul lui Gheorghe, Marinescu la catedra de neurologie de la București, iar pe de altă parte contribuțiile sale sînt deosebit de însemnate, considerăm un act de dreptate să ne oprim asupra vieții și operei sale.

Dar mai întîi să arătăm de ce l-am numărat printre eroii și

martirii științei. Om al clinicii, dar și al laboratorului, el a contractat în 1954 o infecție gravă de la animalele de experiență; maladia i-a fost fatală atît lui cît și asistentului său. Nu a fost o simplă întâmplare, căci tocmai în domeniul bolilor infecțioase ale sistemului nervos savantul a avut un aport de valoare unanim recunoscut.

S-a născut la 11 februarie 1888 la Sișești, în județul Mehedinți, atras încă din copilărie de științele vieții și visînd, de pe cînd era copil, să fie medic. Visul s-a împlinit, căci în anul 1929 a devenit doctor al Facultății de Medicină din Paris, cu o teză care a avut un mare răsunet printre specialiști: *Tumeurs médullaires associées à un processus syringomyélique* (premiul „Potain” al Academiei de Medicină din Paris). A fost de aceea reținut ca șef de clinică la celebrul Spital „Salpêtrière” din capitala Franței (1929—1931).

Revenit în țară după acest început de prestigiu, cu o ex-

periență bogată, este numit conferențiar de semiologie nervoasă la Spitalul Colentina (1932), unde colaborează strîns cu cel care avea să devină maestrul său, întemeietorul școlii românești de neurologie, Gheorghe Marinescu. În anul următor, 1933, este profesor agregat, iar în 1938 îi succede profesorului Gh. Marinescu la catedra de Clinica bolilor nervoase și electroterapie, unde a predat pînă la moartea sa tragică (1954). Nicolae Ionescu-Sișești a fost membru corespunzător al Academiei Române (1939), vicepreședinte al Societății Române de Biologie (1946), membru al societăților de biologie și neurologie din Paris, membru corespunzător al Academiei „Americane de Neurologie” (1950).

În continuarea preocupărilor din teza sa de doctorat, publică la Editura Masson din Franța, în 1932, monografia sa intitulată *La syringomyélie*, maladie neurologică localizată în măduva spinării, cu o etiologie nici astăzi deplin elucidată. S-a preocupat de asemenea de studiul epilepsiei, știința datorîndu-i un interesant studiu, privitor la explicarea mecanismului crizelor epileptice survenite în cazul aplicării unui pneumotorax terapeutic. A mai studiat paraplegia spastică și miastenia, reflexele condiționate la copii, encefalograma în timpul comei și după moarte, tonusul specific mușchilor striati; une-

le dintre lucrările din aceste domenii le-a realizat în colaborare cu Gh. Marinescu, O. Sager și A. Kreindler.

De un mare interes este originala sistematizare pe care a propus-o pentru bolile nervoase eredo-degenerative, bazată pe criterii clinice, genetice și anatomice — luînd în considerare trei categorii: 1) bolile degenerative; 2) bolile proliferative și 3) disgenetice.

Contribuțiile cele mai importante le-a adus Nicolae Ionescu-Sișești în studiul bolilor infecțioase ale sistemului nervos. Neuroinfecțiile bacteriene și virale au atras în mod special atenția savantului. Cercetările sale aruncă o lumină nouă asupra neuroinfecțiilor virale la copii și sugari, mai ales în cazul encefalitelor. A studiat de asemenea encefalul unor bolnavi decedați în urma unei meningite avînd ca agent patogen un pneumococ, izbutînd să lămurească aspecte neclarificate pînă la el ale maladiilor; combatte ideea localizării exclusiv meningeale a unor meningite, propunînd conceptul „meningo-encefalite bacteriene” și descriind particularitățile histologice intervenite.

După anul 1948, cînd a condus Secția de anatomie a Institutului de Neurologie din București, a organizat și condus, între altele, cercetări privind infecțiile care provoacă poliradiculonevrite, constatînd leziunile encefalice și ganglio-

nare care se produc. A studiat de asemenea leziunile histopatologice cerebrale rezultate în unele cazuri de hepatită epidemică.

După 1944, alături de C. I. Parhon, D. Combiescu, Dan Teodorescu și alți medici, a organizat un ciclu de conferințe cu subiecte medico-sociale, pe teme acute de sănătate publică, abordînd teme ca igiena școlară, distrofiile aparatului locomotor, distrofiile de creștere, bolile sociale, mortalitatea infantilă, tuberculoza, puericultura, reeducarea profesională a invalizilor de război etc. Discipolii săi îl descriu pe Nicolae Ionescu-Sișești ca un om mereu îngrijorat de răspîndirea bolilor psihice, întotdeauna nemulțumit de stadiul cunoașterii și tratamentului lor, urmîrînd în permanență să-și perfecționeze metodele de investigare. În această privință, i se potrivește și lui de minune caracterizarea pe care el însuși a dat-o la 16 iunie 1938, cu prilejul comemorării maestrului său Gheorghe Marinescu la Societatea Română de Biologie: „Structura lui sufletească, veșnic frîmțată, veșnic curios, atras întotdeauna și alergător în toate părțile după o tehnică nouă, după o idee proaspătă; astfel se relevă în tinerețea lui, astfel va rămîne pînă la capătul vieții...”.

Un autentic om de știință.

I. M. ȘTEFAN ■

„Neica Nimeni, gură mare”... I-am zis așa și veți vedea de ce. Deși i-am dat un nume mai degrabă comun decît propriu, el e un personaj de neconfundat. Îl puteți întâlni, din păcate, mai pretutindeni și mai ori-cînd, pentru că s-a deprins să fie omniprezent, să bage degetele-n ochii tuturor și — dacă nu e băgat în seamă — să întrebe cu candoare: „Cum, tocmai pe mine să mă ignorați? Pe mine care...”

Aud că, mai ieri-alaltăieri, un specimen din familia lui Neica Nimeni, călătorind cu trenul pe Valea Prahovei, și-a mai dat o dată arama pe față... Cum în compartiment nu era singur — între alți călători aflîndu-se și vreo două tinere femei ce-și vedeau liniștite de croșetat — ipochimenul a căutat tot felul de „drumuri” către sufletul lor. Văzîndu-se ignorat, a atacat frontal:

— Vai, scumpele mele du-duite — și-a înșinuat el vorba — să nu-mi spuneți că imple-titul e vocație prioritară!... Păreți, de departe, niște... intelectuale.

Femeile nu l-au băgat în seamă.

— Să nu-mi spuneți că nu sînteți marcate de lecturi!, a perseverat. Mi-o spun ochii dumneavoastră, a căror subtilă nostalgie vine, negreșit!, din lecturi, nu din nu știu ce ne-impliniri sentimentale...

Cînd vrea să-și atingă scopul, Neica Nimeni „are texte”, cum îi place să se laude. Le are grupate pe capitole. Ca să poată merge la succes sigur.

În fine, „duduițele” i-au satisfăcut orgoliul, acceptînd „provocarea” dialogului. Și, bineînțeles, că în discuții, între lecturile evocate au fost rostite și nume de autori români contemporani, spre stupefacția pretențiosului personaj. Motiv pentru care s-a făcut foc:

— Păi, bine, duduițele mele, da' e posibil? Cînd timpul vieții e scurt, cînd în bibliotecă așteaptă marj autori, să vă pierdieți vremea cu fleacuri? Păi, cine-i X? (a rostit el, cu lehamite de zile mari, numele unui distins poet contemporan, pe care nu-l divulgă pentru a nu-l lăsa pradă în continuare superficialității vinovate a insului). Păi, bine, duduițelor, da' se poate? X e un nimeni, vă spun eu! le-a asigură de sus Neica Nimeni.

— L-ați citit? a îndrăznit

să-l întrebe una din călătorele acelei după amiezi.

— Am citit două-trei așa-zise poezii și m-am vindecat pe viață. Dealtfel, l-am și cunoscut personal...

Și Neica Nimeni s-a lansat ca împins de-un resort invizibil la furnizarea a tot felul de „detalii” din viața distinsului autor. Detalii, bineînțeles, de-făimătoare. Fiindcă, Neica Nimeni e de profesie clevețitor și aproape un geniu al defăimării.

— Dar de prozatorul X, ce părere aveți? a perseverat

tinăra femeie, o cititoare cu lecturi „la zi”.

— Eh! a dat el vag din mină.

Asta a avut ceva talent dar și l-a bătut.

Și, se-nțelege, din două-trei fraze — spuse de sus și fără

Neica Nimeni, gură mare

drept de replică — l-a șters de pe harta literaturii române și pe acel prozator mai mult decît valoros. Pentru că pe unde trece Neica Nimeni cu vorba defrișează nu alta.

La un moment dat, dintr-o „gravă eroare”, harnica cititoare a rostit și titlul uneia din recentele mele cărți.

— Îl cunoașteți pe poet? a întrebat Neica Nimeni, cunos-cătorul.

Din gestul vag al interlocu-toarei a dedus, se pare, răs-punsul „nu, nu-l cunosc!”, așa că s-a lansat liniștit în „debi-tarea a tot felul de „fantezii” în legătură cu biografia, inven-tată ad-hoc, neocolind tonul per-siflant, inactiva, detaliul mini-malizator.

— Dar mie mi-a plăcut cartea...

— Doamnă! a admonestat-o el, v-am zis și nu uitați că în bibliotecă vă așteaptă Shake-speare și Dostoievski! Asta-i, cultura.

Intrigată, vexată, jignită fe-meia nu s-a lăsat:

— Dar văd că-l cunoașteți

bine pe scriitorii de azi. Pro-babil că lucrați în domeniu!... a tatonat ea, cu o subțire ironie.

— Nu, doamnă, nu coborîm

pină acolo... Mă ocup de

turism.

— Văd însă că știți bine vie-țile multor scriitori, artiști... Și, mă iertați, un fel de viață vă-zută prin gaura cheii...

— Spuneți că nu-l cunoașteți pe autor! a lansat el un scurt reproș.

Femeia nu l-a răspuns. L-a gratulat doar cu un fel de pri-vine din care lipsea stîmă. Prea crezuse insul că le dă gata cu banale volubilități lexicele, li-mitîndu-le destinul la „un ochi pe față, doi'pe dos”. Simțînd că a pierdut trenul, și-a amintit că a venit în inspecție pe Valea Prahovei și a anunțat că la prima stație va cobori, spre re-gretul său total pentru că va fi nevoit să părăsească o atît de distinsă companie.

Precipitîndu-se, a părăsit compartimentul și a coborît grăbit pentru a putea să se instaleze, neobservat, într-un alt compartiment, mai pe la sfîrșitul trenului. Numai că, ghinion!, în stația în care tre-buia să ajungă cu adevărat a coborît și incomoda interlocu-toare. Văzîndu-l, dar nemirîndu-se de întîmplare, femeia nu l-a iertat.

— V-ați răzgîndit, văd, dom-nule!

— Da, știți, la noi în turism totul e să fii... Incognito...

— Asta nu cred că ne inter-zice să ne cunoaștem, dacă tot am schimbat atîtea... „impresii de lectură”.

Strîns cu vorba, cedînd insis-tenței, individul a mormăit un nume, din care nu s-a putut reține decît un „escu” final. Și s-a grăbit să se facă nevăzut, fără să mai audă, poate, preci-zarea femeii cum că unul din autorii făcuți harcea-parcea era chiar soțul ei. Omul nostru s-a grăbit să dispară pentru a ră-mine ce spune numele că este: un Neica Nimeni!

Dacă îl întîlniți — pe stradă, în tren, pe plajă, în avion, în sala de așteptare a unei poli-clinici, făcînd bisniță la talcioc, oriunde, — nu-l ocoliți! E un personaj distractiv și, nu o dată, ridicol. Merită amuzamentul și, cînd e cazul, chiar disprețul!

Din parte-mi îl încredințez de toată înțelegerea. De com-pasiune, ce să mai vorbim!

N. GORJAN ■

Întîlnire de suflet

La fiecare început de an șco-lar îmi inchipui cîteva situații:

— se face, din prima clipă,

sudura sufletească între profe-sori și elevi?

— îi impresionează pe elevi intrarea unui tînar profesor, numai cu cițiva ani mai mare decît ei, dar care-i ajută, cu blîndețe și har, să se descur-ce în hățiturile spinoase ale matematicii, ale logicii?

— privirile deschise, care a-leargă în galop de la catedră în bănci și invers, rîmîn clare, senine, ca în ziua întîlnirii din 15 septembrie?

Nu o dată am trăit clipa ire-petabilă, cu toată programarea ei anuală. Revederea sau in-trarea pentru întîia oară într-o clasă sînt amintiri dintr-un lanț care ne însoțește toată viața. Am tresărit atunci cînd am fost elev, mai tirziu profesio-nal, am refăcut drumul intrînd din nou în atmosfera virstei. Se țîn acum de mine scîi privirile sfioase ale clasei I, explozia de bucurie a celor care știau deja ce înseamnă viața de școlar. Nu mă dezlipeșc azi de emoția pro-fundă a profesorului care înce-pe lungul, extenuant, respec-tatul drum de dascăl.

Nu știu cîți profesori începă-tori sînt în acest an repartizați în învățămînt, dar știu cu si-guranță că sînt elemente deose-bit de valoroase, studioase, foar-te mulți terminînd examenul de stat cu medii peste 9,00. Mari-oara D. Văcaru, media 9,91, este profesoară de limba și li-teratura română la Slatina — Olt; Cristina I. Licea și-a sus-ținut ultimul examen din via-ța de student cu 9,98 și a fost repartizată la Liceul industrial Electroprecizia Săcele, unde va preda matematica; Marius S. Mitrea, tot cu 9,98, pleacă la Urziceni să-și înceapă aposto-latul; Florin N. Sabac, absol-vent al Facultății de matemati-că, cu media, de învidiat, 9,98, va fi un mentor al elevilor de la Liceul industrial din Brezoi-Vilcea.

Oriunde mi-arunc privirile pe lista Ministerului Educației și Învățămîntului, catedra fizică,

Birocrație în cabinet medical?

Dintr-o scrisoare recentă de-tasez finalul: „Mă adresez re-vistei Flacăra ca pe viitor să știu unde ne putem trata și consulta, dacă avînd legitimații de C.F.R.-iști — 674529, seria D și 674530, seria B. Cînd intrăm la dispensarul Policlinicii C.F.R. Gara de Nord sîntem refuzați”.

Iată că birocratismul își arată colții repudiați nu doar în sati-rizarea funcționarului cu mine-cute care își ferește hainele să nu se toacească de atîta lucru cu hîrțile inutile, pe care le plimbă de la unii la alții cu o voluptate rară. Medicul care tre-buie să vibreze la cea mai mică suferință și-a propus să joace rolul de executant strîmt al unor circulare și ele la fel de inguste despre boală și durere? Vasile Maria, soția pensionaru-lui Vasile Dumitru, care a lu-crat „40 de ani și 10 luni la C.F.R.”, a simțit nevoia urgentă a unui consult ginecologic. Ca și în alte rînduri s-a adresat dispensarului Policlinicii C.F.R. Gara de Nord, de care aparține. Respectînd toate regulile cerute de o consultație, soțul face un drum dimineața și reține pro-gramarea pentru ora 13.00 cînd încep consultațiile la doctorița Cornelia Spariosu. Primește nu-mărul de ordine, o însoțește pe soția care abia merge, așteaptă cîteva ceasuri bune, pentru că medicul intră în cabinet la ora 14.40. Îi vine rîndul, după alte 7 femei, conform programării, și Mariei Vasile. Redau din scrisoarea soțului: „A fost în-terebată ce dorește. Aflînd că este soție de pensionar, doctori-ța refuză s-o consulte, o trimite la policlinica arondată cartie-rului. Ne-am înapoiat la fișier întrebînd la ce-i mai folosește programarea. Funcționara de serviciu telefonează în cabinetul doctoriței insistînd să fie vă-zută bolnava Vasile, care are acest drept.

Ce mai, femeia în vîrstă, cu neplăceri ginecologice, revine în cabinet s-o convingă pe doc-toriță „care are vîrsta fiicei noastre” să vadă de ce o doare atît de tare pîntecul. Doctorița o tratează ca pe un număr care-l încarcă programul. Dacă M.V. nu înțelege ce i-a spus, n-are

chimie, chimie-fizică, numai absolvenți virfuri, cu medii ca-re bat la porțile rivnite ale lui 10,00. Întîlnirea proaspeților profesori cu clasele de tineri frumoși, inteligenți, dornici să afle, să se instruiască, să se modeleze, va fi o sărbătoare de ambele părți. Elevi, profesori se vor oglîndi unii în chipuri-le celorlalți, tineri, aspectuoși, cu diferența că unii știu mult și-l aduc către ei pe cei care vor să facă din mîntea lor bul-gări de aur. Pe tinerii profe-sori îi văd intrînd în clase, poate cu pași șovăielnici, în-tr-o tăcere cercetătoare. Își vor înfrînge tremurul din voce și vor începe marea lecție de la A. Elevii au încă un imbold să fie la fel. E un an fericit cînd foștii studenți strălucii, azi pro-fesori în anul I al profesiei lor, se așază, cu modestie, dar umăr lîngă umăr, lîngă emi-nenți dascăli, cu păr cărunt, nespusă înțelepciune și inde-lungată activitate, stimată de țara întreagă.

Știe oricine că nu e deloc simplu, nici chiar de învidiat, să explici de cite ori e nevoie, să te faci înțeles de media cla-sei, să veghezi ca un grădinar cu suflet să se dezvolte armo-nios toate mlădițele, să fii că un părinte egal cu dragostea și să rîmîi neînduplecat în pede-p-sirea greșeli, să parcurgi isto-ria, matematica, fizica, grama-tica, în fiecare an, din scoar-ță-n scoarță, să descoperi talen-tele și să le arăți care le este viitorul. Să fi diriguitorul unor personalități în formare, să știi să pleci urechea și la neliniș-tile lor extrascolare, să suferi și să te bucuri pentru fiecare în parte, să ai un suflet mare, să ierți știtiile și să rîmîi ne-clintit pe poziția dascălului la numai 20 și ceva de ani.

E un munte nesfîrșit de urcat, dar satisfacția este imensă. După profesori vin sute, mii, zeci de mii de elevi, într-o viață trăită frumos, fără nici o clipă de îndoială, fără nici un rabat făcut idealurilor înalte.

decît să aștepte pînă termină, dar nu știe dacă-i mai rămîne timp.

N-am fost de față, dar mă îngheață răceala din glasul doctoriței, iscusința ei de a re-fuza, bazîndu-se pe nu știu ce pretexte. N-am fost de față, dar n-am nici o îndoială că soțul, după ce s-a dus prin căldură dimineața să rețină un bon pen-tru bolnavă, după ce a însoțit-o fără nici un succes la policlini-că, după ce s-au înapoiat amîn-doi îndurați acasă că la pen-sie... stai mai la o parte, n-am nici o îndoială că a făcut acest drum, pînă la redacție, numai și numai ca să afle cit mai mulți cum se confundă noți-u-nile de datorie și omenie. Tele-fonic, medicul șef al dispensa-rului mi-a spus că regretă inci-dentul, dar că există o circula-rea care-i dă dreptul unui doc-tor de la C.F.R. să stabilească priorități, dar că în nici un caz nu trebuia ca un bolnav să plece neconsultat din cabinetul unde se decid uneori destine. Mi-e greu să înțeleg o asemenea atit-u-dine în fața durerii. Și dacă tot este vorba despre res-pect și toleranță, cred că de întîkete trebuie să se bucare bătrîni, cei care-și poartă cu demnitate anii și durerile apă-sătoare, de care nu e ferit ni-meni. Apoi, mai este o proble-mă de conștiință. A fost liniștită C.S. lăsînd o femeie bolnavă să plece de la dînsa fără un diag-nostic liniștitor, fără calman-te? Poate că doctorița consi-deră o plimbare plăcută, cînd ești pensionar și n-ai altă trea-bă decît să bați drumurile de la o policlinică la alta?

Familia Vasile Dumitru, do-miciliată în București, Aleca Romanțierilor, 4, bloc Z 17, ap. 36, sector 6, este așteptată cu tot respectul cuvenit pentru anii muncii cinstit, în orice cabinet medical, de oriunde în Româ-nia. Vă doresc, Maria Vasile, grabnică însănătoșire și întîlniri cu slujitorii lui Hypocrate, sub semnul generos al profesiei lor, exemplar exercitată, cu spirit de sacrificiu, de atîția și atîția dintre ei.

CARMEN DUMITRESCU ■

Toate meseriile sînt frumoa-se pentru că nici una nu sfîr-șește în sine. De la făcutul chi-britelor la construirea șosele-lor sau a caselor, de la spăla-tul rufelor pînă la reparatul frigiderelor, meseriile s-au născut din nevoia de pricepere a omului într-un domeniu sau altul pentru a putea fi util se-menilor săi. Unele sînt fru-moase, altele sînt grele, unele sînt comice, altele sînt riscante, unele sînt plictisitoare, altele sînt palpitante. Omenirea a in-ventat atîtea meserii cite ca-rectere sînt pentru ca fiecare să-și găsească măsura. Și în a-celst noian de profesii una mi se pare a fi deosebită într-un fel cu totul aparte. E vorba de săpatul fîntinilor. În practica-rea ei se amestecă poezia cu mi-neritul și construcția cu a-ventura. „Sapă, frate, sapă, sapă / Pînă dai de stele-n apă”, scria Lucian Blaga. După ridi-carea unei case, săparea unei fîntini sau amenajarea unui iz-vor rămîne lucrul cel mai de cînst într-o tablă țărăneasă a purtărilor frumoase în viață. Pe întînsul Bărăganului, sute de fîntini împușcă cerul cu cumpăna lor curajoasă și fra-gilă. Sînt ca niște cetăți de o-dihnă spre care te îndrepti sub năucitoare lovături ale soare-lui. Apoi fîntinile frumos ame-najate din satele de deal, cu acoperiș și gard împrejmuitor, cu flori sădite împrejur, și mai sus, pe cărările sau prin satele de munte, izvorul limpede, apă-rut ca o uimire după un cot al drumului sau după un umăr de stîncă. Și toate, semn al ospitalității românești, al curățe-niei locului, al nemărginitului respect pentru strămoși. Din Bărăgan pînă la munte, fîn-tinile au în ele bucuria de-o clipă oferită trecătorului ne-sat și liniștea adîncă a aducerii aminte.

Săpatul fîntinilor rămîne una din cele mai frumoase și no-bile îndeletniciri. Un fascinant și grăitor album privitor la spiritul poporului nostru s-ar putea întocmi și prin interme-diul unui album de fotografii numai cu fîntini din diferite

zone ale țării. Asta dovedește că în construcția lor e și mun-că multă, și artă, și fantezie, și generozitate, și respect pentru oaspeți, și frumusețe morală, și cultul strămoșilor. Dar nu des-pre un asemenea album este vorba. Rîndurile de față s-au născut de la o scrisoare care atrage atenția asupra unei ne-concordanțe. Constantin Bo-boacă din Rîmnicu Vilcea, să-pător de pufuri, ne scrie cîteva pagini demne de luat în sea-mă. În zonele de deal și de munte, săpatul fîntinilor este o îndeletnicire anevoioasă. „În

Să nu uităm săpătorii de fîntîni

zona noastră montană nu se fo-rează pufuri, se sapă fîntini cu tirnăcopul, adică nu se folo-sesc instrumente perfecționate, ci se lucrează cu unelte, exact ca în minerit”. Omul acesta sapă pufuri de peste două de-cenii. Cine l-a învățat și cum a deprins dragoste pentru o ase-menea profesie rămîne un fapt demn doar de o biografie sen-timentală. Problema reală ține de hîrtii. Omul n-a vrut să mai lucreze de unul singur ca parti-cular. S-a gîndit la avantajele încadrării într-o unitate socia-listă, la pensie și la atîtea al-te. S-a angajat la Consiliul popular Rîmnicu Vilcea. Necu-zurile săpătorului de fîntini provin însă de la hîrtii. Munca

ea e încadrată la „foraj” (cea ce presupune utilaje, cheltuieli de energie, regie etc) și prețul este cu mult mai mare decît valoarea reală a muncii. Creș-terea prețului împușcăază nu-mărul oamenilor care solicită executarea unei fîntini prin in-termediul unității socialiste. Și astfel, cetățenii apelează la meseriași particulari care pre-lau lucrările la un preț mult mai mic. În plus unitatea so-cialistă îl pondează pentru fie-care zi numai opt ore de mun-că. „La pufuri nu se poate lu-cra în regim de opt ore cum sînt pontat acum. Trebuie să lucrez neînterupt, zi lumină, pentru că astfel se surpă ma-lurile, se umele cu apă și nu pot părăsi lucrarea pentru că mi s-au terminat cele opt ore de program. În plus, pufurile din zona de deal și de munte, unde lucrările nu pot fi execu-tate decît manual, nu pot fi săpate tot timpul anului. Vara lucrez zi și noapte, toamna la fel, dar iarna nu te lasă vre-mea. Mai mult decît lucrări de curățare și întreținere nu pot face. De ce în lunile de vară am avea limite în munca noas-tră, atît la prestații cit și la veni-turi, fără să se țînă cont de condițiile reale”.

Întrebările ridicate de Con-stantin Boboacă sînt corecte. Legislația muncii îi dă drep-tate. Atîta doar că în acest caz, al săpătorilor de fîntini, actele și prevederile referitoare la munca lor ar trebui puse de a-cord cu principiile societății noastre care prevăd ca fiecare să cîștige după cantitatea și ca-litatea muncii sale. Nu e la mijloc un capăt de țară și nici o nenorocire. E o neînțelegere care are nevoie doar de o pu-nere de acord. Atîta doar că pentru aceasta, cineva trebuie să facă ceva. Nu de altă, dar considerația noastră față de săpătorii fîntinilor este nestîr-bită. Și atunci, de ce n-am face și noi cele necesare pentru ca și mulțumirea lor să fie la fel cu oglinda limpede și adîncă a unei fîntini.

CORNEL NISTORESCU ■

● A fost instalat noul președinte al Ecuadorului: Rodrigo Borja Cevallos. Cu prilejul ceremoniei între președintele României și președintele ecuadorian a avut loc un schimb de mesaje.

● Săptămîna aceasta agențiile de presă au anunțat începerea retragerii trupelor sud-africane de pe teritoriul Angolei. Din aceleași surse aflăm însă că efectivele militare ale Pretoriei din zonele de nord și centrale ale Namibiei sînt în curs de întărire.

● Tragicul bilanț al tifunului Bill care a lovit zilele trecute provincia Zhejiang din estul Chinei: 110 morți, 81 dispăruți, 1 184 răniți, zeci de mii de hectare inundate și zeci de mii de case avariate.

● Centrul de studii strategice și internaționale (CSIS) din Washington care elaborează analize privind politica exter-

na a S.U.A., a recomandat guvernului american să inițieze contacte directe cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei. Documentul relevă că OEP este singurul reprezentant al poporului palestinian și încercările de a-l ignora sînt sortite eșecului. Trezirea la realitate!

● Dintre-o relatare a agenției A.D.N.: anual în R.F. Germania circa 10 000 de ferme agricole dau faliment.

● În urma unor puternice demonstrații de masă, Sein Lwin, președintele C.C. al Partidului Programul Socialist Birman, președintele Republicii Socialiste a Uniunii Birmane a demisionat din ambele funcții.

● În momentul de față, după statisticele unei Coaliții de intrajutorare a celor fără adăpost, în S.U.A. există circa 3 milioane de cetățeni care nu dispun de lo-

cuință — Un recensămint guvernamental al celor fără case, primul din istoria S.U.A., va fi organizat abia în 1990.

● Document UNESCO: în prezent în statele occidentale există 70 milioane de analfabeți dintre care 30 milioane înregistrați în Statele Unite, iar restul în țările vest-europene. După aprecierea aceleiași informate surse, neștiința de carte ocupă abia locul al treilea în ierarhia problemelor sociale grave. Primele două sînt șomajul și îmbolnăvirile.

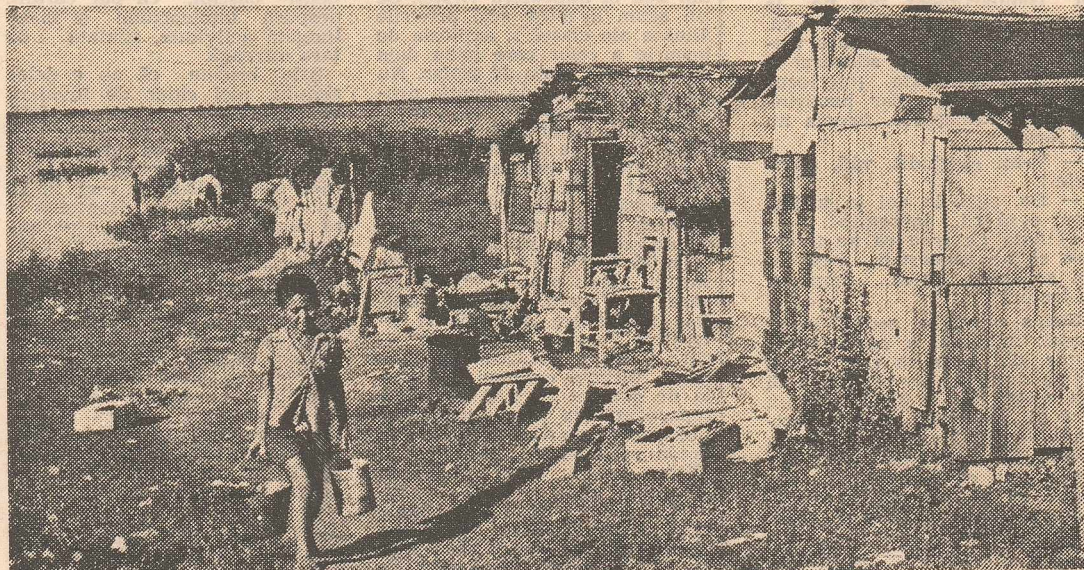
● Din aceeași lume, dar de la polul opus: profiturile nete ale principalelor firme din S.U.A. s-au dublat în cel de-al doilea trimestru al acestui an.

● Zilele trecute s-au împlinit 20 de ani de la semnarea noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Cehoslovacia. Manifestări

diverse au marcat în cele două țări acest moment important în cronica raporturilor bilaterale.

● Guvernul britanic, a anunțat Margaret Thatcher, va prezenta în parlament o lege privind combaterea terorismului conținând măsuri similare celor utilizate în lupta împotriva traficantilor de droguri.

● Și-n cursul acestei săptămîni s-a desfășurat o intensă activitate politico-diplomatică în vederea instaurării păcii în regiunea Golfului. Paralel cu acțiunile menite să ducă la încetarea focului potrivit consimțămîntului celor două părți care ar urma să intre în vigoare mîine, 20 august, și la stingerea definitivă a ostilităților în zonă se vorbește despre trecerea la elaborarea unor programe de reconstrucție economică. Iată un subiect dător de speranțe.

Această imagine difuzată de Prensa Latina, este edificatoare în ceea ce privește condițiile în care trăiesc foarte adesea emigranții. Mai rău decît aceste condiții, nu e decît lipsa speranței în a le vedea schimbate.

Alt scandal în lumea afacerilor

Totul a început banal. Un funcționar al unui concern al industriei înarmărilor din S.U.A. a primit un telefon de la Pentagon, ministerul american al apărării. Funcționarul respectiv a rămas uimit cînd a auzit despre ce este vorba: cineva îi propunea să-i ofere informații cu privire la planurile de achiziții de arme, în schimbul unei grase recompense bănești. Nu se știe dacă teama a fost cea care a trezit conștiința funcționarului sau suma pipărată cerută de interlocutorul de la celălalt capăt al firului. În orice caz, acesta s-a adresat poliției. Așa a început unul din cele mai mari scandaluri de corupție din istoria S.U.A. Poliția federală, F.B.I., au interceptat, în decursul următorilor doi ani, circa 4 800 de convorbiri telefonice, identificînd alte 671 de cazuri de corupție și de practici nelegale.

Operațiunea de urmărire a primit denumirea codificată „Ill Wind” (Vînt neprielnic). Cercetările au fost atît de secrete încît nici măcar Casa Albă și cele mai înalte oficialități ale Pentagonului nu au fost informate decît foarte recent despre desfășurarea lor. A colaborat activ și Serviciul de investigații al marinei militare americane. Congresmenii americani vorbesc de pe acum de „dimensiunile extraordinare” ale scandalului, cum se exprima senatorul Strom Thurmond și de „cazul cel mai grav din istoria Pentagonului” (senatorul John Warner).

În cercurile juridice se apreciază că mita „devenise aproape o practică zilnică”. În multe cazuri se plătea funcționarilor guvernamentali între 500 și 1 000 dolari pentru obținerea unor informații cu caracter secret. Aceste informații erau vindute

mai departe pentru sume între 40 000 și 50 000 dolari. Cei interesați, în primul rînd firmele producătoare de armamente, le cumpărau automobile celor care le furnizează informațiile, le plăteau notele de cheltuieli sau le prestau diferite alte servicii. Au fost percheziționate zeci de birouri ale uriașei clădiri a Pentagonului, care adăpostește nu mai puțin de 50 000 de angajați. Materialul compromițător găsit este foarte amplu. În prezent, procurorul Henry Hudson din Virginia care conduce ancheta, studiază între 75 și 100 de contracte de achiziții de arme, în valoare de multe miliarde de dolari. Au fost lansate peste două sute de citații în fața unor instanțe judiciare și în legătură cu acțiunile incorecte de la Pentagon au început să fie evocate și numele unor foști miniștri.

Mecanismul corupției a funcționat multă vreme și foarte bine: informațiile confidențiale cu privire la planurile și proiectele Pentagonului erau deconspirate de către funcționari și consultanți ai ministerului apărării unor concerne de armament. În plus, o serie de contracte erau dirijate în mina celor care șiau să fie „recunosători”. Practicile acestea nu pot să-i mire decît pe naivi. Pentru că despre colaborarea profitabilă dintre Pentagon și industria de armament se știe de multă vreme. În S.U.A., se vorbea chiar de „ușa turnantă” a complexului militar-industrial. Un concept care exprima faptul că aceste concerne de armament angajau funcționari ai Pentagonului și militari, trecuți în rezervă, și, pe de altă parte, delegau colaboratori ai lor pentru a lucra în funcții de consilier, colaborator și chiar de funcționar superior la Pentagon.

O figură centrală a scandalului este Melvin Paisley. Pînă în anul 1981, el a ocupat poziții importante în conducerea firmei „Boeing”. În momentul cînd a părăsit funcțiile de la firma respectivă pentru a deveni ministru adjunct al marinei, el a obținut de la „Boeing” „despăgubiri” de 183 000 dolari, ceea ce, firește, îl obliga. După ce a renunțat la funcția guvernamentală, în 1987, el a creat un „birou de consultanță” pentru „informarea” concernului McDonnell Douglas, cel mai mare

furnizor de arme al Pentagonului. Așa cum arăta revista „Time”, „a devenit un lucru obișnuit ca militarii cu înalte funcții, retrași la pensie, să-i ofere serviciile unor firme de consultanță”, prin intermediul cărora își valorifică „experiența”, adică legăturile și contactele de care dispun în virtutea fostelor lor funcții.

Asemenea practici ilicite nu sînt ceva rar la Pentagon. Presa americană releva că în anul fiscal 1984 au fost anchetate 770 cazuri de fraudă și 155 cazuri de mituire, în anul 1985 — 1 242 fraude și 188 mituiri, în 1986 — 1 421 fraude și 168 mituiri, în 1987 — 1 203 fraude și 124 mituiri. De această dată, însă, înspăimîntată proporțiile scandalului și ale sumelor implicate: fraude de peste 100 000 de milioane dolari, după cum aprecia senatorul Thurmond.

Desigur, ancheta va fi foarte dificilă, drumurile înspre și dinspre Pentagon fiind foarte întortocheate. Faptul că s-a ajuns la o asemenea anchetă ar putea să nu aibă nici o legătură cu dorința „de a face ordine în propria casă”. Fundalul și cauzele izbucnirii scandalului ar trebui, poate, căutate mai curînd în concurența acerbă pentru contractele de înarmare, o luptă în care nu există scrupule. Actuala administrație a sporit bugetele militare ale S.U.A. la proporții nemălintinite în vreme de pace. Sumele destinate Pentagonului totalizează pînă în prezent 2 200 miliarde dolari. Dacă contractele existente, valorînd zeci de alte miliarde dolari, vor fi anulate, cum s-a și întîmplat deja cu unele dintre ele, atunci companiile care nu s-au „înfruptat” suficient la festinul precedent al distribuirii contractelor își vor putea mări cota, în dauna firmelor compromise. Există, însă, și o serie de pericole mai greu de prevăzut. Scandalul ar putea să atragă în mai mare măsură atenția opiniei publice asupra modului în care se risipește sume enorme pentru armamente, ceea ce ar putea atrage din partea acestora o cerere mai fermă de diminuare a bugetelor militare. Mai ales că, în paralel, cheltuielile sociale se reduc continuu, situația păturii largi de oameni ai muncii înrăutățindu-se tot mai mult.

ROMEO NĂDĂȘAN ■

Împărăția „zăpezii”

O Coca Cola costă 2 milioane de pesos. O noapte la Hotel Plaza din La Paz costă exact 119 863 000 pesos. Aceasta este Bolivia, împărăția cocainei și a traficantilor de stupefiante țară în care 80 la sută din intrările de valută au ca izvor comerțul ilegal de cocaină. În 1985 pe ogoarele țării au fost produse 120 000 tone foi de coca, pentru ca în primele șase luni ale anului următor producția să ajungă la 100 000 tone. Circa 10 la sută din producție se consumă ad hoc — frunze preparate pentru mestecat sau pentru infuzii. Restul se transformă în pulbere albă numită cocaină care stîm bine la ce folosește. Din 350 kg frunze se obține un kilogram de cocaină care, la producător, costă 3 000 de dolari. La prima mină traficantului o revinde cu 8 000, transportată în Columbia costă 25 000, adusă în S.U.A. 40 000 și în Europa de vest circa 100 000. Vîndută în detaliu cu gramul — amestecată cu o substanță neutră — pune în pericol sănătatea clientului dar dublează încasările. Cu un teritoriu urîș de peste un milion de kilometri pătrați, un relief sălbatic și greu accesibil, cu excepționalele mijloace de care dispun traficantii — rețea de delatori din toate mediile, flotile aeriene și, mai ales, bani — Bolivia este țara ideală pentru industrializarea și exportul pudrei albe. Brigăzile de „leopardos” înființate cu ajutorul DEA — Agenția americană specializată în combaterea traficului de droguri — au avut ceva succese. În mai puțin de două luni au distrus 16 laboratoare pentru rafinarea cocainei, 23 de baze pentru tescuirea și prepararea pastei de coca și au confiscat 4 tone de cocaină. Consecințele imediate au fost impresionante. Prețul frunzei de coca a scăzut cu 90 la sută, traficantii au intrat în vacanță și au blocat toate cumpărările de frunze închizînd și laboratoarele din junglă, populația săracă al cărei unic

izvor de venit era coca a protestat, guvernul a început să dea înapoi, cu toate presiunile făcute de americani, decisi să pună capăt culturii unei plante ucigătoare cînd este transformată în pulbere pentru visat. Combaterea drogurilor în Bolivia nu se poate rezolva prin mijloace represive. Într-o interesantă carte apărută de curînd, „Economia informală în Bolivia” economistul Samuel Doria Medina examinează tema cocainei. Informală pentru că analiza s-a axat pe domeniile economice necuprinse în statisticile oficiale: cocaina exportată, contrabanda de bunuri de consum de import și contrabanda cu valută dar care prezintă sectoarele cele mai puternice ale economiei țării! Singura activitate productivă care aducea venituri din export era industria extractivă care însă, datorită căderii prețurilor, este cvasifalimentară. O altă potențială sursă de venituri ar fi agricultura axată pe cafea și cacao pentru care s-a apelat la forurile internaționale și la O.N.U. Din cinci proiecte de conversiune a plantațiilor de coca în produse agricole necoactive, unul singur a prins teren. Pentru că a propune tîrărilor culturi alternative plantei de coca înseamnă a-i condamna la mari sacrificii economice și foamele. Terenurile odată cultivate cu coca devin, pentru zeci de ani improprie oricăror altor culturi și chiar creșterii arborilor. Ori, nimeni nu poate să aștepte ani de zile revitalizarea unor pămînturi bolnave în speranța că odată, cîndva, aici se vor înălța frumoșii arbori de cafea. Și așa, mai mult sau mai puțin clandestin coca continuă să otrăvească pămîntul. „Problema e mai mult a noastră decît a voastră, spunea ministrul columbian de interne, apărător al culturilor de coca. Am produs coca timp de secole și n-am avut probleme. Prețurile de pe piața internațională — ridicate la coca și riziabile la materiile prime — ne-au adus în această situație dificilă. Atîta vreme cît lumea bogatilor nu va înțelege și nu va ajuta lumea săracilor, va fi greu de blocat producția de cocaină în Bolivia”, a încheiat el.

IOAN ROȘCA ■

Plăgiat

Discret (dacă o pagină într-o revistă ca „The Sunday Times Magazine” poate fi considerată astfel) o reclamă caută să se insinueze, la intervale nu prea mari, în mintea cititorilor, să le stîrnească curiozitatea, să-i încite. Nu sînt poze șocante, desene sau grafice. Începe ca un fel de autobiografie.

„Eram la pămînt... Nu plătișem rata la mobilă, la casă, la mașină... Soția era în pragul disperării... Nu mai aveam slujbă... Băcanul nu mai vroia să-mi dea pe datorie...”

Acum muncesc, dacă vreau, doar cîteva ore pe zi... Am mai multe mașini... Un Rolls... Am patru case... Am în permanentă un milion în cont... Am...”

Toate acestea sînt aduse la cunoștința cititorilor pentru a pregăti „oferta”: posibilitatea pentru oricine să devină în mai puțin de 10 ani milionar! Nu

este nevoie de pregătire, de capital, noroc, talent, tinerețe sau experiență. Ajunge să trimiți un cec de 10 lire (de care autorul anunțului nici nu are nevoie!) și în schimbul lui vei primi instrucțiunile miraculoase care te vor ajuta să ajungi milionar. Sfaturile primite sînt mai numeroase (și mai ieftine!) decît datele aflate dintr-o conferință ținută de același autor (contra a 1 000 de dolari) sau cele obținute în cursul unei consultații de o oră (300 de dolari). Ți se cere să ai încredere în punerea în practică a metodelor puse la dispoziție. Datele le poți afla prin intermediul lui „The Lazy Man's Way to Riches”.

Cît de filantrop pare autorul anunțului care îți promite să devii milionar fără să muncești. Oare milioanele de someri nu pot să-și rupă de la gură 10 lire pentru a deveni milionari sau e ceva putred în Danemarca? Numai că escrocheria e cunoscută, e veche. Plăgiatul trece însă uneori drept original.

DAN DANUȚ DORU ■

Copacul de ulei

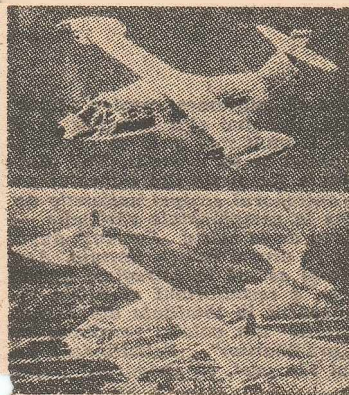
Chiar și pentru cei care au semănat-o, această tulpină de floarea soarelui pe care au crescut 25 de capitule, înălțată în comuna Liviu Rebreanu, Județul Bistrița - Năsăud, rămâne o curiozitate a naturii.

Fotografie de VIRGIL SIMION

BREVIAR

Avion și elicopter

Primul avion de transport, ce va putea decola ca un elicopter și își va continua drumul ca un avion, cu viteza de 600 kilometri pe oră, va fi „Eurofar” (European Future Advanced Rotor-

craft). El urmează a fi utilizat în vederea aprovizionării platformelor marine petoliere, la operațiuni de salvare în largul oceanelor, sau pentru diverse

transporturi de mărfuri. La extremitatea fiecărei aripi el dispune de motoare cu elice, ce se pot roti așa cum se vede în imagine, transformând astfel nava din avion în elicopter. Cea mai grea problemă tehnică, ce s-a pus, a fost aceea de a se găsi un compromis la legile comportamentului aerodinamic, care în cele două cazuri sint total diferite.

Studiul în acest sens au făcut și societățile Bell și Boeing, finanțate de NASA, care până la urmă au creat un prototip, cu o capacitate de două persoane, numit XV-15A. Studiul de fezabilitate pentru „Eurofar” se speră să fie terminat până în anul 1990, iar construcția lui să fie realizată înainte de finele secolului. În acest proiect sint angajate șase întreprinderi europene: Aeritalia și Agusta (Italia), Aerospaiale (Franța), Westland (Anglia), Casa (Spania) și M.B.B. (R.F.G.). În final avionul va zbura la 9000 metri altitudine, avind o autonomie de 3000 kilometri și va necesita un teren de decolare și aterizare de cel mult 100 metri.

AUREL DIANU

Un om înalt, vinjos, bronzat la față, intră în local. După aerul sănătos care îl degajă, se vede de departe că lucrează majoritatea timpului în natură, afară. Faptul că în drumul spre masă liberă din fundul sălii, urmează o traiectorie cu sinuozități, iar din cind în cind face cite un pas mai puțin controlat, spre stînga ori spre dreapta, arată că bărbatul s-a lăsat ademenit de Bachus. Nu prea mult, dar a căzut în capcana întinsă de faimosul zeu. Nu-i face plăcere starea în care se află. Sentimentul de jenă, de rușine ce-l încearcă omul nebețiv, care cu totul întimplător greșeste măsura la băutura i se citește pe față. Se așază la masă și cere un litru de vin. „Imediat, domnule Grigore” îl asigură ospătarul. „Ce-o fi căutînd inginerul la noi? nu pot să pricep”, se destăinuie chelnerul colegilor săi ce stau de vorbă cu voci joase, într-un colț al sălii, în așteptarea clienților. „Doar e șef totmai la o fermă unde se găsesc cele mai bune licori”, „Mai știți, o fi mai gustos vinul la restaurant”, remarcă malițios un ospătar din grup. „Il cunosc de cel puțin cinci ani, continuă chelnerul care i-a adus sticla comandată, și mă surprind două lucruri. Niciodată nu l-am văzut mergînd, nu pe două cărări, dar nici măcar nesigur pe una, ca acum. Al doilea, cind venea pe la noi, destul de rar, niciodată nu era singur, ci însoțit de citiva prieteni, colegi. Și atunci el, fire cunoscătoare în

vinuri, pînă alegea un soi care să-i placă, trebuia să-l aduc la masă cel puțin cinci, șase probe. Acum, cind l-am întrebat ce vin dorește mi-a spus simplu, plictisit: „Mi-e indiferent, vin să fie”. „Bineînțeles că nu mi-am permis să-l aduc o poșică”. Pe măsură ce restaurantul se animă, pe lingă masa bărbatului bronzat trec și alți oameni ce-l cunosc. Văzîndu-l mohorit, citîndu-i pe față indispoziția, nici unul, după ce l-a salutat respectuos, n-a îndrăznit să se așeze la masa lui. Consumatorul singuratic a mai cerut în citeva rînduri cite o sticlă de vin. Dacă cineva l-ar fi studiat cu atenție, ar fi remarcat cum ochii i se înroșesc și i se tulbură, fața i se buhăeste, gesturile îl devin nesigure, iar vocea e dominată de răgușeala caracteristică băutorilor de cursă lungă. Cînd omul s-a îndreptat spre toaletă se vedea lîmpe de că se ține greu pe picioare. Se apropie ora închiderii. „Dragostine, se adresa un ospătar mai în vîrstă chelnerului ce-l servea pe șeful de fermă, vezi că omul tău e venit cu mașina. Nu-i un bețiv de profesie. O fi avînd și el vreun necaz de-a scăpat hăturile astă seară. Întreabă-l politicos dacă nu vrea să-l ducă Radu acasă cu Dacia lui, ori colegul nostru să se urce la volanul Olciului inginerului. Asigură-l că ospătarul conduce de 20 de ani și e un șofer priceput. În timp ce Dragostin cu o voce echilibrată, calmă, făcea cuvințios propunerea, inginerul horticol îl pri-

vea ca pe un zid. Pe fața lui nu se mișca măcar un mușchi. Ospătarul, avînd impresia că nu a fost auzit, repetă ce spusese cu puțin timp înainte. Horticultorul își mută privirea de la chelnerul ce-i vorbea spre usa rotativă a intrării în local, pîrînd că e atent la oamenii

Cronica șoselei

Traietorie bizară

ce afluesc spre mese. Ospătarul, nedumerit, se ridică de pe scaun și se îndreptă în direcția bucătăriei unde se afla șeful unității, căruia îl relată tărășenia. „In local mai sint doi colegi de ai lui, de la întreprindere, remarcă responsabilul. Poate că ei vor fi mai convinșători”. Fură puși în temă cei doi bărbați. „Pe mine nu mă interesează, Grigore poate să-și rupă și gitul. Întotdeauna cînd

am fost la el la fermă, a dovedit aroganță. Te privește de sus. El le știe cel mai bine pe toate”, „Nu se poate, Costache, e totuși un coleg de-al nostru și încă un bun specialist. Fiecare avem defectele noastre. Are nevastă, doi copii mici. Chiar dacă ar fi un necunoscut și tot nu mi-ar fi indiferent. Eu mă duc să încerc să-l conving. Am un atu în plus, am fost coleg de an și chiar de grupă cu Grigore”. Beția îl transformase pe horticultor. Il făcuse mai ținof, mai arogant, chiar brutal cu interlocutorul. „Cu ce drept îmi faci tu asemenea propunere? Înseamnă că mă consideri beat. Ori pentru mine asta e o jignire. Bețivi sinteți voi, clienții obișnuiți ai acestui local și nu numai ai ăstuia. Lasă-mă să-mi tîhnească ultimul pahar”. Peste puțin timp omul se ridică în picioare și mergînd dezordonat, ba lovînd o masă, ba un scaun, ajunse cu chiul cu vai la ușă. Il mai recunoscură citiva clienți care, cu același tact, își oferiră serviciile să-l ducă acasă. Omul îl refuză grosolan și se îndreptă cu pași mari pe o traiectorie sinuoasă spre mașina parcată la citiva metri de grădinița din fața localului. „Dragostine, fii atent, omul la volan va fi extrem de periculos. În caz de ceva vei fi și tu luat la întrebări. Doar l-aș servit pînă s-a îmbătat de-a binelea”. Speșit ospătarul fugi după clientul lui. Il ajunse cu greu, cînd acesta era în dreptul portierei. „Domnule inginer, tovarășe, nu

puteți pleca cu mașina. Faceți o mare greșală. Aveți familie...” „Ce ai tu mă cu familia mea. Vezi-ți de treabă”. Cînd ospătarul îl puse mina pe braț, inginerul, un adevărat Hercule, cu puterea-i sporită de forța suplimentară dată într-o anumită fază a beției de alcool, îl azvîrlî pe pipirul chelner cit colo. Încercară și alți citiva trecători, conștienți de pericol, să-l împiedice pe șofer. Nu reușiră. Acesta se urcă la volan și demară vijelios spre oborul de vite. Conduc de un bețiv, autoturismul rula și el ca și beat, haotic, din bordură în bordură. Apoi pătrunse pe un teren denivelat, semănat cu griu gata de recoltat. Ca un virtuos acrobat, autovehiculul făcu citeva salturi de 360 de grade. Apoi parcă pentru a-și reface forțele secătuite de chinurile la care fusese supus, se opri pe roți. Trupul horticultorului proiectat de mașină înroși cu singele său, la fel ca petalele de un roșu aprins ale macilor, galbenul lanului de griu. În biroul directorului, acesta împreună cu colaboratorii lui apropiați căutau să descifreze mobilul chefului sinucigaș făcut solo de horticultor. „Rămîne o istorie neelucidată. Nimic, nimic deosebit nu s-a petrecut în viața inginerului. Nici acasă, nici la serviciu. Am discutat cu soția, cu socrii, părinții, cu colaboratorii apropiați, cu alți oameni de la fermă”, relată inginerul șef.

VICTOR BEDA

VREMEA

cum a fost
cum va fi

În urmă cu citeva numere, la finele lunii lui „cuptor” aminteam în rubrica noastră despre evenimentul deosebit pentru meteorologia românească petrecut la 30 iulie 1884 și anume înființarea SERVICIULUI METEOROLOGIC AL ROMÂNIEI. Energic și operativ, prestigiosul profesor St. C. Hepites a reușit să-și drămuiească timpul pentru instalarea Institutului, a Observatorului și efectuarea observațiilor, sistematizarea și publicarea lor.

Iată deci, că în luna august a celuiiași an, respectiv în Monitorul Oficial din 11 august la pagina 2415 apare primul „Buletin al Observatorului Meteorologic” pentru ziua de 9/21 august 1884 sub semnătura directorului St. C. Hepites. În 8 august 1885 tot în Monitorul Oficial nr. 101, la pag. 2079 „Buletinul atmosferic” din zilele de luni și marți (5/17 august și 6/18 august) apare pentru ultima oară sub antetul Observatorului Meteorologic. În 9/21 august 1885 „Buletinul atmosferic” apare pentru prima oară sub antetul „Institutului Meteorologic din București”. În mai bine de 100 ani, buletinele Institutului de Meteorologie și-au îmbunătățit considerabil conținutul, iar accesul marelui public la ele a devenit mult mai ușor. Omul zilelor noastre se interesează de evoluția vremii; cetăținului îi este acum comod să deschidă radioul sau televizorul, să formeze numărul de telefon al meteorobotului, sau al dispeceratului vremii, să citească buletinele meteorologice din presă, etc.

Revenind la obșnuitul conținut al rubricii noastre, remarcăm din datele climatologice ale perioadei 18-24 august o scădere a limitelor temperaturii aerului pe zone geografice, față de intervalul precedent. Temperaturile medii ale valorilor maxime zilnice mai ajung la 30°C doar în zone foarte restrinse din Lunca Dunării. Cu toate acestea consemnăm ani în care acest interval a fost deosebit de călduros, canicular în sudul țării: 1945, 1946, 1952, 1956, 1958 și 1986. Cea mai mare valoare a temperaturii aerului din acest interval a fost înregistrată la Strehaia 43,5° în 20 august 1946. Tot în acest interval la 20 august 1945 s-au înregistrat maximele absolute ale lunii august, la stațiile București-Băneasa și București-Filaret (41,1°C), la Alexandria (42,4°C) și la Corabia (42,0°C).

Luna august din anii 1952 și 1956 au fost caracterizate de meteorologii vremii drept „călduroase și secetoase”. Temperaturile minime ale intervalului

înregistrează o scădere în majoritatea zonelor țării atît în valori medii cit și ca temperaturi minime absolute. Minimele absolute ale lunii august ce s-au înregistrat în această perioadă sint în anul 1973 la Satu Mare (3,5°C), în 1914 la Iași (4,6°C), în 1949 la Arad (5,1°C) și la Constanța (8,0°C). Printre anii în care luna august a fost caracterizată drept „rece și ploioasă” se numără și 1940 și 1955. În Buletinul meteorologic al anului 1940 găsim o succintă caracterizare a lunii astfel: numărul zilelor tropicale a fost de 1-5 și doar în sud de 6-10 zile; numărul nopților tropicale a fost doar în Bărăgan de 1-4. Cea mai rece zi a fost cea de

18 august. Informații mai complete asupra evoluției vremii găsim în Buletinul anului 1957 unde se aminteste de perioada 18-22 august 1940 „Ninsoarea în munți în lunile august s-a mai observat și putem cita pe cea din 1940 cînd între 18 și 22 august a nins puternic, a viscolit, temperatura a coborît pînă la -7°C, producînd multe victime în turmele de oi ce se aflau în munți”.

Ninsoarea din 1955 a fost însă mai timpurie decît precedenta respectiv între 9 și 13 august, cînd „în munții Bucegi și Făgăraș a căzut lapoviță și ninsoare însoțite de un vînt foarte puternic, vremea avînd aspect de iarnă”.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 18-24 august

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE		VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m ²)		Maxime diurne	
	Maxime diurne	Minime nocturne	Maxime diurne	Minime nocturne	Localitatea și anul	Localitatea și anul
Cîmpie	25° ± 30°	13° ± 17°	9 ± 15	43.5°	Strehaia 1946	3.5° Satu Mare 1973
Deal și podiș	22° ± 27°	10° ± 15°	17 ± 20	40.4°	Tîrgoviște 1946	4.5° Cluj 1923
Depresiuni	21° ± 24°	7° ± 12°	15 ± 19	37.2°	Brusturoasa 1946	0.4° Miercurea Ciuc 1980
Vl. Ocol	8° ± 9°	2° ± 3°	23	18.6°	1981	-7.0° 1949
Litoral	25° ± 26°	17° ± 18°	7° ± 10	37.5°	Sulina 1946	8.0° Constanța 1940

Dar să nu fim „bănuțiți” că dorim să vă „răcorim” cu aceste rînduri, ne întoarcem la zilele toride ale acestui august. Exceptînd intervalul 5-8 august cînd vremea a fost răcoroasă, celelalte zile ale lunii au fost călduroase, cu valori mai mari decît cele normale de pînă la 10°C. Cea mai caldă noapte, 15-16 august, a fost marcată în sudul țării prin valoarea minimă de 24°C la Oravița, iar cele 22°C de la Craiova au depășit cu 1° valoarea extremă a celei mai calde nopți.

Încă de miercuri după-amiaza un front atmosferic rece a pătruns în regiunile din vestul țării determinînd averse de ploaie și frecvente descărcări electrice. În spatele acestui front, masa de aer mai rece va fi transportată pe direcția circulației din nord-vest peste regiunile țării noastre. Deci, începutul intervalului va fi marcat de o răcire a vremii, valorile termice apropiindu-se de cele climatologice normale chiar ușor mai mici decît acestea în Maramureș, Moldova și Transilvania. Înnorările vor fi ceva mai pronunțate în regiunile nordice, centrale și estice, precum

și în zonele de deal și de munte din celelalte regiuni la începutul intervalului cînd pe alocuri vor cădea averse de ploaie însoțite de descărcări electrice. Vor urma apoi citeva zile în general frumoase cu cerul variabil mai mult senin dar cu dimineți răcoroase; după-amiaza vor fi condiții de averse de ploaie. În ultimele zile din nou, vremea se va încălzi, începînd din vestul țării și vor fi afectate de pasaje frontale zonele din vest, centru și nord unde vor cădea averse de ploaie și se vor semna descărcări electrice. Temperaturile minime nocturne vor fi cuprinse în general între 8° și 18°, iar cele maxime între 21° și 32° în sud, ușor mai ridicate în ultimele zile. În zonele de munte, și în depresiuni, diminețile se va semna ceață. Pe litoral o vreme în general frumoasă cu excepția primelor zile cînd trecător se va resimți o ușoară notă de instabilitate, ce se va concretiza prin descărcări electrice și averse de ploaie izolate. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 24° și 28°C, iar temperatura apei mării va avea valori de 23°-26°C.

În viața echipelor noastre s-au produs câteva mutații ce și vor pune pecetea asupra evoluției lor în campionat, pentru că întotdeauna noutățile își au implicațiile lor, în bine sau în rău.

De pildă, Steaua se îndepărtează (inevitabil, am spune, pentru că asta e legea timpului) de imaginea „noptii andaluze” a câștigării Cupei campionilor. A ieșit Boloni, omul nr. 1 în registru tactic al campioanelor. Acum va lipsi Piturcă, un alt jucător-cheie în angrenajul ofensiv al echipei. Bumbescu, omul de fier al apărării, acuză și el niște „fisuri” în integritatea condiției fizice. A revenit Ungureanu, în ultimă instanță. Și a mai venit Lung, portarul nr. 1 al campionatului nostru și eroul, iată, al unui transfer de senzație. Problema Stelei este limpede: să încerce să integreze noii jucători (și sint mulți, tineri: Stan, Măstăcan, Cojocaru, I. Dumitrescu, Pena, Lasconi) în tiparul tactic consacrat de prezența, în plenitudinea forței, a axei Belodedici — Bumbescu — Boloni — Stoica — Piturcă sau să caute pentru acești nou veniți o altă partitură care să fie la fel de eficientă și de spectaculoasă ca prima. Calitățile jucătorilor transferați sînt adecvate „stilului Steaua” — adică viteză, predispoziție spre combinații, tehnică individuală bună. Asta ne face să credem că Steaua va rămâne Steaua, chiar dacă alții îi vor fi titularii în posturile cheie.

Dinamo se pare că urmează principiul „festina lente”. A tre-

cut mai demult la o reconstrucție a echipei de la care acum se așteaptă roadele. „Festina” vine de la nerăbdarea, firească, a acestei grupări sportive de a reintra în circuitul performanței internaționale, iar „lente” de la prudența cu care acești tineri (Bucur, Timiș, Răduciolu, Stelea, Lupescu, Dochia) sînt trimiși în focul disputelor decisive. În eforturile de cristalizare tactică a jocului echipei a survenit de curind o problemă deloc neglijabilă: rolul și locul lui Sabău, jucătorul care este, încontestabil, liderul de valoare al

de etică sportivă în relațiile dintre cluburi și pe care alte echipe fruntașe, neînțelegînd ce-nseamnă ideea de reciprocitate, nici nu prea catadicesc să-l facă. Fără să exagerăm lucrurile și fără să supralicităm vreo clipă importanța lui Sabău, am îndrăzni să spunem că jocul lui Dinamo va depinde și de maniera în care prezența lui Sabău va tulbura sau va limpezi apele la mijlocul terenului în echipa dinamovistă.

Victoria este echipa ce trădează intențiile cele mai clare, sugerate de mișcări precise și

echipa gălățeană e în situația privilegiată a celui de la care nu se așteaptă nimic dar care poate face totul. Evoluția ei în campionat va depinde de urmările impactului cu Juventus: o calificare în dauna celebrei echipe torineze ar plonja-o într-o stare de euforie nefastă pentru campionat (vezi Sportul studențesc după Brøndby), după cum o eliminare după primul tur i-ar putea renaște ambiția unei revanșe în campionat.

Craiova și-a regăsit demnitatea de odinioară (l-a pierdut pe

lui Săndoi, readucerea „la vatră” a lui Gh. Popescu, pierdut prin ceața unor tulburări intertile ale regulamentului de transferări și creditarea în continuare a valului de tineri ce pot, realmente, să constituie o nouă mare echipă a Craiovei.

Sportul studențesc pornește la drum cu Mircea Dridea, valoros om de fotbal, fost internațional, inginer și șahist cu clasificare sportivă. Deci un intelectual care știe, însă, limba fotbalului.

Corvinul l-a rechemat pe Ion V. Ionescu, fără să țină seama de contraperformanța retrogradării lui Poli Timișoara, dar acolo omul de bază rămîne Klein. A.S.A. îl propune în premieră pentru divizia A pe Hălăgăneanu antrenor principal. „U” Cluj rămîne o frumoasă — poate cea mai frumoasă — echipă a campionatului nostru: cu un lot devorant în fel și chip, „șepcile roșii” păstrează eleganța de adevărați universitari, așa cum de fapt sînt și distinși oameni din conducerea clubului și a secției de fotbal. Rapidulețul a avut un „sfîrșit” de pregătire fulminant, sub impulsul ambițiilor renăscute ale lui Augustin și Balaur. Inimitabilul talent al acestei echipe de a găsi soluții la cele mai neașteptate încercături pe care adesea și le face singură (antrenori îi sînt acum, tot în premieră pentru divizia A, Greavu și Pop) ne face să nu împărțăm opinii din cartierele mai departe de Giulești, conform cărora Rapidul va avea viață grea în acest campionat.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Sperăm un fotbal frumos și curat

noului val din fotbalul nostru. Prin calitățile sale, Sabău este (pre)dispus să joace orice, dar fiind și foarte tânăr (20 de ani impliniți în februarie), fiind și un ardelean potolit, are bunul simț să nu ceară să joace „ceva” anume. Aducîndu-l pe Sabău, Dinamo și-a creat o mare obligație față de un real talent care, la această echipă și împreună cu această echipă, trebuie să progreseze continuu și să atingă marea performanță la care calitățile sale îi dau dreptul cu prisosință. Pe un alt plan, vom înțelege mai bine care-i natura acestei obligații dacă vom aminti că, în schimbul acestui tânăr jucător care se pare că a prins și trenul naționalei, Dinamo a cedat alți patru jucători (Prunea, Bănică, Stoica și Cristian Sava) — gest frumos,

fără echivoc: cu Halagian la timonă, este limpede că noul venit Coraș poate să redevină „arbaletă” din care să țighească săgeata care este tot nou venitul Tîră. Mai sînt acolo un mijloc de închidere care dă siguranță (Solomon), un alt talentat mijloc ofensiv (Ursea), un cuplu de fundași centrali pe care și l-ar dori multe echipe (Mirea—Zare) și un virf, Culcear, despre care sîntem convinși că va progresa sub „crașa” lui Halagian.

La Oțelul este de urmărit efectul de „puterea a doua” pe care-l va da îmbinarea dintre motivația locală și ambiția lui Cornel Dinu. Pierzînd una din speranțele sale reale, Măstăcan, chiar fiind angajat în Cupa U.E.F.A., și neaducînd vreun jucător care să spună ceva,

Lung și nu l-a reprimat pe Ungureanu, și-și întreține ambițiile la focul potolit al unei aparente poziții lipsite de șanse. Dar sînt multe indicii că Universitatea Craiova ar putea reveni încă din acest campionat la nivelul de performanță și popularitate pe care le-a atins cîndva: menținerea unui antrenor care și-a câștigat repede încrederea jucătorilor și-a ambițiilor olteni din anturajul echipei; retrizarea „la joc” a lui Geolău, o fostă, dar și tot mai actuală speranță pentru echipa națională; redvivus-ul lui Irimescu, ultimul mohican al garniturii de aur, care s-a convins că poate să fie nu numai un lider de vîrstă, ci și unul moral al întregii echipe. Pentru Craiova importante rămîn recuperarea fizică și psihică a

„O reuniune”
a viitorului...

La Timișoara, cu ocazia desfășurării Campionatului Mondial rezervat copiilor și juniorilor, domnul Florencio Campomanes a avut amabilitatea de-a accepta un dialog cu ziaristii din România asupra problemelor ce frămîntă Federația internațională (F.I.D.E.) pentru progresul „sportului minții”. Pentru cititorii noștri am ales câteva secvențe ale conferinței de presă începînd cu salutul președintelui înaltului forum...

Florencio Campomanes: Sînt pentru a treia oară la Timișoara în România și trebuie să spun că experiența, de data aceasta, venind la Timișoara, a fost plină de grație. Cred că această vizită va rămîne foarte bine întipărită în memorie deoarece să fii martor la C.M., să urmărești așa de mulți tineri: băieți și fete de la 7—8 ani pînă la 16 ani este o experiență pe care n-am mai avut-o niciodată în trecut în șah, deși pot să vă spun că eu am chiar o mare experiență... Este așa de îmbucurător să vezi că munca tuturor membrilor F.I.D.E., munca pe care am depus-o în ultimii doi ani, pentru a inspira tinerii să joace nu numai șah, ci șah de calitate, este un simbol de mare progres pentru șahul viitorului. Acești copii de 8—9 ani joacă aidoma maștrilor dacă nu prin tehnică, atunci prin seriozitatea cu care se apropie de joc. N-am văzut, niciodată ceva asemănător! Întreaga lume ar trebui să ia notițe din șah, care prezintă posibilități excelente pentru a influența dezvoltarea tineretului din lume. Pedagogia asupra tinerilor, psihologia privitoare la copii și celelalte aspecte sociale referitoare la tineret, eu cred, în toate acestea, șahul ar putea fi un element foarte important. Multumesc pionierilor acestei idei a șahului pentru tineret în F.I.D.E., în șahul mondial, pionierilor care sînt Federația de șah din Franța, Argentina, Porto Rico și, acum, România. În sfîrșit, pentru prima dată, avem totul împreună într-un singur oraș, la Timișoara, Campionatul Mondial pentru tineri de 10, 12, 14 și 16 ani. Aceasta este o reuniune a viitorului și, fără nici o îndoială, de aici va veni o „recoltă” de mari maștri.

— Care este orientarea Federației internaționale pe linia dezvoltării continue a șahului?

F. Campomanes: Am deschis multe noi orizonturi. Înainte nu aveam mulți membri ai F.I.D.E., doar pe membrii „congresului”. Astăzi situația s-a schimbat radical. Fiecare membru comunică de mai multe ori pe an cu F.I.D.E. prin telefoane, telexuri, buletine de turnee, scrisori și noi avem posibilitatea să intrăm în legătură cu problemele lor și încercăm să le soluționăm. Pînă acum am consolidat tradiția, dar am stimulat și noi forme competiționale. Succesele

noastre în organizarea de campionate și asociații pe alte continente au determinat Europa să inițieze Uniunea Europeană de Șah. S-au deschis noi perspective prin șahul activ care permite tuturor persoanelor prea ocupate să joace totuși șah. Sperăm că șahul activ va rezolva multe dintre problemele noastre permițînd să dublăm sau chiar să triplăm numărul membrilor F.I.D.E. Astăzi avem opt milioane de membri afiliați. Asistența noastră pentru țările nedezvoltate în șah a cunoscut de mai mulți ani o deplină dezvoltare. Încercăm să dezvoltăm, să sprijinim activitatea, nu în ceea ce privește literatura: cărți și materiale, ci să-i ajutăm să-și câștige încrederea nu numai jucătorii dar și organizatorii pentru ca fiecare federație să muncească deschizînd larg ochii și... „să-și ridice manșetele”...

— Ce înseamnă pentru mișcarea șahistă internațională scindarea jucătorilor în „Cupa Mondială” rezervată doar marilor maștri de super-clasă și restul mișcării șahiste. Este cumva această scindare idealul profesionalistilor?

F. Campomanes: Șahul este indivizibil... Dacă privim eșichierul flancul regelui sau flancul damei sau centrul nu pot fi separate. Ne gîndim întotdeauna la tabla întreagă pentru că dacă am fi parțial adversarul ar profita. Competițiile — fie ale marilor maștri, ale studenților, ale handicaștilor — sînt componente ale unui întreg. Ceea ce nu înțeleg marii maștri este că, datorită proceselor naturale ale vieții, ei vor îmbătrîni mai devreme sau mai tîrziu și că noi trebuie să asigurăm înlocuirea lor pornind de la bază, unde se află tinerii din care vom alege viitorii campioni. Constant trebuie să ne îngrijim de schimbul de mîine. „Cupa Mondială” este importantă pentru aceia care cred că marii maștri trebuie să câștige mai mult. Desigur, este o aspirație legitimă nu numai pentru jucători, dar și pentru multe țări sau oameni care au banii ca obiectiv, dar... sînt alții care nu sînt dispuși, în mod egal și mai este și o a treia categorie care visează, să păstreze șahul pentru amatori. „Cupa Mondială” este validă, dar fără concurență... Oricum n-ar fi fost posibil să-i stopăm acțiunile pentru că Asociația internațională

nală a marilor maștri a apelat la F.I.D.E. pentru reînnoirea ciclului campionatului mondial la trei ani. Noi am reglementat aceasta la Dubai, dar după ce-am deschis ușile convorbirilor... în luna februarie marii maștri au spus: „noi vrem să ne urmăm calea singuri” și, intrucît sîntem într-o lume liberă, și-au urmat drumul lor, iar noi n-am mai închis ușile... Tot ceea ce cerem noi este să se accepte autoritatea Adunării Generale a F.I.D.E., dar marii maștri nu sînt de acord și discuțiile continuă. Timpul va demonstra validitatea ideilor...

— Dacă ați fi redactorul unei reviste de șah și ar trebui să publicați mîine un material despre C.M. de la Timișoara, ce-ați scrie pe prima pagină?

F. Campomanes: Încă înainte ca să vă oferim șansa organizării acestui eveniment, eu știam bine că Timișoara a contribuit la mișcarea șahistă feminină la F.I.D.E., România avînd jucătoare excelente... Trebuie să vă amintesc că anul trecut am avut aici o întîlnire fructuoasă a Consiliului Executiv F.I.D.E. și știu că aici, în România, s-au făcut multe cu scopul promovării șahului printre țările din această zonă, meciuri constante între cluburi puternice de șah și aceasta este un pas în direcția bună a acestui eveniment la care se adaugă Festivalul internațional al tinerilor ce va începe azi. Revenind la C.M. ar trebui să-i întrebăm pe organizatori ce probleme au avut mai ales că majoritatea copiilor au venit însoțiți de zeci de persoane printre care: mama, tata, bunicul etc. Toți au venit... ajungîndu-se la șase-sapte sute de persoane. Trebuie subliniat că cea mai mare problemă a acestui Campionat Mondial a fost succesul lui pentru care țin să vă felicit!

— Veți mai reveni în România la Timișoara?

F. Campomanes: Dacă voi avea posibilitatea și invitația plină de amabilitate a Federației Române de Șah și a tuturor celor mai buni prieteni ai mei pe care îi apreciez din ce în ce mai mult de fiecare dată, desigur, cu mare plăcere...

MARGARETA MUREȘAN ■

Festival sătesc de șah

Între 25—30 august, la Roșieni, județul Olt, va avea loc a treia ediție a Festivalului național de șah de la sate, manifestare unică în lume, la care sînt invitați să participe toți iubitorii sportului minții din orașele și satele noastre, indiferent de vîrstă, legitimații sau nelegitimații pentru obținerea categoriilor III, II, I, și CM.

Civilizația sportului

Gesturi și... gesturi

„...În altă ordine de idei, aș vrea să mulțumesc pentru ajutor antrenorului federal Sandy Chiriță, dar mai ales colegilor care au format aceste tinere jucătoare. E mult mai greu să cizelezi, pornind de la „a,b,c”, decît să preiei și să dezvolți. Toți sînt părtași la medalie...” Aceste cuvinte fac parte din interviul pe care prof. Mircea Dumitrescu — antrenorul echipei naționale de volei junioare, medaliată cu bronz la campionatele europene — l-a dat colegului Aurelian Brebeanu de la ziarul „Sportul” după remarcabila performanță obținută în orașul italian Bormio. Așa dar, mai există antrenori care nu-și asumă în întregime gloria „florilor” crescute de alții. E bine, e reconfortant să aflăm că sentimentul recunoștinței nu a dispărut în totalitate din lumea sportului. În felul acesta, „slefuitoarii” din voleiul românesc se vor mai bucura de producțiile „grădinarilor”. Felicitîndu-l pe prof. Dumitrescu pentru frumosul său gest, să „poposim” puțin și în arena handbalului feminin.

S-a petrecut undeva... într-un meci de copii... între două echipe de primă divizie. Echipa vizitatoare venise cu un avans de 6 goluri, luat, în primul joc pe teren propriu. A venit să-și apere avansul luat, cu orice mijloace. Asta s-a văzut de la început și pînă la sfîrșit, mai ales la sfîrșit cînd echipa vizitatoare avea nu mai puțin de 3 (trei) jucătoare descalificate! Nu cunoaștem un alt caz în care o echipă (de fete!) să „reuească” trei descalificări într-un singur meci. În repriza secundă, după un gol înscris de oaspete într-un moment important, autoarea golului este chemată la marginea terenului de antrenor care o sărută (!) în vîzul a mii de spectatori! Mă rog, o să spună oricine, un moment de eufuziune, de bucurie, omeneste, de înțeles. Da, de înțeles bucuria. Dar iată că în ultimul minut, cînd echipa oaspe mai păstra un avantaj de două goluri care-i asigura calificarea, o nouă jucătoare a acestei formații este eliminată definitiv pentru un atac brutal. Eliminată părăsînd terenul. La margine o așteaptă antrenorul. Și ce credeți? I-a făcut observație pentru jocul său brutal, neregulat? Nu! A luat-o în brațe, a sărutat-o și a început o fopăială în doi, așa, îmbrățișați, pe marginea terenului, în vîzul a 3 000 de oameni care — lîsînd de o parte dezamăgirea provocată de jocul slab al echipei locale — au dezaprobat zgometos scena demnă de „Perinița” dacă nu și mai rău, la care se dedau cei doi... Atunci cînd un antrenor îmbrățișează și sărută o jucătoare pentru că a fost eliminată de pe teren, credem că nu mai este nimic de comentat. Cu astfel de educatori sportul nostru nu poate merge mai departe. Noroc că astfel de cazuri sînt destul de rare. Că altfel...

Și iată că începe fotbalul! Sperăm că acest campionat va porni cum spunea cineva, pe pista care duce spre magistrală și nu pe poteci întortocheate.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Organizatorii — Federația română de șah și A.S. Munca Roșieni — ne informează că la acest concurs, programat în cadrul Daciadei, taxa de înscriere este de 100 lei, masa costă 250 lei, iar cazarea e gratuită. Jucătorilor din Olt și din județele limitrofe li se decontează biletele de sosire, celorlalți eliberîndu-li-se documente de decontare. De asemenea se va face și o excursie gratuită în județ. Cîteva detalii pentru cei interesați.

În vederea asigurării mesei și a cazării, se fac înscrieri pînă la 20 august, pe adresa prof. Nicolae Bădiță, satul Roșieni, com. Dobrun, jud. Olt, cod 0565, oficiul poștal Oaica de Jos. Informații suplimentare, la tel. 140 (oficiul poștal amintit), în zilele de 21—22 august, între orele 17—19.

Menționăm că se joacă 9—11 runde, sistem elvețian sau turneu, fără ceas, cu excepția categoriei II, concurenții fiind rugați să aducă șahuri și ceasuri.

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ **Părăoan Vasile din Arad** (str. Calea Aurel Vlaicu, bl. A-37, sc.B, ap.12), om al muncii la Institutul de cercetare și inginerie tehnologică pentru vagoane Arad, ne scrie că în timpul său liber se preocupă și de albinărit, o îndeletnicire pe cit de tradițională, pe-atât de utilă. Din scrisoare transpare însă și o anume neliniște a apicultorilor legată de tratamentele cu fungicide și insecticide ce se aplică uneori neașteptat culturilor agricole și silvice. Bunul obicei al factorilor de resort de a avertiza apicultorii fie prin presa locală, fie prin buletine de avertizare sosite la timp la centrele apicole locale, a cam dispărut și nu se știe dacă la mijloc nu este cumva comoditatea. Se ivesc situații când dispar familii întregi de albine și e mare păcat. Doar este vorba de avutul nostru al tuturor. Asta cu atât mai mult cu cât mierea este un produs natural care se și exportă.

■ Mai mulți cetățeni s-au adresat redacției revistei noastre solicitându-ne sprijin în rezolvarea situației lor locative. Mulțumind factorilor de resort pentru operativitatea, înțelegerea și sollicitudinea dovedite, dăm publicității câteva rezolvări favorabile parvenite la redacție. **Consiliul popular al orașului Pașcani** (județul Iași) ne răspunde că Ionel Agachi din satul Costești, comuna Valea Seacă, om al muncii la Întreprinderea de tractoare și regatoare directe Pașcani, a primit apartamentul cu 3 camere, ap.1 din blocul O-17 din Pașcani; **Consiliul popular al Sectorului 1 București** ne informează că lui Cornel Constantina, om al muncii la G.I.G.C., i s-a legalizat situația locativă din str. Octav Cocărescu nr. 76, Sectorul 1; **Consiliul popular municipal Rm. Vilcea** ne aduce la cunoștință că pentru Vasile C. Mihalcea din satul Valea Cheii, comuna Păușești-Măglaș — având în vedere situația familială deosebită — i s-a repartizat un apartament cu 3 camere în blocul 135, sc. D, ap. 2, Zona Traian II din municipiul Rm. Vilcea. **Consiliul popular municipal Galați** ne informează că Elena Ionescu din Galați va primi un apartament de locuit în cartierul Micro-40, ce va fi redistribuit UJCM-ului Galați, titularul cotei de locuințe.

■ Cel mai bun medicament împotriva fumatului și alcoolului este, desigur, voința. Dar am cercetat în anii din urmă o plantă numită Pediculă (Lycopodium calotum), găsit în Munții Brașovului, în Bucegi, dar și la Vălenii de Munte. Ceaiul de pediculă elimină lichidul din țesuturi, este vermifug, iar după ce ai consumat alcool, îți dă o senzație neplăcută de greață. De asemenea, este foarte indicat și împotriva fumatului. Însă nu elimină toate resturile tabagice ce se depun pe căile respiratorii și atunci este nevoie să completezi rețeta cu ceai de ovăz. Ceaiul de pediculă se consumă sub formă de infuzie; doza 5 gr. la 150 gr. de apă. Se bea zilnic, după micul dejun. În cursul zilei, în loc de apă, pe durată „tratamentului” se bea ceai de ovăz (fulgi de ovăz apăruți în comerț pentru bebeluși sau pur și simplu sămânță de ovăz). **Nicolae Vergan**, localitatea Teleaga, cod. 2167, județul Prahova).

■ Alte câteva persoane ne-au solicitat sprijinul în integrarea ori clarificarea situației lor profesionale. Dăm curs citorva răspunsuri pozitive sosite între timp la redacție. **Consiliul popular al orașului Comarnic** (județul Prahova) ne răspunde că Elenei-Carmen Cinci din Comarnic i s-a rezolvat situația locului de muncă în cadrul C.P.A.D.M.-ului Comarnic; **Comitetul de partid din cadrul Întreprinderii de transporturi București** ne informează în legătură cu situația deosebită a Alexandrinei Popescu. Având în vedere situația sa familială — s-a hotărât să fie reținută pe funcția de controlor circulație; **Direcția sanitară a județului Dolj** a aprobat transferul, în interesul serviciului, al Elenei Andrei, soră medicală, pentru punctul sanitar Virteju; rezolvându-se în acest sens și cererea Mariei Popescu, care a so-

licitat concursul redacției; **Oficiul de forțe de muncă al municipiului București**, referitor la scrisoarea Floricăi Cercei, ne încunoștințează că a fost repartizată la Întreprinderea „Zareea” din Capitală.

■ **Asociația locatarilor din bd. C-tin Brâncoveanu nr. 9, Sectorul 4 București** (blocul B-14), ne trimite o depeșă prin care ne aduce la cunoștință că la colțul din stânga al blocului B-14 curge pur și simplu un frumos pârâș cu apă limpede. După pârâșul peste care curge în dragă voie, ai zice că te afli la munte. Atita doar că nu este apă de izvor, ci este apă potabilă din rețeaua publică. Poate că este exact ce ar trebui acestui bloc pentru ca apa de băut să ajungă cu presiune și la nivelele V-VIII. Deși au anunțat ICAB-ul și factorii de resort din cadrul Consiliului popular al Sectorului 4, nu s-a luat absolut nici o măsură. Și este cit se poate de mare păcat să se risipească apa de băut pe străzi, în loc să curgă în chiuvetele oamenilor.

■ **Primim de la Procuratura județeană Gorj**: În urma verificării aspectelor sesizate de petiționarul Constantin Ceașu din Tg. Jiu, s-a constatat că față de Emilia Ecobici — administratoarea Asociației de locatari nr. 14 din municipiul Tg. Jiu, s-au efectuat cercetări pentru comiterea infracțiunilor de delapidare, fals intelectual și uz de fals. Totodată, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea 1/1970, s-a cerut Consiliului popular al municipiului Tg. Jiu luarea măsurii suspendării sus-numitei din funcția deținută.

■ Locuiesc în comuna Vișina, județul Dimbovița. Am să mă refer în scrisoarea mea — scrie **Gheorghe Minculescu** — la satul Izvoru. Sunt trei table indicatoare situate în trei direcții unde satul apare scris textual: Izvoru, fie Zimbrestii, fie Izvorii. Acum că vă întreb, care o fi numele adevărat? Apoi, podul peste apa Neajlovului este rupt și aproape impracticabil. Soseaua care traversează satul este lăsată în așa hal de degradare, încât șoferii de la ITA refuză categoric să vină în sat. Mai mult chiar, nu avem un post telefonic în sat, așa că sîntem ruși de lume și de realitate, cum se spune. Vă întreb din nou și-i întreb și pe cei datori să ne sprijine: cum poți anunța telefonic un accident ori un incident, când nu este un singur telefon în sat?!

■ **Regionala Căi Ferate București** ne răspunde la scrisoarea mai multor cetățeni locatari în zona Gării de Nord. În scopul reducerii la maximum posibil a zgomotului produs de fluieratul locomotivelor, am preluat din nou cu întreg personalul de locomotivă care intră în stația București Nord (grupa A) și București Nord (grupa B), pentru a da semnale acustice în exclusivitate în limita prevederilor instrucțiunilor de serviciu.

Organele noastre de îndrumare și control vor urmări în cadrul programelor de control modul cum personalul nostru de exploatare respectă această îndrumare.

■ **Consiliul popular al județului Mureș** ne răspunde la scrisoarea lui Endre Marton din Tg. Mureș: Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Tg. Mureș a aprobat închirierea de către familia Marton a suprafeței de 2.988 m.p. teren din totalul de 7.888 m.p. — la care se referă. Petentul s-a declarat astfel mulțumit cu modul de soluționare a problemei în cauză.

■ **Spitalul din Brădet**, de recuperare sănătății, pendinte de Spitalul județean Argeș — scrie **Apostol Cănu** din Pitești (Calea București, bl. 17, sc. C, ap. 4) — are o capacitate de 250 de locuri și mai are ceva deosebit. Un personal medical și sanitar deosebit de servibil și receptiv la durerea și suferința umană. Am văzut multe cazuri de oameni veniți aici în cirje și plecând, după tratament, pe picioarele lor. Sala și

instalațiile de împachetări cu parafină, sala de sport medical (condusă de profesorul Rinu Plăieșu), în sfârșit, toate celelalte servicii auxiliare, constituie fiecare în parte și toate la un loc un adevărat izvor de sănătate. Îți este mai mare dragul să vezi un personal destoinic și receptiv, caracterizat prin profesionalism, cinste și corectitudine.

■ **Ion Trofin** din municipiul Galați ne scrisese cu vreme în urmă că a dus la vopsit, la centrul nr. 4 al Cooperativei „Ighena” din Galați, o scurtă din velur și un pantalon. Când s-a dus omul să-și ia hainele de la vopsit a constatat că scurta era a sa, dar pantalonul în nici un caz, intrucit era cu câteva numere mai mare decât al său și era și rupt. Luând legătura cu factorii de resort, iată că ni se comunică faptul că de pierderea pantalonului se face vinovată șefa unității de prestări servicii, drept pentru care i s-a impus contravaloarea pantalonului și a vopsitului.

■ **Direcția județeană de poștă și telecomunicații Prahova** — ca urmare a scrisorii lui Mircea Tudosi din Boldești — care contestase taxa de convorbiri adiționale la postul ce-l deține, ne răspunde că s-a dispus scăderea sumei de 189,50 lei, prin aplicarea prevederilor articolelor 17,3 și 6 din regulament. Totodată sîntem informați că i s-a restabilit postul telefonic avut anterior.

■ Citeva zeci de unități din toate profilele ale comerțului de stat, ale cooperatiei meșteșugărești, conferă orașului Cimpulung din județul Argeș o bună servire. Noutatea este însă alta. De cîva timp la ICS Mixt Cimpulung s-a organizat un serviciu de design care completează fericiți vechiul serviciu al vitrinierilor. S-a realizat un nou tip de firme, deosebit de estetice, de plăcute ochiului. Parcă au schimbat și fața vîzută a orașului — ne scrie **Ioan Dobrescu** din Cimpulung (str. P. Zamfirescu 13-B, județul Argeș).

■ **Primim de la Consiliul popular al Sectorului 4 București**: Din verificările efectuate de organele noastre de specialitate se confirmă cele sesizate de Romulus Gavriluță din București. În acest sens, s-a indicat conducerei ICL Alimentara 4 să rearondeze blocul 99, cum a solicitat asociația de locatari.

În legătură cu sifonăria, vă informăm de asemenea că Biroul permanent al Comitetului executiv al Consiliului popular al Sectorului 4 a aprobat înființarea acesteia în incinta centrului de achiziții sticle și borcane din cadrul complexului comercial Piața Bercei-Oltenița. În acest scop s-au și perfectat formele cu Întreprinderea de sucuri și răcoritoare București, iar sifoniera funcționează deja.

■ **Niculescu Mihail-Traian și Maria Ionescu din București** (str. Paris nr. 31, respectiv strada Paris nr. 48 A, Sectorul 1 București) fac propunerea ca Liceului de filologie-istorie „Zola Kosmodemianskaia” să i se atribuie de către Inspectoratul școlar al municipiului București numele celui mai mare poet al românilor din toate timpurile: Mihai Eminescu. Propunerea, îndreptățită după opinia noastră, se bazează și pe faptul că fostul Liceu „Mihai Eminescu” a intrat în zona de sistematizare și reconstrucție a Capitalei noastre.

■ **Primim de la Procuratura județeană Prahova** un răspuns ca urmare a unui articol apărut în coloanele revistei noastre cu privire la neregulile comise de Alexandru Apostol, șeful Depozitului de combustibil nr. 113 Crivina al ICSMI Ploiești: Vă facem cunoscut că, urmare și altei sesizări trimisă la Direcția comercială a județului Prahova, unitate care a făcut de altfel

unele verificări administrative — am dispus ca în cauză să se efectueze urmărire penală sub aspectul infracțiunii de dare și luare de mită. Dosarul penal a fost cercetat de către Procuratura locală Ploiești. Veți fi încunoștințați de soluția dată de către acea unitate de procuratură.

■ **Inspectoratul județean școlar Dolj**, în urma reanalizării situației profesoarei Viorica Ghiră, cu o vechime de 12 ani în învățămînt, ne răspunde următoarele: În prezent, profesoara de istorie-geografie Viorica Ghiră din Craiova este încadrată pe 1/2 normă didactică, ca și celelalte cadre didactice cu gradul didactic definitiv. Comisia județeană de încadrare a unităților de învățămînt cu personal didactic, ținînd cont de studiile petentei, gradul didactic, vechimea în învățămînt, situația familială — are 4 copii minori în îngrijire — va încerca să rezolve favorabil situația sa pentru noul an de învățămînt.

■ Mai mulți oameni ai muncii de la Întreprinderile IPSUIC și Cooperativa „Victoria” din Tâșnad, județul Satu Mare, ne semnalează aspectul deloc dorit că splendidului local al Bibliotecii orașenești din Tâșnad i s-a dat o destinație cu totul și cu totul nepotrivită, iar biblioteca orașenească a fost pur și simplu transferată peste noapte în subsolul și la parterul unui bloc. Cetățenii tîșnădeni solicită sprijin pentru ca biblioteca orașenească să fie reamplasată de urgență în vechiul și impozantul său sălas de cultură.

■ Ca urmare a articolului „Hai, la judecată”, publicat în revista Flacăra nr. 16/1988, iată ce răspuns primim de la Ministerul Justiției: S-a constatat că Judecătoria Cimpulung Moldovenesc, cit și Tribunalul județean Suceava, prin hotărârile din 14 februarie 1988 și, respectiv, 19 mai 1988, au stabilit definitiv că Wilhelm Biros, folosindu-se de o chitanță falsă, a determinat în mod nejustificat obligarea numitului Aurel Trisciuc să-i restituie unele materiale de construcție sau să-i plătească contravaloarea lor.

Pentru infracțiunea de fals și uz de fals, numitul Wilhelm Biros nu mai poate fi cercetat și judecat pentru că faptele penale respective sînt amnistiate, dar instanțele de judecată au dispus desființarea hotărârilor din 1988, astfel că în prezent Aurel Trisciuc nu mai are nici o obligație față de Wilhelm Biros.

În cursul cercetărilor au fost aspru criticate judecătorii care au dispus obligarea lui Aurel Trisciuc, fără a verifica, printro expertiză criminalistică susținerea acestuia în sensul că chitanța prezentată de Wilhelm Biros era falsă.

■ **Primim de la Procuratura județeană Satu Mare**: În urma stabilirii, în anul 1984, de către organele Inspecției teritoriale financiare de stat Satu Mare, a lipsei în sumă de 105.706,57 lei în gestiunea lui Elena Roman, Militia județului Satu Mare a efectuat cercetări penale pentru comiterea infracțiunii de neglijență în serviciu. Intrucit, potrivit prevederilor art. 1 din Decretul nr. 185/1986, infracțiunea de neglijență în serviciu a fost amnistiată, prin ordonanța Procuraturii județene Satu Mare, din 25 septembrie 1986, dată în dosarul nr. 45/p/1986, s-a dispus încetarea urmăririi penale față de Elena Roman.

În urma expertizei grafice a rezultat că două avize de expediție, în valoare de 47.042 lei nu sînt semnate de Elena Roman. S-au efectuat în acest sens cercetări în continuare pentru identificarea autorului semnăturii. Prin ordonanța din 23 decembrie 1987, dată în dosarul Procuraturii județene Satu Mare nr. 36 P/1987, s-a dispus clasaarea cauzei privind pe autorii neidentificați.

Elena Roman care, după constatarea lipsei a reparat paguba prin plata întregii sume la

Întreprinderea „Solidaritatea” Satu Mare, a chemat întreprinderea în judecată pentru restituirea sumei de 88.153 lei, baziindu-se pe concluziile unei expertize contabile.

Această cauză s-a judecat la Judecătoria din Satu Mare și la Tribunalul județean Satu Mare. În urma probelor administrate, sus-numitei i s-a restituit suma de 105.706,57 lei.

Pagină realizată de **DORIN SALAJAN**

Poșta redacției

Iacob Constantin — Rovinari: La cererea pentru procurarea contra cost a unui autoturism cu comenzi modificate destinat persoanelor cu deficiențe locomotorii, trebuie să anexați: recomandarea medicală eliberată de comisia teritorială de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă din care să rezulte că un astfel de autoturism vă este necesar și că îl puteți folosi; adeverință că sînteți încadrat în muncă; un act din care să rezulte că invaliditatea se dovedește unui accident de muncă sau de război — dacă este cazul. Contravaloarea autoturismelor „Trabant hycomat” se achită integral la data livrării, iar cea a autoturismelor „Dacia” adaptate se poate achita în rate, în condițiile legale. Acestea din urmă se pot obține într-un timp mai scurt.

■ **Safca Tudora** — sat 6 Martie, com. Unirea (Tulcea): Sumele încasate ca alocație de stat pentru copii sînt destinate întreținerii copiilor (Decret 410/1985). Soțul dv., Safca Ștefan, le-a încasat dar nu vi le-a expedit. A fost atenționat asupra obligativității de a vă trimite acești bani. Dacă nu se conformează, sînteți îndreptățită să vă adresați Judecătoriei Babadag. ■ **Dincă Vasile** — com. Mărăcineni (Argeș): Vă felicităm pentru preocupările frumoase ale copiilor dv. și pentru că i-ați înțeles și ajutat. Absolvenții claselor a VIII-a sau a X-a, care prezintă reale aptitudini muzicale, pot concura pentru înscrierea în clasele a IX-a, respectiv a XI-a la liceele de artă existente în rețea, la datele fixate în anul absolvirii. Licee de artă mai apropiate sînt în București și Craiova. ■ **Copaci Ana** — Cluj-Napoca: Conform art. 44 „a” și „b” din Legea 3/1977, pensia de urmaș se stabilește din pensia susținătorului sau din pensia la care ar fi avut dreptul la data decesului. Dv. vi s-a calculat corect din pensia ce i s-ar fi cîștigat soțului pentru gradul I de invaliditate cauzată de un accident produs în afara muncii, intrucit nu îndeplinea condițiile de vechime pentru pensia de limită de vîrstă la 61 de ani. ■ **Pomană Ion** — satul Nenciulești, com. Mavrodin (Teleorman): Cu o întîrziere de aproape un an, fondul dv. de la C.A.R. a fost transferat cu mandat C.E.C. la noul loc de muncă. ■ **Afrieni Agapia** — com. Poiana Mare (Dolj): Potrivit art. 51 din Legea 3/1977, pensiile se plătesc de la data la care se aprobă pensionarea prin decizia comisiei județene de pensii. Actele medicale depuse la dosar și implicit starea dv. de sănătate se au în vedere de comisie la programarea pensionării.

■ **Buza Margareta** — Oradea: 1. Acordarea concediului fără retribuție este reglementată de Decretul 338/1983 art. 9, al. 1. 2. Pentru creșterea copilului pînă la 7 ani, se aplică prevederile Legii 1/1970, al. K și se face la cererea solicitantului pentru perioada dorită, cu aprobarea C.O.M. 3. Pentru orice nelămurire adresați-vă forului ierarhic al unității de care aparțineți.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Liberă și demnă în rîndul națiunilor lumii

Moment de înălțător patriotice, de rememorare, cu justificată mîndrie, a mărețelor realizări obținute: poporul român sărbătorește, în aceste zile, 44 de ani de la victoria Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, eveniment istoric care a deschis calea unor mari transformări revoluționare, democratice, de ordin politic, economic și social, calea făuririi societății socialiste în țara noastră. Este bine cunoscut faptul că succesele cele mai remarcabile se leagă de perioada deschisă de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, cînd în fruntea partidului și statului a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu — ilustru conducător de partid și om de stat, gînditor și luptător revoluționar, călît în marile bătălii ale poporului român pentru apărarea intereselor sale vitale, pentru propășirea României. Sub conducerea sa, au fost elaborate și aplicate în practică o politică de mare amplitudine, programe concrete, echilibrat pe termen lung, vizînd dezvoltarea complexă a economiei naționale, a științei, învățămîntului și culturii, a tuturor domeniilor vieții sociale, perfecționarea întregului organism social pe calea democrației muncitorești revoluționare, realizarea unei noi calități a vieții, înscrierea activă a României în circuitul mondial de valori materiale și culturale.

Acțiunea consecventă, principală, constructivă a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu în direcția făuririi unei lumi mai bune și mai drepte se bucură de admirația și prețuirea întregii lumi, fiind elogiată și urmărită cu interes pe toate meridianele planetei. În domeniile înclătării cursei înarmărilor și trecerii efective la dezarmare, soluționării pașnice a conflictelor existente și prevenirii altora noi, rezolvării în spiritul echității și justiției a unor fenomene profund negative din economia mondială, stabilirii unor relații între state, a unui climat internațional în care folosirea forței și amenințării cu forța sînt devină, practic, imposibile, ca și în multe alte domenii, România a adus și aduce o contribuție de seamă, ridicînd pe o treaptă calitativ superioară tradițiile îndelungate ale națiunii române de luptă împotriva folosirii forței în relațiile între state, aspirațiile sale de pace și înțelegere între toate națiunile lumii.

Sub titlul „Un mare erou al păcii” — președintele României, Nicolae Ceaușescu —, revista indiană „Fair Idea” remarcă: „În lumea noastră, ce se aseamănă tot mai mult cu o mare involburată, dominată de tensiuni economice, politice, morale și — nu în ultimul rînd — militare sînt mulți oameni care iubesc pacea, care doresc pacea. Sînt mulți cei care, de la un capăt la altul al planetei, luptă pentru pace cu mijloacele care le sînt proprii. Dar sînt puțini acei oameni care se bucură de un larg prestigiu și influență asupra unor personalități — deoarece ei însuși sînt mari personalități ale vieții politice internaționale care pot inspira speranță și hotărîre. Unul dintre acești oameni este președintele României — Nicolae Ceaușescu”.

Ca înalt sol al poporului român, strălucit reprezentant al

țării noastre în relațiile internaționale, președintele Nicolae Ceaușescu a vizitat numeroase țări ale lumii, de pe toate continentele — țări socialiste, țări în curs de dezvoltare, țări dezvoltate, fără deosebire de orînduire socială. De asemenea, șefi de state, de guverne, sau de partide de pe toate continentele au vizitat România, prilej cu care au fost încheiate importante documente oficiale, s-au amplificat relațiile diplomatice, economice, științifice și culturale ale țării noastre cu tot mai multe state.

Pe primul plan al acestor relații, România a pus asigurarea păcii, lupta pentru o lume fără războaie, a conlucrării constructive și a prieteniei. Pentru că, așa cum subliniază adesea președintele Nicolae Ceaușescu, pacea trebuie să fie apărută, consolidată. În concepția sa, această luptă poate fi victorioasă numai prin unirea eforturilor tuturor popoarelor, ale forțelor progresiste de protutudenți, pentru a se pune capăt politicii de înarmare pe Pămînt și în Cosmos, pentru măsuri de reducere efectivă și substanțială a armamentelor nucleare și convenționale, pentru a se asigura popoarelor planetei o viață pașnică, în condiții de securitate deplină.

Președintele României s-a adresat deschis tuturor sefiilor de stat din Europa și din întreaga lume, oamenilor politici, maselor populare să-și unească eforturile pentru oprirea cursei înarmărilor, în primul rînd a înarmărilor nucleare. Și a subliniat cu vigoare că această unitate trebuie să se realizeze cît nu este încă prea tîrziu, deoarece altfel ar putea să dispară însăși viața de pe Terra. Ca țară europeană, iubitoare de pace, România a trecut în mod unilateral la reducerea cu 5 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare, acțiune unanim aprobată, în cadrul unui referendum, de întregul nostru popor.

Programul românesc de dezarmare se caracterizează printr-o abordare complexă, cuprinzătoare și gradată a problemelor, avînd ca bază unică negocierea. Pronunțîndu-se pentru o nouă gîndire în domeniul relațiilor internaționale, programul românesc de dezarmare constituie o pledoarie pentru tratarea realistă și flexibilă a problemelor, pentru renunțarea la interconționări care pot duce la eșecul negocierilor, pentru căutarea sferelor de consens și nu a celei de dispută. Subliniînd necesitatea realizării cît mai rapide a dezarmării nucleare, ca premisă fundamentală a ieșirii din situația gravă în care se află omenirea în prezent, România se pronunță în favoarea unor măsuri efective de dezarmare care să cuprindă și armele chimice, pe cele convenționale, precum și alte domenii. Activitatea de prestigiu, conduita exemplară în relațiile internaționale, atît din punct de vedere principal, cît și al contribuției novatoare la determinarea evoluției vieții internaționale au făcut să se vorbească despre România ca despre o „țară a păcii” și despre președintele Nicolae Ceaușescu ca despre un „Erou al păcii”.

Activitatea teoretică și practică a președintelui României a oferit soluții de mare valoare și de un deosebit realism unei alte probleme de o deosebită însemnătate a lumii contemporane: eliminarea subdezvoltării, a decalajelor economice dintre țările bogate și cele sărace, făurirea unei noi ordini economice internaționale. Țara noastră se pronunță și acționează pentru abolirea practicii economice de tip colonialist și neocolonialist, subliniînd necesitatea ca popoarele să acționeze unite pentru lichidarea subdezvoltării — fenomen pe care președintele Nicolae Ceaușescu îl numește, pe bună dreptate, o „bombă socială”. În gîndirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, asigurarea progresului real al tuturor statelor reprezintă nu numai scopul final al noii ordini economice mondiale, dar și o necesitate obiectivă a vremii noastre. Menținerea decalajelor este generatoare de crize. Și, întotdeauna, primele afectate sînt statele subdezvoltate. În cele din urmă, însă, criza lovește și țările dezvoltate, devine globală. De aceea — așa cum a subliniat în repetate rînduri președintele României — și soluțiile trebuie să fie, în mod logic, globale.

Între factorii care frînează procesul dezvoltării reale a tuturor țărilor se înscriu, în concepția României, în prim-plan, datoriile externe. Volumul lor uriaș, de peste o mie de miliarde dolari, constituie o barieră în calea mersului înalt pe coordonatele progresului. Președintele Nicolae Ceaușescu a făcut propuneri concrete pentru reducerea sau lichidarea acestor datorii, în temeiul unui acord global între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, dar mai cu seamă pentru restructurarea sistemului monetar internațional și punerea lui pe baze echitabile. Opțiunile românești pentru edificarea noii ordini economice mondiale, întemeiate pe concepția novatoare a președintelui Nicolae Ceaușescu, au un puternic ecou și se bucură de aprecieri deosebite în lumea întreagă. Ziarul indonezian „Merdeka” releva: „România se afirmă ca militantă activă și consecventă împotriva vechiului sistem de relații internaționale, întemeiat pe ideea că forța economică, politică sau militară ar constitui factorul hotărîtor în fundamentarea raporturilor dintre state. Glasul acestei țări se face auzit puternic și împotriva încercărilor de împărțire a lumii în sfere de influență, a dreptului forței, a încălcării drepturilor și demnității popoarelor. Nicolae Ceaușescu este promotor al unei politici noi, al unui climat care să conducă la afirmarea liberă a independenței și suveranității fiecărei țări”.

Om de stat de largă recunoaștere mondială, umanist care și-a pus amprenta decisivă asupra întregii istorii moderne a României, președintele Nicolae Ceaușescu și-a demonstrat calitățile sale de genial strateg al înfloririi multilaterale a țării noastre promovînd o politică dinamică, principială și constructivă grație căreia România este cunoscută și apreciată în întreaga lume.

Pagină realizată de ION VIRGIL ■

Pacea și dezarmarea — în centrul politicii externe românești

„Noi considerăm — sublinia președintele Nicolae Ceaușescu — că problema fundamentală a epocii contemporane o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, eliminarea cu desăvîrșire a tuturor armelor nucleare, lichidarea privejdiei de război și asigurarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la existență, la libertate și independență, la viață, la pace”.

România a elaborat un program complex de dezarmare, care, situînd pe primul plan, lichidarea pe etape, pînă în anul 2000, a armelor nucleare, prevede, între altele:

- Încetarea tuturor experiențelor nucleare.
- Împiedicarea militarizării spațiului cosmic.
- Eliminarea tuturor armelor chimice, distrugerea stocurilor existente de asemenea arme, lichidarea tuturor armelor de distrugere în masă.
- Crearea de zone denuclearizate.
- Reducerea la niveluri tot

mai scăzute a bugetelor militare, a armamentelor convenționale și a efectivelor militare.

- Sumele eliberate ca urmare a dezarmării să fie folosite în scopuri civile.
- Participarea tuturor statelor — indiferent de mărime, orînduire sau forță economică și militară — la abordarea și negocierea programelor de dezarmare.

Largă și intensă conlucrare cu toate națiunile

„Țara noastră — sublinia președintele României — acordă o mare însemnătate dezvoltării relațiilor sale cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, participă activ la viața internațională, la eforturile pentru soluționarea într-un mod nou, democratic, a problemelor din lumea contemporană”.

● Dacă în urma că 23 de ani România avea relații diplomatice cu 66 de țări, în prezent ea întreține relații diplomatice și economice cu 153 de state.

● Mesajul de pace și colaborare al poporului român cu toate statele lumii a fost purtat în numeroase regiuni ale planetei cu prilejul celor peste 250 de vizite oficiale și de prietenie întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu. Totodată, conducătorul partidului și statului nostru a avut întîlniri și convorbiri pe pămîntul României cu peste 300 de șefi de state și de guverne.

● Partidul Comunist Român întreține raporturi de colaborare cu circa 90 partide comuniste și muncitorești, 60 partide socialiste și social-democrate,

70 partide și forțe politice de guvernămint, organizații și mișcări de eliberare națională.

● Frontul Democrației și Unității Socialiste, Marșul Adunare Națională, organizațiile de masă și obștești din România au legături de colaborare cu circa 1700 organizații politice, asociații profesionale, de femei, de sindicat, de tineret și de copii, mișcări pentru pace și cu 120 organizații internaționale neguvernamentale.

● Cu prilejul întîlnirilor și convorbirilor la nivel înalt, România a încheiat cu alte state aproape 700 de documente care au deschis ample perspective de colaborări.

● În ansamblul relațiilor economice externe ale României, ponderea legăturilor comerciale cu țările socialiste este de peste 50 la sută.

Dreptul tuturor națiunilor la dezvoltare economico-socială

„România — sublinia președintele Nicolae Ceaușescu — consideră că trebuie acordată o atenție deosebită soluționării problemelor economiei mondiale, problemelor lichidării subdezvoltării și realizării noii ordini economice internaționale”.

Pentru soluționarea gravelor probleme ale subdezvoltării, care afectează peste două treimi din populația Terrei, România a avansat un amplu set de propuneri, între care:

● Inițierea unor programe speciale de ajutorare a țărilor în curs de dezvoltare în domeniile agriculturii, industriei, transporturilor și în alte sectoare de activitate.

● Necesitatea soluționării globale, politice-economice, a problemei datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare, pe baza unor criterii și principii care să țină seama de nivelul de dezvoltare al statelor respective, de posibilitățile lor de plată, cît și de eforturile pe care trebuie să le facă pentru asigurarea progresului lor economic și social.

● Înlocuirea actualului sistem financiar-monetar cu un sistem nou, democratic și echitabil care să stimuleze și să sprijine

în mod real eforturile de progres ale tuturor statelor, și în primul rînd ale celor rămase în urmă.

● Asigurarea accesului larg, neîngrădit al tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii moderne și prevenirea consecințelor nefaste ale exodului de cadre calificate din țările în curs de dezvoltare către țările industrializate.

● Organizarea unei conferințe internaționale, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, cu participarea țărilor în curs de dezvoltare și a celor dezvoltate, în vederea inițierii unor înțelegeri vizînd soluționarea globală a problemelor subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

Pentru făurirea unei Europe unite, a securității, destinderii și cooperării

„Considerăm — arăta președintele României — că este necesar să facem totul ca, în Europa, să se înfăptuiască noi măsuri de dezarmare, de încredere, de colaborare, pentru realizarea unei Europe unite, a tuturor națiunilor, fără deosebire de orînduire socială, pornind de la respectul dreptului fiecărui popor european de a-și alege orînduirea pe care și-o dorește”.

În vederea înaintării pe calea transformării Europei într-un continent al păcii, securității și înțelegerii, România a prezentat la reuniunea general-europeană de la Viena, care se află în curs de desfășurare, un șir de importante propuneri, între care:

● Convocarea unei conferințe asupra dezarmării convenționale în Europa.

● Organizarea unei conferințe privind dezvoltarea colaborării economice și cooperării în producție între statele continentului.

● Inițierea și găzduirea la București a unei conferințe în problemele cooperării tehnico-științifice.

● Organizarea unei reuniuni

speciale care să convină măsuri pentru protecția mediului înconjurător.

● Convenirea unei conferințe europene care să examineze situația tineretului din statele participante.

● Inițierea unei reuniuni de experți care să analizeze cauzele și efectele șomajului și să facă propuneri de asigurare a locurilor de muncă.

Flacăra, Redacția: București, Piața Științei 1, casuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economic: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport: 17 00; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.